ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المعبرة المسؤولة لشبيبة أرمينيا

1500 Լ.Ո. 83ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 221 (23326) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2009 10 ԷՋ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԳԱՒՈՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«Ազատութիւն» ձայնասփիւռի կայանին համաձայն, ԵԱՀԿ խորհրդարանական վեհաժողովի Լեռնային Ղարաբաղի հարցով յատուկ ներկայացուցիչ Կորան Լենմարքըր յայտարարած է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորումը հաւանաբար տեղի ունենայ յառաջիկայ տարի:

«Նկատի առնելով վերջին շրջանին Ազրպէյճանի եւ Հայաստանի ղեկավարութեան միջեւ բանակցութիւններու աշխուժացումը՝ արդէն մօտիկ ապագային կարելի է դրական արդիւնքներ ակնկալել», Աթէնքի մէջ լրագրողներուն ըսած է Լենմարքըր:

Ան յուսադրիչ նկատած է Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարներու միջեւ նոյեմբեր 30-ի Աթէնքի մէջ սկսած եւ երէկ շարունակուած քննարկումները:

ԱԿՆԱՐԿ

ԿԷՍ ԺԱՄՆՈՑ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ԱԹԷՆՔԻ ՄԷՋ

Երէկ, Աթէնքի մէջ տեղի ունեցած է Հայաստանի եւ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարներուն միջեւ հանդիպում մը, որ, ըստ «Սի. Էն. Էն. թիւրք»ի, տեւած է կէս ժամ: Արձագանգ լրատուութիւններու խորագիրը ընդհանրապէս կեդրոնացած է Երեւան-Անգարա արձանագրութիւններու վաւերացման ժամկէտներու քննարկումին վրայ: Այսուհանդերձ, միեւնոյն լրատուութեան բովանդակութիւնը առաւելաբար կը վերաբերի դարաբաղեան բանակցութիւններուն:

Ի հարկէ, յստակ դիտումով կատարուած լրատուութիւն է թրքական լրատուամիջոցին կատարածը: Պարզապէս համոզել կը փորձէ, որ դարաբաղեան հարցը ներգրաւուած է Հայաստան-Թուրքիա թէկուզ կէս ժամնոց պաշտօնական հանդիպումին եւ հակամարտութեան հանգուցալուծումը կը մնայ հիմնական նուաճելի հանգրուանը՝ շարժ ապահովելու համար Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններուն մէջ:

Երէկ «Հայլուր»ի հիմնական թողարկումը այս մասին կը բաւարարուէր միայն հաղորդելով, որ կարճատեւ հանդիպումին կողմերը գնահատած են հանդիպում կայացնելու կարելիութիւնները եւ բաժնուած են ձեռք սեղմումով: Այսքան:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնական կայքէջը ընդհանրապէս Աթէնքի հանդիպումներուն բովանդակութեան մասին որեւէ նիւթ չէր տեղադրած մինչեւ երէկ գիշեր: Բաւարարուած էր անդրադառնալով, որ արտաքին գործոց նախարարին աթէնքեան ուղեւորութիւնը սկսած է:

Արիեւտավարժութեան անհամեմատելի գած մակարդակ ցուցաբերած է Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան տեղեկատուական բաժանմունքը: Վերջին մամլոյ հաղորդագրութիւնը, որ տեղադրուած է Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կայքէջին վրայ, կը կրէ 19 նոյեմբեր 2009 թուականը եւ կը վերաբերի Փաքիստանի մէջ կատարուած ահաբեկչական արարքներուն...:

Պաշտօնական լրահոս այս հանդիպումին մասին գրեթէ գոյութիւն չունի ուրեմն: Կայ «Սի. Էն. Էն. թիւրք»ին շրջանառութեան մէջ դրած լրատուութիւնը, որ յստակ նպատակ կը հետապնդէ եւ այդ ճամբով կ'ապակողմնորոշէ հանրային կարծիքը:

Անշուշտ պէտք չէ յենիլ թրքական ապատեղեկատուութեան վրայ: Հայկական կողմը յստակ պէտք է դարձնէ, որ եթէ նոյնիսկ թուրք դիւանագէտը կէս ժամուան մէջ առիթ գտած է արծարծելու հարցը, այդ պէտք չէ նշանակէ, որ դարաբաղեան հիմնահարցը ներառուած է Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու գործընթացին: Եթէ թրքական պետութիւնը ցարդ լուռ է այս մասին, ապա թրքական նկատառելի լրատուամիջոցը կը տարածէ այն, ինչ որ իր պետութիւնը պիտի ուզէր տարածել:

Հայկական կողմէն համարժէք տեղեկատուական քայլ պէտք է առնուի՝ լուսաբանելու համար ոչ միայն հայ, այլ նաեւ միջազգային հասարակութիւնը, որ ճիշդ ինչի՞ մասին խօսած են հայ եւ թուրք պաշտօնակիցները: Այլապէս առայժմ միակ աղբիւրը՝ «Սի. Էն. Էն. թիւրք»ը պիտի նկատուի սկզբնաղբիւր այս մասին եւ որուն շրջանառութեան մէջ դրած թրքական պետական քաղաքականութեան ծառայող լուրը պիտի ոստոստէ կայքէջէ կայքէջ: Ընդհուպ՝ հայկական լրատուական կայքէջեր, ինչպէս եղած է արդէն: Կը ստացուի այնպէս, որ հայկական կանգուածային լրատուամիջոցներ ակամայ նոյնութեամբ կը վերցնեն թրքական քաղաքականութեան ջուր տուող լրատուութիւնը եւ կը տարածեն զայն: Այսպիսով, թրքական ծուղակ ներքաշուելով հայկական լրատուամիջոցներ ըսած կ'ըլլան, որ դարաբաղեան հարցը ընդգրկուած է Երեւան-Թուրքիա յարաբերութիւններու գործընթացին մէջ:

Որքան ալ ներքին սպառումի ծառայող նիւթեր ըլլան ասոնք, նման հրապարակումներ յստակ քաղաքականութիւն կը հետապնդեն: Այս արդէն ընդունուած եւ օրինաչափ լրատուական մեթոտաբանութիւն է:

Հանդիպման տեւողութեան, հնարաւորութեան գնահատական տալուն եւ ձեռք սեղմումով բաժնուելուն մասին ընդհանուր ակնարկ ընելը բաւարար չէ հակապդելու թրքական տեղեկատուական քաղաքականութեան: Կ'ակնկալուի, որ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարին ժամլոյ բաժանմունքը ընդհանուր բացատրութիւն տայ կէս ժամնոց հանդիպումին մասին:

«Ա.»

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ՎԱՒԵՐԱՑՆԷ ԻՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Նախարարաց խորհուրդը այսօր կը գումարէ իր պաշտօնական երկրորդ նիստը, որուն ընթացքին պիտի վաւերացուի կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրը, որ մշակուած էր նախարարական յատուկ յանձնախումբին կողմէ:

Նախարարաց խորհուրդի նիստը տեղի պիտի ունենայ Պասպտայի պալատին մէջ նախագահութեամբ հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի եւ ներկայութեամբ վարչապետ Սաաթ Հարիրիի:

Միւս կողմէ, կը նախատեսուէր, որ վարչապետ Հարիրի երէկ վերադառնար Լիբանան Սէուտական Արաբիոյ մէջ Ատհայի տօնին առիթով իր արձակուրդը աւարտելէ ետք:

Լիբանանի մէջ տիրող արձակուրդի մթնոլորտը կառավարութեան գումարելիք

Շար.ը՝ էջ 2

ԻՍՐԱՅԷԼ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՀԱՐՑՈՎ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆԷ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Իսրայէլ երէկ խիստ կերպով զգուշացուց Եւրոպական Միութիւնը արեւելեան Երուսաղէմը պաղեստինեան մայրաքաղաք ճանչնալէ յայտնելով, որ այդպիսի քայլ մը կրնայ վնասել իբրեւ միջին արեւելեան տագնապի միջնորդ Եւրոպայի վարկին:

Եւրոպական Միութեան ներկայ նախագահ Շուէտ շրջանառութեան մէջ դրած է արեւելեան Երուսաղէմը պաղեստինեան մայրաքաղաք ճանչնալու գաղափար մը: Իսրայէլեան «Հաարեց» օրաթերթը երէկ նշեց, որ Շուէտ պիտի ջանայ իր գաղափարին գծով հաւանութիւն ստանալ յառաջիկայ շաբաթ Պրիւքսելի մէջ Եւրոպական Միութեան հանդիպումին ընթացքին:

Սթոքհոլմի մէջ պաշտօնատարներ մերժեցին առաջարկը հաստատել, սակայն Պրիւքսելի մէջ դիւանագէտներ յայտնեցին, որ Շուէտ հարցը ներկայացուցած է Եւրոպական Միութեան երկիրներու կառավարութիւններուն քննարկումին: Թէեւ առաջարկը անհաւանական է որ որդեգրուի, Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարարութիւնը բուռն յայտարարութիւն մը հրապարակեց Եւրոպական Միութեան կոչ ուղղելով այդ քայլին չձեռնարկելու:

Շար.ը՝ էջ 9

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ «ԱՍՊԵՏ»Ի ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ ԿԸ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐԷ ՏԱՐՕՆ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆԸ

Երէկ երեքշաբթի, 1 դեկտեմբեր 2009-ի առաւօտեան, Հալէպի Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, սգակիր հոծ բազմութեան ներկայութեան տեղի ունեցաւ թաղումը Ազգային կեդրոնական վարչութեան անդամ եւ երկար տարիներ Սուրիոյ հայութեան կեանքին մէջ կարեւոր պատասխանատուութիւններ ստանձնած Տարօն Աւետիսեանին:

Յուղարկաւորութեան ընթացքին Բերիոյ թեմի առաջնորդ Շահան եպս. Սարգիսեան կարդաց այս առիթով Արամ Ա. կաթողիկոսին ցաւակցագիրը, որմէ ետք վեհափառին անունով Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան «Ասպետ»ի շքանշանով պարգեւատրեց հանգուցեալը:

Իր ցաւակցագիրին մէջ Արամ Ա. կաթողիկոս հետեւեալը գրած էր.

Շար.ը՝ էջ 9

«Լ. ՇԱՆԹ» ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆ

ՀԱՅՐԵՆԻ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆ ՌՈՒԲԷՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆԻ ՄԵՇԱՐԱՆՔԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒՄ

Կազմակերպութեամբ Համազգային հայ կրթական մշակութային միութեան, երէկ երեքշաբթի, 1 դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:30-ին, Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնի «Գ. եւ Հ. Արմէնեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ հայրենի մտաւորական, արձակագիր, թարգմանիչ, բեմագիր եւ մշակութային-հասարակական գործիչ Ռուբէն Յովսէփեանի ծննդեան 70-ամեակին առիթով մեծարանքի հանդիսութիւն՝ ներկայութեամբ պատկան մարմիններու ներկայացուցիչներու, արուեստագէտներու, համազգայնականներու եւ արուեստասէր բազմութեան:

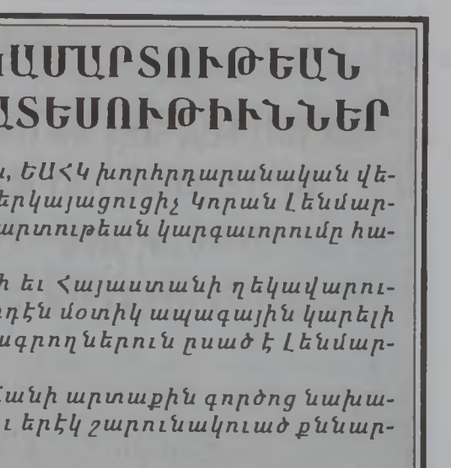
Շեռնարկին բացման խօսքը յանուն Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան արտասանեց Յուլեր Մանիսաճեան, որ նշեց, թէ այս հանդիսութեան պատճառը Ռուբէն Յովսէփեանի 70 տարիներու ուղեւորութիւնն է, որ եղած է բեղուն եւ արդիւնաբեր: Մանիսաճեան ըսաւ, թէ գրական գործունէութեան կողքին Յովսէփեան իր մասնակցութիւնը բերած է հայրենի մշակութային, քաղաքական եւ հասարակական կեանքին: Ներկայացնելով Ռուբէն Յովսէփեանի հակիրճ կենսագրութիւնը Յուլեր Մանիսաճեան շեշտեց, որ Յովսէփեան 2009-ին պարգեւատրուած է «Սովսէս Խորենացի» շքանշանով

Հանդիսութեան առաջին բանախօսը Գեղանի էթիեմեզեան, որ ներկայացուց «Ռուբէն Յովսէփեան մարդը եւ գրողը» նիւթը: էթիեմեզեան ըսաւ, թէ «Ռուբէն Յովսէփեանի գրականութիւնը սկիզբ կ'առնէ Թուրքմենիոյ աւազուտքերէն, ուր հասած էր ան իբրեւ երկրաբան, ապա, իր «թաղ»ն է «փոքրիկ Հայաստան»ը, ուր տոհմածառերու փրկուած մնացորդները արմատանալու, գոյատեւելու տառապանքը կ'ապրին, կորսնցուցած ինչք-սիրելի»:

Ան շեշտեց, որ Յովսէփեանի գրականութեան կարեւորագոյն յատկանիշներէն մէկը իր որոնումներուն մէջ մարդիկը կլանելն է, որ զուսպ է ու չի կաշկանդեր ընթերցողին ազատութիւնը: Գեղանի էթիեմեզեան հաստատեց, թէ հեղինակին մօտ մարմնաւորման անընդմէջ ընթացք մը կայ բառերու, բնութեան տարրերու եւ մարդոց, որոնք անյայտ ժամանակներէն ճամբայ ելած շնչող էակներ են, եւ որոնք կտոր մը երկինքի տակ կը փնտռեն իրենց արժանապատուութիւնը: Բանախօսը նաեւ ըսաւ, թէ

Շար.ը՝ էջ 3

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒԱԾ ՈՒԺԵՐԸ ԿԸ ՎՃՌԵՆ ԿԱՆԽԵԼ ԱՆՈՆՑ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄԸ

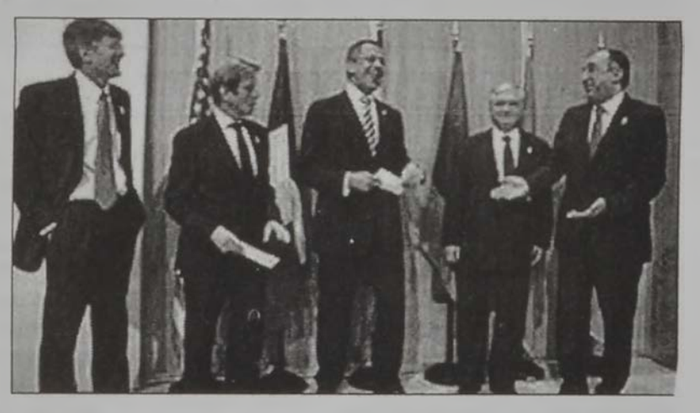

ՀՅԴ նախաձեռնութեամբ հայ-թրքական արձանագրութիւններու վաւերացման դէմ համախմբուած 14 ընդդիմադիր կուսակցութիւններ եւ տասնեակ մը հասարակական կազմակերպութիւններ երէկ հաւաքուած էին Երեւանի «Երեբունի» կեդրոնին մէջ քննարկելու Հայաստան - Թուրքիա արձանագրութիւններու վաւերացման դէմ իրականացուելիք հետագայ գործողութիւնները: ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմնի ներկայացուցիչ Արմէն Ռուստամեան նշեց, որ այս հարցը վեր է որեւէ կուսակցական հարցէ ըլլայ Հանրապետական, Բարգաւաճ, թէ Օրինաց երկիր: Ըստ անոր, ոեւէ կուսակցական նախ եւ առաջ պէտք է առաջնորդուի իր համագգային շահերով:

Շար.ը՝ էջ 4

ԱԹԷՆՔԻ ՄԷՋ

ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ ՈՒՆԵՑԱՒ ԻՐ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆՑԻ ԵՒ ԹՈՒՐՔ ՊԱՇՏՕՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

Նախանցեալ օր Աթէնք մեկնեցաւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան ԵԱՀԿ-ի նախարարներու խորհուրդի 17-րդ նստաշրջանին մասնակցելու նպատակով:

Շար.ը՝ էջ 4

ՄԻՆՍՔԻ ԽՄԲԱԿԸ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ «ՈՐՔԱՆ ԿԱՐԵԼԻ Է ԱՐԱԳ» ՀԱՄԱՁԱՅՆԵԼՈՒ ՄԱՏՐԻՏԵԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐՋ

Երէկ հրապարակուած յայտարարութեան մէջ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակը յոյս կը յայտնէ, որ դարաբաղեան տագնապի կողմերուն հանդիպումները յաճախակի դառնան եւ նպաստեն երկխօսութեան աշխուժացման, նաեւ կարելիութիւն տան համաձայնելու 2007 թուականին Մատրիտի մէջ առաջադրուած հիմնարար սկզբունքներուն շուրջ:

«Պատուիրակութեան ղեկավարները հաստատած են իրենց հաւատարմութիւնը Մոսկուայի հռչակագիրին (նոյեմբեր 2008) եւ ԵԱՀԿ-ի երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներու խորհուրդի Հելսինքիի յայտարարութեան (դեկտեմբեր 2008): Անոնք հաւանութիւն տուած են դարաբաղեան տագնապի բանակցութիւններուն ուժականութեան, որ իր արտայայտութիւնը գտած է այս տարուան ընթացքին Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահներու երկկողմ վեց հանդիպումներուն ժամանակ», նշուած է փաստաթուղթին մէջ:

Մինսքի խմբակի համանախագահ երկիրներու արտաքին գործոց նախարարները մասնաւորապէս կոչ ուղղած են Մատրիտեան սկզբունքներուն շուրջ համաձայնութիւն գոյացնելու «որքան կարելի է արագ», քանի որ անոնք շրջանին մէջ «համատարած լուծման» հիմք կրնան դառնալ:

Իրենց կարգին, Ազրպէյճանի եւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարները փաստաթուղթին մէջ

Շար.ը՝ էջ 3

ՔՈՒՇՆԵՐ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՄԻՋԵՒ ՏՐՈՒԱԾ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ ԹՈՒՂԹՈՎ ՓԱՍՏԱՑԻ ԴԱՐՁՆԵԼ

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պեռնար Քուշներ կոչ ուղղած է Հայաստանին եւ Ազրպէյճանին կարելի եղածին չափ արագ համաձայնութիւններ կայացնել Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման առումով եւ զանոնք թուղթի վրայ ամրագրել:

Շար.ը՝ էջ 9

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼԷՅՄԱՆ ԿԸ ՇԵՇՏԷ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՋՆՋԵԼՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյման շեշտեց, որ լիբանանեան ազգային միասնականութիւնը անհրաժեշտութիւն է եւ հիմնական պայմաններէն մէկը լիբանանեան շարք մը թղթածրարներու լուծման:

Հանրապետութեան նախագահը իր այցելուներուն ներկայութեան ընդգծեց Լիբանանի մէջ դատական իշխանութիւններուն անկախութեան, ապակեդրոնացեալ դրութեան որդեգրման եւ քաղաքական համայնքայնութիւնը ջնջելու անհրաժեշտութիւնը. ան դրուատեց բոլոր այն յայտարարութիւնները, որոնք կը զօրակցին քաղաքականութեան համայնքայնութիւնը ջնջելու առաքելութեան:

Նախագահ Սլէյման ընդգծեց, որ քաղաքական համայնքայնութիւնը ջնջելով պահպանած կ'ըլլանք Լիբանանի այլազանութիւնը եւ արդարութիւնն ու հաւասարութիւնը, որոնք իրենց կարգին կը դրսեւորուին լիբանանեան ազգային համակեցութեամբ Լիբանանի իւրայատկութիւնը յարգելով:

Նախագահ Սլէյման երէկ Պաապտայի մէջ ընդունեց իրաւաբաններու նորընտիր սենտիքան գլխաւորութեամբ սենտիքայի նախագահ Ամալ Հատտատի:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան լիբանանեան ներքին իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ դատական իշխանութիւններուն ազատութեան եւ անկախ գործունէութեան վերաբերող հարցեր:

Իրաւաբանները պատրաստակամութիւն յայտնեցին նախագահ Սլէյմանի օժանդակելու անոր աշխատանքներուն մէջ:

Նախագահ Սլէյմանի այցելեց հաղորդակցութեան միջոցներու նախարար Շարպել Նահհաս, որ նախագահին փոխանցեց նախարարութեան մէջ յառաջիկայ հանգրուանին գործադրուելիք աշխատանքային ծրագիրը:

Նախագահ Սլէյմանի այցելեցին նախկին նախարարներ Եուսեֆ Թաքլա եւ Մոհամմետ Շաթահ, ինչպէս նաեւ երեսփոխան Ռիատ Ռահհալ եւ անոր զարմիկը Վենեզուելլայի խորհրդարանի անդամ Ճոնի Ռահհալ, որ նախագահ Սլէյմանին ներկայացուց Վենեզուելլայի մէջ լիբանանեան գաղութին իրավիճակը:

ՖԻՆԻԼ-Ի ՍՊԱՆԱԿԱՆ ՋՈԿԱՏԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ ՍՏԱՆՁՆԵԼՈՒ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՂԱԺԱՐԸ

Հարաւային Լիբանանի մէջ տեղակայուած ՖԻՆԻԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերուն մաս կազմող սպանական ջոկատը երէկ պատրաստուեցաւ ստանձնելու լիբանանեան Ղաժար գիւղաքաղաքին հիւսիսային բաժինը, որ բռնագրաւուած է իսրայէլեան ուժերուն կողմէ:

Հակառակ Ղաժարի մէջ տիրող կեանքի սովորական ընթացքին, սպանական զօրամասը խստացուց իր հսկողութիւնը սահմանամերձ շրջանին մէջ սահմանային Կապոյտ գիծին մօտակայքը:

Սպանական զօրամասը Ղաժարի բոլոր մուտքերուն մօտ ապահովական խիստ միջոցառումներ որդեգրեց, յատկապէս Ապպասիէի եւ Ուազզանիի միջեւ:

ՖԻՆԻԼ-ի արեւելեան շրջանի հրամանատար զօր. Ալվարես Կարսիա յայտնեց, որ միջազգային խաղաղապահ ուժերը կը գործեն այդ շրջանին մէջ եւ հարկ եղած ապահովական միջոցառումները կ'որդեգրեն իբրեւ նախապատրաստական աշխատանք Ղաժարէն իսրայէլեան ուժերուն հեռացումին:

Ան աւելցուց, որ տակաւին մինչեւ օրս յստակ պատկերացում մը չկայ, թէ երբ, ինչպէս եւ ինչ ձեւով կարելի պիտի ըլլայ հեռանալ Ղաժար գիւղաքաղաքէն:

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՈՏՆՁԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Լիբանանեան բանակի հրամանատարութեան կողմէ հրապարակուած հաղորդագրութիւն մը նշեց, թէ իսրայէլեան ուժերը ոտնձգութիւններ գործեցին երկրին գերիշխանութեան դէմ:

Հաղորդագրութեան մէջ նշուեցաւ, որ 6 իսրայէլեան հետախուզական օդանաւեր, նախանցեալ երեկոյեան ժամը 7:00-ին թռիչքներ գործեցին Լիբանանի օդային սահմաններուն դէմ խախտելով ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի թիւ 1701 բանաձեւը:

Անոնք ցած մակարդակի վրայ թռիչքներ կատարեցին Արեւմտեան Պեքաայի, Սուրի, Պընթ Ժպէյլի եւ Քֆարքիլայի վերեւ մինչեւ առաւօտեան ժամը 4:00, երբ անոնք Ռմէյշի վրայով մեկնեցան դէպի բռնագրաւեալ Պաղեստին:

Հարաւային Լիբանանի մէջ լիբանանեան բանակն ու ՖԻՆԻԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերը շարունակեցին իրենց խիստ հսկողութիւնը բանեցնել:

«Ո՞ՒՐ Է ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՐԶԸ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԻՆ ՄԷՋ»

ՀԱՐՑ ԿՈՒ ՏԱՅ ՆԱԶԱՐԷԹ ՍԱՊՈՒՆՃԵԱՆ

Ճարտարարուեստի մարզի միութեան գանձապահ Նազարէթ Սապունճեան զարմանք յայտնեց, որ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրի նախագիծին մէջ ոչինչ նշուած է ճարտարարուեստի մարզին մասին:

«Մենք հարց կու տանք, որ ինչո՞ւ կառավարութիւնը ոչ մէկ կարեւորութիւն կ'ընծայէ այս լուսանցքայնացած մարզին եւ կ'անտեսէ զայն: Ցաւ ի սիրտ, ճարտարարուեստի մարզը միշտ ալ անտեսուած է Լիբանանի իրերայաջորդ կառավարութիւններուն կողմէ: Աւելի մեծ ցաւ է սակայն այս կառավարութեան կողմէ ճարտարարուեստի մարզին նկատմամբ ցուցաբերուած ամբողջական անտարբերութիւնը, հակառակ այն իրողութեան, որ վարչապետ Սաատ Հարիրիի գլխաւորած կառավարութեան մէջ կան ճարտարարուեստի մարզէն 5 նախարարներ, որոնք են ճարտարարուեստի նախարար Աբրահամ Տէրտէեան, ճարտարարուեստի մարզի միութեան նախագահ զբօսաշրջութեան նախարար Ֆատի Ապպուտ, պետական նախարար Ատնան Քասսար, մշակոյթի նախարար Սելիմ Ուարտէ եւ տնտեսութեան ու առեւտուրի նախարար Մոհամմետ Սաֆատի

«Մենք այս նախարարներէն կը խնդրենք միջամտել կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրի նախագիծին մէջ բարեփոխումներ կատարելու եւ ճարտարարուեստի մարզը եւ անոր բարգաւաճման միջոցներն ու հեռանկարները ապահովելու նպատակով:

«Մենք կոչ կ'ուղղենք նաեւ Լիբանանի իշխանութեան երեք պետերուն, որպէսզի կարեւորութիւն ընծայեն այս մարզին, որովհետեւ ճարտարարուեստը կը կազմէ լիբանանեան տնտեսութեան ողնաշարը: Այդ մարզը հազարաւոր աշխատաւորներ կ'ընդգրկէ եւ պետական գանձարկղին միլիոնաւոր տոլարի գումարներ կ'ապահովէ, իսկ անոր անտեսումը կը նշանակէ երկրին տնտեսական ապագային անտեսումը:

«Տնտեսական աշխարհը կ'անդրադառնայ ճարտարարուեստի հզօր մարզ ունեցող 7 երկիրներու զօրութեան նկատի ունենալով, որ տնտեսական աշխարհը ճարտարարուեստը հիմնական շարժակ կը նկատէ տնտեսական որեւէ այլ աշխատանքի համար: Արդեօք կա՞ն մարդիկ, որոնք կը լսեն ճարտարարուեստի մարզին ուժին եւ կարեւորութեան մասին», եզրափակեց Ն. Սապունճեան:

«ՀԱՐԿ Է ԱՆՊԱՅՄԱՆ ՎԵՐՋ ՏԱԼ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ»

Կ'ԸՍԷ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ԺՈՄՊԼԱԹ

Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթ «Անպա» շաբաթաթերթին մէջ հրապարակուած իր գրութեան մէջ յայտնեց, որ Լիբանանի մէջ տիրող քաղաքական համայնքայնութեան դրութիւնը լուրջ փոփոխութեան մը կարիքը ունի, որպէսզի կարելի ըլլայ փոփոխութեան ենթարկել նաեւ երկրին քաղաքական վարչակարգը:

Ժոմպլաթ յայտնեց, որ Լիբանանի մէջ քաղաքական համայնքայնութիւնը վտանգաւոր աստիճանի հասած է. ան նկատել տուաւ, որ հարկ է անպայման վերջ տալ համայնքային դրութեան եւ փոխել այս վարչակարգը:

Ժոմպլաթ կարեւոր նկատեց Ծերակոյտի մը կազմութիւնը, որ երկրին տարբեր համայնքներուն իրաւունքները եւ անոնց արդար ներկայացուցչութիւնը կ'ապահովէ, ինչպէս նաեւ կը քննարկէ լիբանանեան ազգային հիմնահարցերը:

Ակնարկելով Լիբանանի մէջ ընտրական համամասնական դրութիւնը որդեգրելու պահանջներուն Ժոմպլաթ յայտնեց, որ հարկ է անպայման բարեփոխել Լիբանանի ընտրական օրէնքը. ան նշեց, որ քաղաքական համայնքայնութիւնը եւ համամասնական դրութեան կիրարկումը պէտք է զուգահեռաբար ընթանան, որպէսզի կարենան ծառայել իրենց նպատակին:

Ժոմպլաթ շինիչ գտաւ նաեւ յաջորդաբար բոլոր համայնքներուն պատկանող անձնաւորութիւններէն երկրին իշխանութեան պետերը ընտրելու կամ նշանակելու երեւոյթը, որպէսզի այնպէս մը չըլլայ, թէ կան առաջնակարգ եւ երկրորդական ու երրորդական համայնքներ:

Ժոմպլաթ նկատել տուաւ, որ լիբանանեան ազգային հիմնախնդիրները պէտք է լուծել լուրջ երկխօսութեամբ եւ անկեղծ ու հանդարտ խորհրդակցութիւններու վրայ հիմնուելով:

Միւս կողմէ, Ժոմպլաթ երէկ ընդունեց լիբանանցի մտաւորականներու պատւիրակութիւն մը, որ Ատհայի տօնին առիթով իր շնորհաւորութիւնները ներկայացուց Մուխթարայի ղեկավարին:

Պատուիրակութիւնը նկատել տուաւ, որ հարկ է շարունակել քաղաքական բոլոր հոսանքներուն եւ հեղինակութիւններուն միջեւ հաղորդակցութիւնը, որպէսզի կարելի ըլլայ իրականացնել Լիբանանի միասնականութիւնը եւ շահերը, ինչպէս նաեւ ամրապնդել արաբականութիւնը եւ ապահովական կայունութիւնը:

ԺՈՄՊԼԱԹ. «ՄԵՐ ՀԱՅԵԱՑՔՆԵՐԸ Կ'ՈՒՂՂԵՆՔ ԴԷՊԻ ԱՊԱԳԱՅ»

Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթ շաբաթավերջին պարգեւատրուեցաւ եւ մեծարանքի արժանացաւ Շուֆանի Մար Մարուն վանքին կողմէ:

Իրեն ի պատիւ սարքուած ճաշկերոյթին ընթացքին Ժոմպլաթ յայտնեց, որ Լիբանանի մէջ տակաւին կան որոշ հարցեր, որոնք անլոյծ կը մնան եւ պիտի լուծուին երկխօսութեան խորհուրդին կողմէ:

Ժոմպլաթ աւելցուց, որ ներքին լիբանանեան առումով երկխօսութիւնը որքան ալ երկարի, կը մնայ շինիչ:

Ան դիտել տուաւ, որ անցեալը անցեալ է: «Թէեւ մենք դժուար ու խիստ փորձառութիւններէ, ինչպէս նաեւ քաղաքացիական պատերազմէ անցած ենք, սակայն անոնք բոլորը մեր ետին կը գտնուին եւ մենք մեր հայեացքները կ'ուղղենք դէպի ապագայ», նշեց Ժոմպլաթ:

Ժոմպլաթ ողջունեց հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանը եւ դրուատեց անոր ի գործ դրած քայքերը իր եւ Մարատա հոսանքի ղեկավար, երեսփոխան Սլէյման Ֆրենճիէի, ինչպէս նաեւ Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան զօր. Միշել Աունի միջեւ հաշտութիւն հաստատելու համար:

Ժոմպլաթ ընդգծեց, որ սրտբաց այդ խօսակցութիւնները եւ հաշտութիւնները օժանդակած են տիրող մթնոլորտն ու կացութիւնը թեթեւցնելու եւ զայն հեռու պահելու ամէն տեսակի լարուածութենէ: Ան մաղթեց, որ յառաջիկայ շաբթուան ընթացքին կառավարութիւնը արժանանայ խորհրդարանի վստահութեան քուէին, որպէսզի կարելի ըլլայ վերաշինութեան եւ բարգաւաճման արշաւի մը ձեռնարկել:

Միւս կողմէ, երէկ Ժոմպլաթ այցելեց տիւրզի համայնքի հոգեւոր պետ շէյխ Ապու Մոհամմետ Ժաուատ Ուալիէտտինի, Պաաքլինի մէջ: Ժոմպլաթ Ատհայի տօնին առիթով իր շնորհաւորութիւնները փոխանցեց շէյխ Ուալիէտտինի ընկերակցութեամբ տիւրզի համայնքի կարգ մը շէյխերուն եւ Ընկերվար Յառաջդիմական կուսակցութեան պատասխանատուներուն:

●ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց եւ փոխադրութեան հարցերու նախարար Ղազի Արիտի յայտնեց, որ Ժոմպլաթ որեւէ ատեն Դամասկոս այցելելու պատրաստ է:

ԹԱՊՈՒՐԵԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՈՒՆԵՑԱՒ ԲԱՆԱԿԻ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԻՆ ՀԵՏ

Նախկին նախարար Ալեն Թապուրեան երէկ եարզէի մէջ հանդիպում մը ունեցաւ բանակի հրամանատար զօր. Ժան Քահուաժիի հետ:

Քննարկուեցան երկիրը յուզող իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ շրջանային զարգացումները:

ՀԱԺ ՀԱՍԱՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԶԸ ԹԻՐԱԽ ԴԱՐՁՈՒՑԱԾ ՎԵՐՋԻՆ ԱՂՄՈՒԿԸ

Երկրագործութեան նախարար Հիւսէյն Հաժ Հասան խստիւ դատապարտեց Լիբանանի մէջ բարձրացած աղմուկը, որ կը վերաբերէր պտուղները եւ բանջարեղէնը քաղցկեղ պատճառող քիմիական նիւթերով խնամելու երեւոյթին:

Հաժ Հասան յայտնեց, որ երկրագործութեան նախարարութեան կողմէ կատարուած ուսումնասիրութիւն մը կը փաստէ, թէ լիբանանեան բերքը քաղցկեղ պատճառող նիւթեր չի պարունակեր:

Միւս կողմէ, ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու խորհրդարանական յանձնախումբի նախագահ, երեսփոխան Մոհամմետ Քապպանի յայտնեց, որ պիտի գումարուի յատուկ նիստ մը, որուն ընթացքին պիտի յայտարարուի «Պէյրութի կոչ»ը, որ պիտի ուղղուի Քոփենհակընի վեհաժողովին:

Նշենք, որ Քոփենհակընի վեհաժողովին ընթացքին պիտի քննարկուին կլիմայական փոփոխութիւնները եւ զանոնք նուազեցնելու կարելիութիւնները:

Միւս կողմէ, յանձնախումբը համաձայնութիւն գոյացուցած է երկրագործութեան նախարար Հիւսէյն Հաժ Հասանը հրաւիրելու յառաջիկայ երեքշաբթի օրուան նիստին, որպէսզի կարելի ըլլայ քննարկել երկրագործութեան նախարարութեան վերաբերող հարցեր:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

●ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ օդուժը չորեքշաբթի 2 եւ հինգշաբթի 3 դեկտեմբերին գիշերային թռիչքներ պիտի կատարէ Լիբանանի վերեւ:

●ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ աղբիւրներ «Նահար» օրաթերթին յայտնած են, թէ յառաջիկայ հանգրուանը Լիբանանի համար քաղաքական հանդարտութեամբ պիտի յատկանշուի:

●ԸՆԿԵՐՈՒՅԻՆ հարցերու նախարար Սելիմ Սայեղ շեշտեց, որ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրին առումով ինք նախարար Ժըպրան Պասիլի հետ տարակարծիք գտնուած է. միաժամանակ համաձայնած է Լիբանանի մէջ պաղեստինցիներու բնակեցումը մերժելու առումով

●ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ Լիբանանի մէջ տեղակայուած ՖԻՆԻԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերուն մաս կազմող ծովուժի հրամանատարութիւնը ստանձնեց Իտալիոյ ջոկատը Գերմանիոյ զօրամասէն:

●ԱԶԳԱՅԻՆ ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավար զօր. Միշել Աուն երեսփոխան Ալեն Աունը եւ Նասիֆ Ազզին պատասխանատու նշանակեց Լեռնալիբանանի գաղթականներու հարցերու հետապնդման:

●ՄԱՐՈՆԻՆԵՐՈՒ Նասրալլա Սֆէյր պատրիարքը երէկ ժամանեց Լիբանան: Այս առաւօտ Պքերքէի մէջ ան կը նախագահէ Մարոնի եպիսկոպոսներու խորհուրդի ընթացիկ նիստին:

●ԴԱՏԱԿԱՆ իշխանութեան գերագոյն խորհուրդը երէկ կէսօրէ ետք գումարեց նիստ մը նախագահութեամբ դատախազ Ղալեպ Ղանեմի: Քննարկուեցան դատական իշխանութեանց գործունէութեան բարգաւաճման հեռանկարները:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՍՕՐ ...

Շարունակուած Ա. էջէն

այսօրուան նիստով պիտի վերագտնէ իր աշխուժութիւնը եւ փրոթոգոլային իր ընթացքը, որուն ծիրին մէջ նախարարաց խորհուրդին կողմէ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրին վաւերացումէն ետք այդ յայտարարութիւնը պիտի փոխանցուի խորհրդարան, որ իր կարգին զայն ուսումնասիրելէ ետք, կառավարութեան պիտի շնորհէ իր վստահութեան քուէն:

Հաւաստի աղբիւրներու համաձայն, կը նախատեսուի, որ վարչապետ Հարիրի զօր. Միշել Սլէյմանի հետ հանդիպում մը ունենայ, նախքան կառավարութեան նիստին կայացումը, ինչպէս նաեւ կ'ակնկալուի, որ Հարիրի հանդիպում մը ունենայ նաեւ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի հետ, նախքան խորհրդարանին գումարելիք կառավարութեան վստահութեան քուէ շնորհելու նիստը:

Այլ գետնի վրայ, տեղեկատուական աղբիւրներ հաղորդեցին, որ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրին վաւերացումով կարելի պիտի ըլլայ յաւելեալ համարձակութեամբ խօսիլ վարչապետ Սաատ Հարիրիի Դամասկոս կատարելիք պաշտօնական այցելութեան մասին:

Մինչ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի Լիբանան վերադարձին մասին ոչ մէկ լուր հաղորդուեցաւ, երէկ Լիբանան ժամանեց նախկին վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի սպանութեան հետաքննութիւնը հետապնդող միջազգային դատական ատեանի նախագահ, դատախազ Տանիէլ Պելմարը, որ եօթնօրեայ իր կեցութեան ընթացքին հանդիպումներ պիտի ունենայ լիբանանցի պատասխանատուներու հետ:

Կը նախատեսուի, որ Պելմար իր շնորհաւորութիւնները փոխանցէ լիբանանցի ղեկավարներուն կառավարութեան կազմութեան առիթով, ինչպէս նաեւ անոնց հետ քննարկէ միջազգային դատական ատեանին հետ լիբանանեան իշխանութիւններուն գործակցութիւնը բարելաւելու հեռանկարները:

Պելմար հաստատեց, թէ Լիբանանի յատուկ միջազգային դատական ատեանը ամէն ջանք ի գործ կը դնէ իրականացնելու համար արդարութիւնը:

Ս. ԹԱԴԷՈՍ ԵՒ Ս. ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼՆԵՐՈՒ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Հովանաւորութեամբ՝

ԳԵՐԾ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՊՍ. ԽԱՉԵՐԵԱՆԻ

Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմի

Կազմակերպութեամբ՝
Լիբանանի Թեմի Կիրակնօրեայ Դպրոցներու Վարիչ Մարմնի

Գեղարուեստական յայտագիրը կը ներկայացնէ կիրակնօրեայ դպրոցներու «Շողակաթ» պատանեկան երգչախումբը:

Տեղի կ'ունենայ ուրբաթ, 4 դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:00-ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՍՕՐ՝

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԿ

Ջեկուցաբեր

ՌՈՒԲԷՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, 3 Դեկտեմբեր 2009, երեկոյեան ժամը 8:30-ին, Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնի «Գ. եւ Հ. Արմէնեան» սրահին մէջ:

Ջեռնարկի ընթացքին պիտի ցուցադրուի Ռ. Յովսէփեանի բեմագրութեամբ պատրաստուած «Ասոհ» ժապաւէնը:

ՀՐԱՒԷՐ

«ԿԱՄԱՒՈՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ԼՕՀ-ԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՆ 365 ՕՐԵՐՈՒ ԱՌՕՐԵԱՆ Է»

ԸՍԱՒ ԱՒՕ ԿԻՏԱՆԵԱՆ

Կամաւոր աշխատանք ծաւալելու նպատակով հիմնադրուած եւ իր գոյութեան ամբողջ ընթացքին այդ ուղիէն ոչ իսկ դոյզն շեղած Լիբանանահայ օգնութեան խաչը երէկ երեքշաբթի, 1 դեկտեմբերի կէսօրէ առաջ ժամը 11:00-ին, «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ նշեց «Կամաւորներու օր»ը:

ԼՕՀ-ի Շրջանային վարչութեան քարոզչական յանձնախումբին կողմէ ձեռնարկին բացման խօսքը արտասանեց Մարալ Հարպոյեան, որ շեշտը դրաւ կամաւոր աշխատանքին եւ ամբողջովին անոր նուիրուած ԼՕՀ-ի առաքելութեան ու իւրայատկութեան վրայ: Ան ըսաւ, թէ ԼՕՀ-ը միութենական կառոյց մը աւելին է, որովհետեւ ան ապրելու, ծառայելու, ապրեցնելու եւ գոյատեւման երթը երաշխաւորելու անդրոց է, որ իմաստ կու տայ մեր առօրեային: Ըստ Մ. Հարպոյեանի, հակառակ իր 80-ամեայ տարիքին, միութիւնը ոչ մէկ ատեն գտնուեցաւ լուսանցքայնանալու կամ ծերանալու սպառնալիքին դէմ յանդիման, այլ 8 տասնեակ տարիները անոր տուին յաւելեալ կորով ու վճռակամութիւն ընդարձակուելու, զարգանալու, համապարփակ եւ ընդգրկուն դառնալու, որպէսզի ան տիրական ներկայութիւն դառնայ ոչ միայն լիբանանահայ իրականութեան մէջ, այլ նաեւ լիբանանեան:

Մ. Հարպոյեան դիտել տուաւ, որ Լիբանանահայ օգնութեան խաչը բացառիկ կնոջ զարթօնքի լուսաշող ճամբան, ուրկէ անցան շատեր ու տակաւին պիտի անցնին շատ-շատ ուրիշներ հիներուն աւանդով զօրացած շարունակելու ծառայութեան եւ կամաւոր աշխատանքի երթը: Ան հաստատեց, թէ ԼՕՀ-ը ժողովուրդով եւ ժողովուրդին համար կ'ապրի ու կը գործէ լիբանանահայ իրականութեան մէջ հանդիսանալով կնոջական այն միակ կազմակերպութիւնը, որ կը ծառայէ բոլորին, կը համախմբէ բոլորը եւ անխտիր կը հասնի բոլորին լիբանանահայ եւ լիբանանեան իրականութեան մէջ բոլորին յարգանքն ու գնահատանքը վայելելով: Մ. Հարպոյեան աւելցուց, որ միութիւնը նաեւ դպրոց մըն է, պրուեստի կեդրոն եւ իմացական դարբնոց կոչ ուղղելով խտացնելու անոր շարքերը, տէր կանգնելու անոր ու կամաւոր աշխատանքով լիցքաւորուելու եւ արձանագրուած արդիւնքին գոհունակութիւնը ապրելու:

Օրուան պատգամը փոխանցեց ՅՅՈ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի անդամ Աւօ Կիտանեան, որ լուսարձակի տակ առաւ կամաւոր աշխատանքին բնոյթը, իմաստը եւ խորքը, որոնք կ'արտացոլան ԼՕՀ-ին ընդմէջէն: Ան ըսաւ. «Կամաւոր աշխատանքը այնքան սուրբ եւ վսեմ աշխատանքի արտայայտութիւն է, զոր կ'ապրին ԼՕՀ-ականները տարեկան 365 օր, որովհետեւ կամաւոր աշխատանքը էութիւնը կը հանդիսանայ ԼՕՀ-ի առաքելութեան»:

Ա. Կիտանեան կամաւոր աշխատանքը իր լայն շրջագիծին մէջ դնելով դիտել տուաւ, որ մեր ազգային կեանքին մէջ աշխատանքը միշտ ալ ղեկավարուած է կամաւոր կերպով, այդպիսով գործունէութիւններ յաջողած են, որովհետեւ անհատականին կողքին կամ երբեմն անկէ առաջ հիմնական տեղ ու կարեւորութիւն տրուած է կամաւոր գործին:

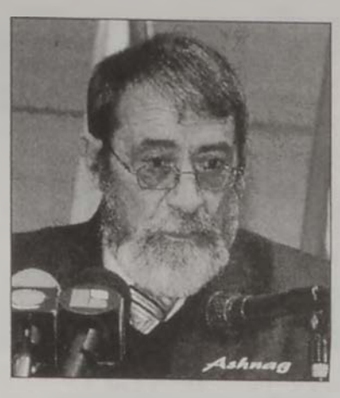
Իբրեւ լաւագոյն եւ ամէնէն ցայտուն օրինակը Ա. Կիտանեան յիշեց երեսփոխանական ընտրութիւնները, որոնց ընթացքին Դաշնակցութեան եւ անոր բոլոր միաւորներուն կողմէ ծաւալած կազմակերպուած եւ օրինակելի կամաւոր աշխատանքը իր վրայ հրաւիրած էր տեղական, շրջանային եւ միջազգային բոլոր շերտերուն եւ լրատուամիջոցներուն ուշադրութիւնը, մանաւանդ որ աշխատանքին տարողութիւնը ոչ միայն լիբանանահայութեան մակարդակի էր, այլեւ սփիւռքահայութեան: Ըստ անոր, յունուար 2009-էն սկսեալ ընտրական աշխատանքներուն մէջ մեծ դերակատարութիւն ունեցան ԼՕՀ-ականները, որոնք կատարեցին իրենցմէ պահանջուածէն աւելի. որպէսզի լիբանանահայութիւնը. թէկուզ ընտրութիւններուն ծախողած. սակայն իր արժանավայել դիրքով ներկայանայ լիբանանեան իրականութեան մէջ: Կիտանեան հաստատեց, թէ ընտրութիւններուն օրը 5 հազար հոգիէ բաղկացած կամաւորներու բանակ մը գետնի վրայ էր բծախնդրօրէն կազմակերպուած, կատարեալ նուիրումով եւ ծառայելու համակ ոգիով: Ան աւելցուց, որ գետնի վրայ Դաշնակցութեան եւ իր միաւորներուն տարած կամաւոր աշխատանքը աւելի արդիւնաւէտ, բնորոշիչ եւ բարացուցական էր, քան այլ կուսակցութիւններու կամ խմբաւորումներու աշխատանքը, որուն համար վճարում պիտի կատարուէր:

Ա. Կիտանեան կամաւորներու օրը նկատեց մատուցուած ծառայութեան գոհունակութիւնը ապրելու եւ «Վարձքերնիդ կատար» նախադասութեամբ յաւելեալ կորովով ամրապնդուելու պահ: Ան հաստատեց, թէ

Շար.ը՝ էջ 10

ՀԱՅՐԵՆԻ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆ ՌՈՒԲԷՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆԻ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Յովսէփեան բարի կրաւորականութենէն շատ հեռու անձ մըն է, որուն սրտէն կարելի չէ լսել ողբեր:

Ապա բեմ բարձրացաւ Նարէ Աղասարգիսեան, որ դաշնակով նուագեց Արամ Խաչատուրեանի «Պար»ը, որմէ ետք Իրմա Տէտեան ընթերցեց Յովսէփեանի «Ծիրանի ծառերու տակ» վէպէն հատուածներ:

«Ռուբէն Յովսէփեան դաշնակցականը» նիւթը ներկայացուց օրուան երկրորդ բանախօսը «Ազդակ» օրաթերթի տնօրէն եւ գլխաւոր խմբագիր Շահան Գանտահարեան: Ան ըսաւ, թէ Հայաստանի մէջ Դաշնակցութեան կազմակերպական կառոյցի բացայայտման առաջին յայտարարութեան տակ կար ստորագրութիւնը Ռուբէն Յովսէփեանի, երբ երիտասարդները հետաքրքրութեամբ կ'ուզէին իմանալ, թէ ովքե՞ր էին հայրենի առաջին դաշնակցականները, որոնք լուռ եւ լուսարձակներէ հեռու ծեւաւորած էին Դաշնակցութեան հայաստանեան կառոյցը:

Շ. Գանտահարեան յայտնեց, որ հայրենիքի մէջ Դաշնակցութեան պարտադրուած դառն քննութիւնը յաջողագոյն ծեւով անցընելու դժուար գործին մէջ մեծ էր դերակատարութիւնը Ռուբէն Յովսէփեանին, որ իր ուսերուն կրած էր Դաշնակցութեան դէմ շղթայազերծուած ամէնէն կրքոտ պայքարի օրերուն կուսակցութիւնը ղեկավարելու պատասխանատուութիւնը:

Գանտահարեան իր խօսքը եզրափակեց շեշտելով, որ այսօրուան ճգնաժամի օրերուն, հասարակութիւնները կը փնտռեն ճիշդ ուղին մատնացոյց ընողը, վստահելի եւ հաւատալի աղբիւրը, իր յանձնառութիւններուն, սկզբունքներուն եւ արժէքներուն կառչած անհատը. անբասիրը Շահան Գանտահարեան ըսաւ. թէ այսօր ժողովուրդ հայ կեանքի տարբեր ոլորտներու ղեկավարման համակարգերուն մէջ կը փնտռէ այդ տեսակը Ռուբէն Յովսէփեանի տեսակը:

Գեղարուեստական յայտագիրի երկրորդ բաժինով Նայիրի Ղազարեան թաւջութակով նուագեց Պախի «Սուիթ» ստեղծագործութիւնը, որմէ ետք տեղի ունեցաւ Ռուբէն Յովսէփեանի պարգեւատրման արարողութիւնը:

Այս առիթով Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան ատենապետ Մկրտիչ Մկրտիչեան Համազգայինի շքանշանով պարգեւատրեց մեծարեալը: Մկրտիչեան յայտնեց, որ այս շքանշանին տուչութիւնը պարզապէս ձեւական արարողութիւն մըն է, որ Յովսէփեանի ունեցած մեծ ներդրումին գնահատանքի մետաղեայ արտայայտութիւնն է:

Հանդիսութեան աւարտին Ռուբէն Յովսէփեան խօսք առնելով շնորհակալութիւն յայտնեց կազմակերպիչներուն այս հանդիսութեան կազմակերպման համար: Ան ըսաւ, թէ իւրաքանչիւր հայու առած քայլը պէտք չէ ըլլայ ինքնանպատակ, այլ իւրաքանչիւրին ներուժը ներքին առումով արտայայտելու փոխարէն պէտք է ունենայ դրական ազդեցութիւն, քանի որ այսօր հայութիւնը կ'ապրի դժուար օրեր:

Նշենք, որ հանդիսութեան սկզբնաւորութեան ներկաներուն բաժնուեցան թերթիկներ, որոնց մէջ գրուած էին Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան եւ Հայաստանի գրողներու միութեան վարչութեան, Աղասի Այվազեանի, Սօս Սարգսեանի, Դաւիթ Մուրատեանի, Ֆելիքս Մելոյեանի, Աելիտա Դուլուխանեանի, Պերճ Զէյթունցեանի եւ Սարգիս Կիրակոսեանի գնահատական խօսքերը:

ՄԻՆՍՔԻ ԽՄԲԱԿԸ ԿՈՉ Կ'ՈՒԼՂԷ «ՈՐՔԱՆ ԿԱՐԵԼԻ Է ԱՐԱԳ» . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

տեղեկացուցած են այս տարուան ընթացքին հիմնարար սկզբունքներուն շուրջ համաժայնութեան գոյացման հարցին մէջ ծեռք բերուած «յաջող յառաջընթաց»ի եւ գործընթացը աւարտելու ծգտումին մասին, նաեւ յայտարարած են, որ պատրաստ են շարունակելու աշխատանքները հաշուի առնելով ուժի կիրարկման բացառման, պետութիւններու տարածքային ամբողջականութեան եւ ժողովուրդներու ինքնորոշման իրաւունքի սկզբունքները:

ՑԱՒԱԿՑԱԳԻՐ

Տարօն Աւետիսեանի վաղաժամ մահուան տխուր առիթով Սուրէն եւ Սոնիա Սարգիսեաններ (Պէյրութէն եւ Փարիզէն) խոր ցաւակցութիւն կը յայտնեն հանգուցեալի այրիին՝ Սօնիկին, մօր, զաւակներուն, ընտանիքի անդամներուն՝ Աւետիսեան եւ Յակոբեան ընտանիքներուն, ինչպէս նաեւ բոլոր հարազատներուն:

Հողը թեթեւ՝ հանգուցեալ Տարօնի աճիւններուն:

ՄԱՀԱԶԴ

ՀՄԸՄ-ի Պէյրութի մասնաճիւղի վարչութիւնը, սկաուտական խորհուրդը եւ խմբապետական կազմը կը գուժեն իրենց մասնաճիւղի հաւատաւոր անդամ, նախկին սկաուտ եւ սկաուտ խորհուրդի անդամ՝

ԱՇՈՏ ԽԱՆԱՄԻՐ ԽԱՆԱՄԻՐԵԱՆԻ

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ շաբաթ, 28 նոյեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

ԼՕՀ-ի «Աշխէն» մասնաճիւղը կը գուժէ իր շրջանի ընկերուհիներէն՝

ԺԱՆԵԹ ԽԱԶԵՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երկուշաբթի, 30 նոյեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Ասատուր Խաչերեան
Տէր եւ տիկին Վիգէն եւ Նազելի Աւագեան եւ դուստրը
Տէր եւ տիկին Վարուժան եւ Մարալ Սապունճեան եւ դուստրը
Տէր եւ տիկին Սամուէլ Մկրտիչեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Մկրտիչ Մկրտիչեան եւ զաւակունք
Տիկին Տիգրանուհի Խաչերեան եւ զաւակունք
Խաչերեան եւ Մկրտիչեան ընտանիքներ
Ուզունեան եւ Գանտահարեան ընտանիքներ
Յովակիմեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր, զոքանչին, քրոջ եւ հարազատին՝

ԺԱՆԵԹ ԽԱԶԵՐԵԱՆԻ

(Ծնեալ՝ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ)

մահը, որ պատահեցաւ երկուշաբթի, 30 նոյեմբեր 2009-ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ երեքշաբթի, 1 դեկտեմբեր 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 3:00-ին, Նոր Մարաշի Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

- *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահակդ:*
- *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ սրահին մէջ, չորեքշաբթի, 2 դեկտեմբերին, առաւօտեան ժամը 9:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 6:00:*
- *ՅԱՒՕԹ.- Փոխան ծաղկեպսակի՝ նուիրատուութիւնները կատարել ԼՕՀ-ի «Արագած» մասնաճիւղին:*

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Ազնիւ Խանամիրեան
Տէր եւ տիկին Վիգէն Խանամիրեան եւ զաւակունք
Տիկին Շնորհիկ Գոնտրաճեան եւ զաւակը
Տէր եւ տիկին Տիգրան Գոնտրաճեան եւ զաւակը
Տէր եւ տիկին Սարգիս Սիրանոսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Պօղոս Կետիկեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Սուրէն Խանամիրեան եւ զաւակունք
Եղիայեան եւ Խանամիրեան ընտանիքներ
Գոլիազեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց զաւկին, եղբօր, թոռան, մօրեղբօր եւ հարազատին՝

ԱՇՈՏ ԽԱՆԱՄԻՐ ԽԱՆԱՄԻՐԵԱՆԻ

(Ծնեալ՝ Պէյրութ, 1965-ին)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ շաբաթ, 28 նոյեմբեր 2009-ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ չորեքշաբթի, 2 դեկտեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 1:00-ին, Ս. Նշան Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Շըպպեքի Ազգային գերեզմանատունը:

- *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահակդ:*
- *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին յետ թաղման արարողութեան, Ս. Նշան Մայր եկեղեցւոյ «Կարպիս եւ Արեգ Նապարեան» սրահին մէջ, մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:00, իսկ հինգշաբթի, 3 դեկտեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 2:00-էն 7:00 Պէյրութի ՀՄԸՄ-ի ակումբի սրահին մէջ:*

ԱՊՈՒԻ ՏԱՊԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ
MEP Contracting-ի ընկերութիւնը մը

ԿԱՐԻՔ ՈՒՆԻ

Փորձառու պաշտօնեաներու՝ Արաբական Միացեալ Էմիրութեանց եւ Հայաստանի մէջ աշխատելու համար հետեւեալ մասնագիտութիւններուն մէջ.

* *Engineer - Plumbing, HVAC, Electrical*
* *QS Engineer*
* *QA/QC Engineer*
* *Design Manager*
* *CAD Manager*
* *Draftsman*
* *Foreman - Plumbing, HVAC, Electrical*
* *Assistant foreman - Plumbing, HVAC, Electrical*
* *Team Leader*

Հետաքրքրուողները կրնան իրենց CV-ին ղրկել careers@ettsauh.ae հասցէին նշելով դիմումելիք պաշտօնը:
Please mention Ref. AZGO1 in the subject field

Ն Ա Մ Ա Կ 3 0 2

Բանաստեղծ Չարեհ Մելքոնեանի անունը քնծի ծանօթ է վաղուց, Հալէպի մեր պատանեկութեան տարիներէն: Ան երէց եղբօրս՝ Յարութիւնին՝» ընկերն էր եւ յաճախ կը տեսնուէինք, բայց միշտ ունկնդիրի դերին մէջ: Իր Ա. հատորը՝ «Ես եւ մարդիկ»ը լոյս տեսած էր, երբ մենք 12-13 տարեկան էինք եւ՝ գրականութենէն «պեխապար»: Իսկ 1947-ին, երբ լոյս տեսաւ բանաստեղծութեանց Բ. հատորը՝ «Ջրհեղեղէն յետոյ», արդէն քիչ թէ շատ «հասկցող» էինք: Բայց չկրցանք հասկնալ այդ օրերուն, թէ ինչո՞ւ գիրքը լոյս տեսած էր հայաստանեան ուղղագրութեամբ, թէեւ այդ օրերուն ուղղագրական որեւէ պայքար չկար, ինչպէս այսօր: Այն օրերուն Հալէպի մէջ կազմուած էր «Հայրենաբաղձ»ներու միութիւն մը, եւ ներգաղթը նոր աւարտած էր: Հաւանաբար հայրենասիրական զեղում մըն էր եւ քիչ մըն ալ՝ երիտասարդական տաքարիւնութիւն: Մեր այդ օրերու պատանեկան տրամաբանութեամբ որեւէ բացատրութիւն մը չէինք գտած, եւ ես անձնապէս, տակաւին կ'որոնեմ այդ բացատրութիւնը: Այդ օրերէն ի վեր Չ. Մելքոնեան վաւերական այն բանաստեղծն է, որուն գործերը տակաւին հաճոյքով կը կարդացուին: Այսօր ան իր ներկայացնելու ձեւը փոխած է եւ դարձեալ կը կարդացուի մեծ «ախորժակով»: Աւելի փիլիսոփայական, բայց նոյն հայրենասիրական տենդով մը եւ կը մնայ նոյն «ղարթ» հայը, ինչ որ էր 70 տարիներ առաջ:

Մեծարանքի հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ 22.10.09-ին, Հայկազեան համալսարանի հանդիսասրահին մէջ, որ լեցուն էր: Լաւ որ «միւսները» չեկան, այլապէս... ոտքի պիտի մնային: Այս յաւիտենական բացականերէն կարելի է յիշել ՀԲԸՄ-ի զանազան պատկառելի վարչութեանց անդամները: Մեծարեալը աւելի քան 40 երկար տարիներ ծառայած է ՀԲԸՄ-ի (թէեւ տարիին կարճը չ'ըլլար), եւ միւս «քոյր» եւ «եղբայր» կազմակերպութիւններէ անձեր:

Հանդիսութիւնը կազմակերպուած է Մ.Կ.Հ. Լիբանանի Սանուց միութեան կողմէ, եւ ըստ աւանդութեան, հանդիսութիւնը սկսաւ խումբ մը մելքոնեանցիներու «երգչախումբին»՝ տեղւոյն վրայ կազմուած, կատարումով ՀԲԸՄ-ին եւ Մ.Կ.Հ. քայլերգներուն: Եթէ պատահմամբ հոն գտնուէր մայէսթրօ պ. Սեպուհ Աբգարեանը, վստահ եմ, որ քառաձայն պիտի երգէին:

Պ. Արմէն Իւրնէշլեանի բացման խօսքը, ինչպէս միշտ, դիպուկ էր եւ տեղին, տեղ-տեղ ալ համեմուած՝ հիւմըրով: Ան ըսաւ, թէ Չ. Մելքոնեան «քիչ մը ամէն բան» է՝ բանաստեղծ, թատերագիր եւ մանկավարժ: Մոռցաւ ըսելու, որ իրաւ հայ ալ էր: Եւ «իր յիշատակը պիտի գոյատեւէ իր աշակերտներուն սրտերուն եւ հոգիներուն մէջ»: Ես ալ պիտի աւելցնէի, որ այդ յիշատակները քիչ մըն ալ պիտի յարատեւեն իր աշակերտներուն զաւակներուն մօտ, ինչպէս նաեւ՝ մեր գրականութեամբ զբաղող եւ հետաքրքրուող անձերու մօտ:

Ապա խօսքը տրուեցաւ տիկին Սեդա Մարկոսեան-Խտըշեանին՝ նիւթ ունենալով «Ուսուցիչը»: Տիկին Սեդան մօտ 40 տարիներ առաջ աշակերտած էր պ. Չ. Մելքոնեանին, եւ 40 տարիներու հեռաւորութենէն կը յիշէր իր ուսուցիչը, կարծես երէկ ըլլար: Տնօրէնը՝ միշտ ներկայանալի արտաքինով, բայց խուզարկու աչքերով: Տնօրէնի պաշտօնով, բայց ընկեր մըն էր Չ. Մելքոնեանը, որ մեր մէջ ցանեց հայրենասիրութեան սերմերը եւ տուաւ մեզի մեր մայրենիին ճաշակն ու սէրը, եւ ես իրեն կը պարտիմ իմ սէրս հայերէնի նկատմամբ. ան իւրայատուկ ու դասականէն տարբեր մօտեցում մը ունէր, որ խիստ հետաքրքրական կը դարձնէր հայերէնի դասապահը: Մեզի պարտադրուած էր օրագիր պահել: (Այսօր այսպիսի բան մը գոյութիւն չունի մեր դպրոցներուն մէջ - Ա. Յ.): Եթէ կայ, շատ պիտի ուզէինք իմանալ: Իր դասապահերը հայրենասիրութեան մկրտարաններ էին, ինչպէս յիշեց դասախօսուհին: Յետոյ պատմեց իր յիշատակներէն, թէ ինչպէս պ. տնօրէնը պոլսահայ գրողներու գործերէն կը բերէր իրեն հետ եւ կը կարդար դասարանին մէջ՝ Յ. Մնձուրի, Խրախունի, Չահրատ, Ռ. Հատտէճեան եւ այլն... Երբ պոլսահայ գրականութիւնը շատ քիչ ծանօթ էր Լիբանանի մէջ:

Օր մը անգլերէնի ուսուցչուհին՝ միս Շմայզեր, «թաքուն հեգնանքով» հարց կու տայ, թէ ինչո՞ւ հայերը այնքան «ռասիստ» են, երբ այսօր հրեաներն ու գերմանները հաշտուած են եւ հատուցում կը ստանան...: Օր. Սեդային ուղեղին մէջ այդ պահուն կը բլթակուի ըմբոստութեան հուրը եւ ան իր անգլերէն բառապաշարին համեմատ տեղը կը նստեցնէ միս Շմայզերը: Եւ փոթորիկ... տնօրէնը ներողամիտ կը գտնուի եւ անպարտ կ'արձակէ օր. Սեդան: Իսկ միւսը յաջորդ տարի չի դասաւանդեր մեր մօտ:

Այդ թուականներէն քանի մը տարիներ առաջ մենք ալ Հալէպ «Aleppo College»ին մէջ պահանջեցինք, որ 24 ապրիլին դպրոցը փակ ըլլայ, կամ հայ աշակերտութիւնը ազատ կացուցուի: Մերժուեցանք: Հետեւանքը եղաւ այն, որ ողջ հայ աշակերտութիւնը բացակայեցաւ դպրոցէն 24 ապրիլին: Մէկ-մէկ զգուշացում ստացանք հպարտութեամբ. զգուշացում՝ կը նշանակէ արտաքսում դպրոցէն). տարեվերջին այդ warning-ները ջնջուեցան:Նոյնը պատահեցաւ Վարդանանցի առթիւ ալ:

Այդ տարիները կը զուգադիպէին ներգաղթի յաջորդող ժամանակներու եւ մթնոլորտը յագեցած էր հայրենասիրական զգացումներով: Կ'երեւի, թէ Պէյրութի մէջ տարբեր չէր մթնոլորտը: Այսօր կայ արտագաղթ հայրենքէն եւ մեզի աւանդուած հայրենասիրական զգացումներով մթնոլորտը անգոյ է շատ դժբախտաբար:

Օրդ. Սեդան ալ ուրեմն շունչ տուած էր այդ կրակին եւ տարեվերջի հանդիսութեան ընթացքին պ. տնօրէնին ձեռքէն կը ստանայ դպրոցին «ամենաժողովրդական սանուհի»ի մրցանակը: Այսօր ալ տիկին Սեդա Մարկոսեան-Խտըշեան նոյնքան ժողովրդանուէր դիրքերու վրայ կը գտնուի, ինչպէս 40 տարիներ առաջ: Հիմնաքարը ժայռի վրայ դրուած էր: Պ. տնօրէնը դրած էր իր դրոշմը եւ արդիւնքը մէջտեղն է:

Այսօրուան [illegible]
տայայտուիլ. [illegible]

Այսպէս, տիկին Սեդան կը շարունակէ խօսիլ

Վահէ Գերմանիկեանի հաւաքածոյէն... Ձախէն աջ՝ Ալեքսան Գարասարգսեան, Վահան Տարաքճեան, Անդրանիկ Նաճարեան, Չարեհ Մելքոնեան, Գոհար Մելքոնեան, Յարութիւն Յարութիւնեան եւ Վահէ Գերմանիկեան:

«Ինչպէս գերմանուհուն»: Մօտ 40 վայրկեան, հաճելի ոճով եւ սահուն հայերէնով մը, առանց մոռնալու, թէ ինք իր համալսարանական ուսումը կը պարտի իր սիրելի տնօրէնին, որ այսօր իր 87 տարուան երիտասարդ հասակին տակաւին պատնէշի վրայ է. ահաւասիկ՝ երախտագիտութեան հրաշալի օրինակ մը:

Յաջորդ խօսողն էր պ. Պեպօ Սիմոնեան, որ Պէյրութի հայ գրականութեան անդաստանին մէջ տակաւին մեծ հաճոյքով յառաջ կը տանի պարտիզպանի իր գործը՝ հակառակ տիրող ամայութեան: Իր նիւթն էր «Բանաստեղծը», որ աւելի դժուար նիւթ մըն է, որովհետեւ միշտ չէ, որ ընթերցողը կը հասկնայ կամ կրնայ հասկնալ բանաստեղծին պատգամածը: Այս հաստատումին մէկ մասը ինծի կը վերաբերի, թէեւ ուրիշներ աւելի հմուտ են: Պ. Սիմոնեան ըսաւ, թէ բանաստեղծը հայոց լեզուին մասին իր սէրը հասցուցած է պաշտամունքի, եւ մէջբերումներ ըրաւ անոր բանաստեղծութիւններէն: Իմացանք նաեւ, որ մեծարեալը ունի հրապարակագրական շնորհներ եւ հաճելի ու սահուն ոճ, որոնք ի յայտ կու գան անոր թատերական գործերուն մէջ: Կրնամ աւելցնել, թէ հիւմըրն ալ անպակաս է իր արձակ էջերուն մէջ:

Յայտագիրը շարունակուելով՝ տիկին Անժել Ճապրայեան-Միսիսեան ընթերցումներ կատարեց Չ. Մելքոնեանի քերթուածներէն՝ իր տարիներու փորձառութեան դրոշմը դնելով այդ ընթերցումներուն վրայ.

Ապա՝ նուագ, տէր եւ տիկին Չաքար եւ Կամիլիա Քէշիշեաններու կողմէ: Ասոնք ալ տէր եւ տիկին ըլլալով՝ հաւանաբար աւելի ներշնչմամբ կատարեցին իրենց նուագը:

Մեր գրութիւնը, իբրեւ անպաշտօն թղթակից, հոս կ'աւարտի: Բայց եական է, որ հոն տրուած խօսքերը լոյս ընծայուին, որպէսզի բացակաները կարենան ըմբոշխնել իրենց բացակայութեան հրամցուած այդ քաղցր գրութիւնները եւ քաւեն իրենց մեղքերը: Այն բացակաները, որոնք «մեղմացուցիչ դէպ յանցանաց» ունէին, բազմած մնացին իրենց բազկաթոռներուն վրայ՝ մոխրացնելով «սիկարներ» եւ պուտ առ պուտ վայելելով իրենց մուսայաբեր խմիչքը: Իսկ միւսները, որոնք չունէին որեւէ «մեղմացուցիչ դէպ յանցանաց, իրաւունք չունէին բացակայելու:

Միութենականներ եւ ուրիշներ կ'ամբողջացնեն բացականերու ցանկը:

Իր մեծարանքի հանդիսութենէն առաջ եւ ետք զանգեցի իրեն: Խօսեցանք երկար: Իր պատգամը հայութեան եւ հայ մնալու մասին էր: «Միայն հայերէն խօսելով հայ չենք ըլլար: Պէտք է «լուծուինք» մեր պատմութեան, մշակոյթին եւ գրականութեան հետ: Մանաւանդ հաւատք պիտի ունենանք հայութեան հանդէպ»:

Արդարեւ, շատեր կը կարծեն, որ եթէ հայերէն խօսին, որքան ալ աւաղաղուած, իրենք գիրենք հայ կը նկատեն: Պ. Չարեհ Մելքոնեան իր տարիներուն փորձառութեամբ համաձայն չէ ասոր:

Իսկ ի՞նչ կը մտածեն մեր արդի տնօրէնները: ժամանակն է, որ օրինակ առնեն այս գլխագիր տնօրէնէն եւ ըստ այնմ շարժին.

Ի՞նչ կը մտածեն ընթերցողները... ամէնէն կարեւորները...

• • •

Ալբոլաբոյր...
Երկու բարեկամներ կը զրուցեն.
- Է՛, ինչպէ՞ս է նոր սպասուհիդ:
- Չեմ գիտեր, զինք երբեք ..... չեմ տեսած...
- Արդեօք ան միշտ հարբա՞ծ է:
- Ո՛չ, ես եմ հարբած...

Մենք ալ ազգովին հարբած ենք, սկսեալ Հայաստանէն:

Աստուած վերջը բարին ընէ: Ամէն:

Յ. Գ. Նիւթին կը կցենք լուսանկար մը, Հալէպի այդ երանելի օրերէն...

ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»
ՊԵՅՐՈՒԹ, ԼԵՌՆԱԼԻԲԱՆԱՆ ԵՒ ՊԵՔԱՍ՝
94.7 FM ԱԼԻՔԻ ՄՐԱՅ ՀԻՒՍԻՍ՝ 95 FM
www.voiceofvan.net

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Հայաստանի Ազգային ժողովի ՀՅԴ խմբակցութիւնը հարցապնդում ներկայացուցած է Հայաստանի կառավարութեան պահանջելով բոլոր այն փաստաթուղթերն ու հիմնաւորումները, որոնք ցոյց կու տան Թուրքիոյ հետ յարաբերութիւններու կարգաւորման ամբողջ գործընթացը:

Արմէն Ռուստամեան յայտնեց, որ կառավարութիւնը արդէն իսկ պատասխանած է հարցապնդումին, սակայն պատասխանը ինքնին արդէն բաւական լուրջ հարցեր կը ստեղծէ: Դաշնակցութիւնը Ազգային ժողովի մօտակայ քառօրեայ պիտի առաջարկէ, որ այս հարցը Ազգային ժողովին մէջ քննարկման առարկայ դառնայ եւ Ազգային ժողովը անոր առնչութեամբ որոշում տայ:

Ըստ Արծուիկ Մինասեանի, ՀՅԴ խորհրդարանական խմբակցութեան ներկայացուցած 23 հարցումներու պատասխանները կը փաստեն, որ Հայաստան հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացին մէջ նախապէս պատրաստուած չէ եղած:

«Դիւանագիտութեան եւ իրաւագիտութեան մէջ չլսուած անգրագիտութիւններով լեցուն գրութիւն մը», կառավարութեան պատասխանը այսպէս բնութագրեց Արծուիկ Մինասեան: Ան աւելցուց, որ Դաշնակցութիւնը այս պատասխանը պիտի բողոքարկէ դատական կարգով ապացուցելու համար արտաքին գործոց նախարարութեան եւ կառավարութեան ոչ իրաւաչափ վարքագիծն ու կառավարութեան լիազօրութիւններուն գերազանցումը:

Ըստ Ա. Մինասեանի, ատիկա կրնայ նպաստել, որ Սահմանադրական դատարանը Սահմանադրութեան անհամապատասխան ճանչնայ արծանագրութիւններով ստանձնուած պարտաւորութիւնները:

Այժմ Դաշնակցութիւնը Ազգային ժողովին մէջ արծանագրութիւններու վաւերացումը կանխելու համար ստորագրահաւաքի մը սկսած է: Ստորագրելով Հայաստանի իւրաքանչիւր քաղաքացի իր պատգամաւորէն պիտի պահանջէ արծանագրութիւնները չվաւերացնել: Ռուստամեան յայտնեց, որ եթէ ատիկա ալ արդիւնք չտայ, ապա միակ ելքը իշխանափոխութիւնը պիտի ըլլայ. քանի որ ասիկա կ'ապացուցէ. որ իշխանութիւնը ժողովուրդին կամքը հաշուի չ'առներ:

Ազգային ժողովի ՀՅԴ խմբակցութեան ղեկավար Վահան Յովհաննիսեան [illegible] ալ ընենք, իրենք իրենց ուզածը պիտի ընեն: Այդպէս չէ: Ինչ ալ ընեն, մենք մերը պիտի ընենք եւ յաղթելու կարելիութիւն ունինք»:

Ըստ Վահան Յովհաննիսեանի, իշխանութիւնները բազմաթիւ ուղիներէն ընտրած են ամէնէն դիւրինը. երկրին մէջ փտածութեան ու մենաշնորհի դէմ պայքարելու փոխարէն չյաջողելով դէմ կենալ սեփական յենարանին, անոնք ընտրած են Թուրքիոյ գիջելու ճամբան: Այսօր անհրաժեշտ է անոնց ետ բերել սխալ ճամբէն:

Ժառանգութիւն խմբակցութեան անդամ Ստեփան Սաֆարեան յայտնեց, որ այսօր, երբ արծանագրութիւնները տակաւին ուժի մէջ չմտած այսքան վտանգներու կը հանդիպինք, պէտք է պատկերացնել, թէ ինչ պիտի ըլլայ, երբ ուժի մէջ մտնեն անոնք:

Մայր հայրենիք կուսակցութենէն Կարիւհէ Թումանեան նշեց, որ հարցը միայն այն չէ, որ իշխանութիւնները կը պնդեն, թէ նախապայմաններ գոյութիւն չունին, հարցը այն է, որ Հայաստան չէ փակած սահմանը:

ՀՌԱԿ-ի ատենապետ Յարութիւն Առաքելեան իր կարգին շեշտեց, որ ակնյայտ է, որ 23 ապրիլին սկսած գործընթացը կը հակասէ հայութեան շահերուն:

Հայաստան - Թուրքիա արծանագրութիւններուն դէմ համախմբուած կուսակցութենց եւ հասարակական կազմակերպութիւններուն ներկայացուցիչները ուրբաթ առաւօտ անունով հրապարակուեցաւ հետեւեալ յայտարարութիւնը.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մենք՝ հայ-թուրքական արծանագրութիւնների կնքման դէմ համախմբուած ուժերս, վերահաստատելով մեր պայքարի վճռակամութիւնը, արծանագրում ենք, որ.

Չնայած արծանագրութիւնների պարունակած վտանգներուն եւ այդ կապակցութեամբ հայութեան արտայայտած բողոքին, Հայաստանի իշխանութիւնները, այդուամենայնիւ, ստորագրեցին յիշեալ փաստաթղթերը: Հարկ է նշել, որ արծանագրութիւններուն առկայ եզրերը եւ ձեւակերպումները այլեւս մեկնաբանուելու են ոչ թէ կողմերի կամայական եւ իրարամերժ պարզաբանումների հիման վրայ, այլ միջազգային կանոններուն եւ փորձին համապատասխան:

Անփառունակ վախճան ունեցաւ բանակցային փուլը եւ սկիզբ առաւ արծանագրութիւնների կնքման ներպետական գործընթացը: Այսուհետ հակազգային եւ հակապետական այս փաստաթղթերի վերջնական վաւերացման կանխումը Սահմանադրական դատարանի եւ Ազգային ժողովի իրաւասութիւնների մէջ է:

Անփոխարինելի իրողութիւն է, որ Թուրքիան այս արծանագրութիւնների միջոցով հասել է իր երկու նախապայմանների իրականացման համար անհրաժեշտ նախադրեալների ամրագրմանը: Այն է՝ Ցեղասպանութեան փաստը քննարկման առարկայ դարձնելուն եւ այս կապակցութեամբ միջազգային ճանաչման գործընթացի խոչընդոտմանը, ինչպէս նաեւ առկայ հայ-թուրքական ապօրինի սահմանի օրինականացմանը:

Միեւնոյն ժամանակ Թուրքիան, հետեւողականօրէն չհրաժարուելով իր յաջորդ նախապայմանից, օրէցօր աւելի մեծ հնարաւորութիւն է ստանում միջամտելու Լեռնային Ղարաբաղի հարցի կարգաւորմանը եւ, օգտագործելով այս երկու գործընթացների միաժամանակեայ աշխուժացումն ու դրանց շուտափոյթ հանգուցալուծման հարցում միջազգային կառոյցների եւ միւս երկրների շահագրգռութիւնը, ձգտում է Հայաստանից կորզել Ազրպէյճանին ձեռնտու գիջումներ:

Ստեղծուած իրավիճակում դեռեւս ուշ չէ անյապաղ քայլեր ձեռնարկելու միջոցով շտկել իրադարձութիւնների զարգացման այս վտանգաւոր ընթացքը:

Առ այդ, Սահմանադրական դատարանը, նկատի ունենալով առնուազն այն, որ արծանագրութիւնները հակասում են Հայաստանի Անկախութեան հռչակագրով եւ Հայաստանի սահմանադրութեամբ ամրագրուած հայոց պետականութեան հիմնարար սկզբունքներին եւ համազգային նպատակներին, եւ խախտուել են Հայաստանի սահմանադրութեան 83.5 յօդուածի 9-րդ կէտով եւ միջազգային պայմանագրերի մասին Հայաստանի օրէնքով սահմանուած պայմանագրերի կնքման կարգը եւ պայմանները, պարտաւոր է այս արծանագրութիւններով Հայաստանի Հանրապետութեան կողմից ստանձնուող պարտաւորութիւնները ճանաչել Հայաստանի սահմանադրութեանը հակասող:

Իսկ Հայաստանի նախագահի կողմից յիշեալ արծանագրութիւնները Ազգային ժողով ուղարկելու դէպքում խորհրդարանը այս բովանդակութեամբ պէտք չէ վաւերացնի դրանք:

Մենք վճռական ենք միասնաբար պայքարելու ներկայ տեսքով արծանագրութիւնների կեանքի կոչման դէմ եւ այդ նպատակով դիմելու ենք բոլոր անհրաժեշտ քայլերին:

Կոչ ենք անում Հայաստանի Հանրապետութեան բոլոր քաղաքացիներին եւ համայն հայութեանը միանալ հայ-թուրքական արծանագրութիւնների վաւերացման դէմ ուղղուած ստորագրահաւաքին եւ մեր հետագայ գործողութիւններին:

ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Նախարարը նախ հանդիպում ունեցաւ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահներ Եուրի Մերզլեաքովի, Պեռնար Ֆասիէի, Ռոպըրթ Պրատքէի եւ ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Անճել Քասփրչիքի հետ:

Ապա է. Նալբանդեան հանդիպում ունեցաւ նաեւ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար էլմար Մամեդեարովի հետ:

Նոյն օրը Նալբանդեան հանդիպում ունեցաւ ԵԱՀԿ-ի Խորհրդարանական վեհաժողովի Լեռնային Ղարաբաղի հարցով յատուկ ներկայացուցիչ Կորան Լեմարքըրի հետ, որուն հետ քննարկեց ղարաբաղեան տագնապի լուծման բանակցութիւններուն վերջին զարգացումները:

Երէկ տեղի ունեցաւ նաեւ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահ երկիրներու Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրովի, Ֆրանսա[illegible] արտաքին գործոց նախարարի տեղակալ Եէյմս Սթէյնպըրկի հանդիպումը Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարներուն հետ:

Միւս կողմէ, թրքական «Սի. էն. էն. Թիւրք» պատկերասփիւռի կայանը կը հաղորդէ, որ երէկ Աթէնքի մէջ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Ահմետ Տաւութօղլու հանդիպում ունեցաւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանի հետ: Հանդիպումը տեւած է մօտ կէս ժամ: Հանդիպման ընթացքին քննարկուեցաւ Թուրքիոյ եւ Հայաստանի միջեւ ստորագրուած արծանագրութիւններու վաւերացման ժամկէտներուն, հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման եւ ղարաբաղեան տագնապի լուծման հետ կապուած հարցեր: Այս շրջագիծին մէջ քննարկուեցաւ նաեւ Ազրպէյճանի եւ Հայաստանի նախագահներու Միւնիխի հանդիպման արդիւնքները:

Տաւութօղլու Նալբանդեանի հետ հանդիպումէն ետք տեսակցութիւն ունեցաւ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար Մամեդեարովի հետ: Այս հանդիպումին ալ քննարկուեցաւ ղարաբաղեան խնդիրը:

«ԱՌԱՆՑ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԼՈՒԾԵԼ»

ԸՍԱՀ Ա. ՄԱՆԱՍԵԱՆ

Փիլիսոփայական գիտութիւններու դոկտ., քաղաքագէտ Ալեքսանտր Մանասեան Երեւանի մէջ տրուած մամլոյ ասուլիսին ընթացքին յայտնեց, որ Թուրքիա պիտի փորձէ հայ-թրքական արձանագրութիւններու վաւերացումը ձգձգել մինչեւ յառաջիկայ ապրիլ: Ըստ անոր, արձանագրութիւններու վաւերացման երկարաձգումով Անգարա կ'ուզէ զիջումներու հասնիլ ղարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման հարցով եւ դառնալ հակամարտութեան լուծման գլխաւոր դերակատարը: «Հայաստան պէտք է յստակ ներկայացնէ իր դիրքորոշումը այն գծով, որ հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացը ո՛չ մէկ ձեւով կապուած է ղարաբաղեան հիմնախնդիրի լուծման հետ», ընդգծեց Ալեքսանտր Մանասեան:

Անդրադառնալով Միւնիխի մէջ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահներու հանդիպման՝ Մանասեան նշեց, որ այդ հանդիպումէն պէտք չէ լուրջ արդիւնքներ կամ կորուստներ ակնկալել: Ըստ անոր, ժամանակի ընթացքին անիկա պիտի նկատուի Սերժ Սարգսեանի ու Իլհամ Ալիեւի միջեւ հերթական հանդիպում:

Մանասեան աւելցուց, որ մօտիկ ապագային ղարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման իմաստով զգալի փոփոխութիւններ տեղի պիտի չունենան: Ան ընդգծեց, որ ԵԱՀԿ Մինսքի խմբակի համանախագահները նոյնպէս չեն աճապարեր այս հարցը լուծելու:

Ալեքսանտր Մանասեան շեշտեց, որ Սարգսեանի եւ Ալիեւի հանդիպումները կարելի չէ բանակցութիւններ նկատել:

Անոնք պարզապէս կը ծառայեն բանակցային գործընթացի վերականգնման: Ան նաեւ մեկնաբանեց նախագահներու 4 ժամնոց հանդիպումը՝ ըսելով, որ միայն Սարգսեան եւ Ալիեւ կրնան ըսել, թէ ինչ քննարկած են այնտեղ: Ան չբացառեց, որ հանդիպման ընթացքին, քննարկուած ըլլայ Ղարաբաղի վերաբերեալ շրջանակային պայմանագիրը եւ բանակցային գործընթացին մէջ Լեռնային Ղարաբաղի ընդգրկման անհրաժեշտութիւնը: «Ղարաբաղեան հակամարտութեան վերաբերեալ վերջնական որոշումը առանց Լեռնային Ղարաբաղին չի կրնար տրուիլ», ըսաւ փորձագէտը:

Մանասեան նաեւ նշեց, որ ԵԱՀԿ Մինսքի խմբակի համանախագահները կ'որոնեն ղարաբաղեան հակամարտութեան դիւրին լուծում մը, որ որեւէ ջանք չի պահանջեր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԸ ԿԸ ՁԳՁԳԷ ԱՐՑԱԽԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՋԱՐԴԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ ՕՐԻՆԱԳԻՇԻ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԸ

Մինչ Հայաստան եւ Թուրքիա «արիւն քրտինք» կը թափեն իրենց «անցեալի» հարցերը լուծելու եւ հայ-թրքական յարաբերութիւնները կարգաւորելու համար, Հայաստանի խորհրդարանը 1988 - 1992 թուականներուն Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի տարածքին Ազրպէյճանական իշխանութիւններուն կողմէ իրագործուած ոճրագործութիւնները որպէս ցեղասպանութիւն ճանչնալու օրինագիծը կը յետաձգէ 90 օրով:

1990-ական թուականներուն Լեռնային Ղարաբաղի տարածքին հայերուն դէմ կատարուած քրէական գործերը՝ ցեղասպանութեան, ահաբեկչութեան եւ մարդկութեան դէմ ոճիրները վերնագրին տակ հետաքննութեան ծիրին մէջ երեւան եկած է, որ այդ արարքները ծրագրուած եւ հովանաւորուած են Ազրպէյճանի իշխանութիւններուն կողմէ: Փաստուած է, որ 1992 Ապրիլ 10-ին Մարտակերտի Մարաղա գիւղի հայերու ֆիզիքական ոչնչացման ուղղուած գործողութիւնները կատարուած են Ազրպէյճանի աջակցութեամբ, որուն իբրեւ հետեւանք 60 հայեր սպաննուած եւ 70 ուրիշներ պատանդ առնուած են:

Ահաբեկչական գործողութիւններ կատարած են նաեւ Ազրպէյճանի ներքին գործոց նախարարութեան գինեալները՝ մասնաւորապէս Մարտակերտի, Կիչանի, Առաջաձորի, Սէյսուլանի, Ջայնթաղի եւ Մերպաշիրի հայերուն դէմ: Անոնցմէ ոմանց ինքնութիւնը յստակ է Լեռնային Ղարաբաղի իրաւապահներուն, եւ շուրջ 30 ոճրագործներ կը գտնուին հետախուզման մէջ: Յանցագործները ապաստան գտած են Ազրպէյճանի մէջ: Արաջաձորի ոճրագործներէն քանի մը հոգին 15 տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էին, սակայն Ազրպէյճանի կառավարութիւնը յաջողած է զանոնք ստանձնել եւ որեւէ պատիժէ զերծ պահել՝ փոխանակելով զանոնք գերի առնուած հայ խաղաղ բնակիչներու հետ:

Այս կանխամտածուած ահաբեկչութիւնները ցեղասպանութիւն անուանե՞լ, թէ՞ ոչ, կը մնայ Ազգային Ժողովի օրակարգին վրայ՝ քննարկելու համար շուրջ երեք ամիս ետք:

Օրինագիծի հեղինակ Լարիսա Ալավերդեան «Ա1+» կայանին հետ իր ունեցած զրոյցին ընթացքին անդրադարձած է, որ 1990-ին Պաքուի ջարդերուն վերաբերեալ ոչ մէկ քրէական հետապնդում կայ՝ ի տարբերութիւն Սումկայիթի ջարդերուն: Ազգային Ժողովը պարտաւոր է այդպիսի օրէնք մը ընդունիլ՝ առանց պատճառաբանելու, թէ այդ մէկը կրնայ կասեցնել Մինսքի խմբակին աշխատանքները: Այսօր Ազրպէյճանը արդէն երկու օրէնքով կը պնդէ, թէ հայերու կողմէ ազրպէյճանցիներու դէմ ցեղասպանութիւն գործուած է 1918-ին եւ 1992-ին:

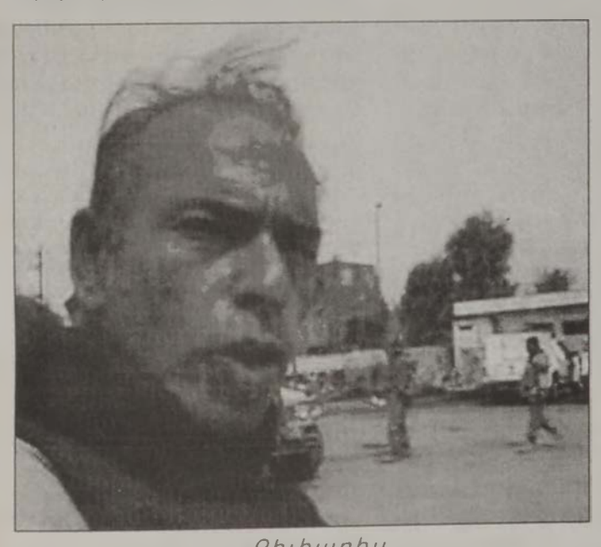
ԳՈՃԱՅԵԱՆ ԱՐԱԶ

ԿԵՆԴԱՆԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՂԱՐԱԲԱՂԷՆ

Յոյն լրագրող Եորղոս Քիլիարիս, անցեալ տարի, 8 հոկտեմբեր 2008-ին, ծանրօրէն վիրաւորուած էր Աֆղանիստանի մէջ, երբ իր ինքնաշարժը տապալած էր: Ան ծանր վնասներ կրած ըլլալով գլխէն եւ ծոծրակէն՝ փոխադրուած էր Յունաստան, ուր մէկ ու կէս ամիս ետք, 15 նոյեմբեր 2008-ին, մահացաւ: Հայութիւնը սգաց հաւատաւոր իր բարեկամին մահը, որ երկար տարիներու ընթացքին միշտ գործակցութիւն ունեցած էր Յունաստանի Հայ դատի յանձնախումբին հետ, Արցախի ժողովուրդին մօտ գտնուելով եւ պատերազմի դժուար օրերուն՝ Արցախի ժողովուրդի ինքնավարութեան ու հայութեան արդար պայքարը աշխարհին հաղորդելով:

Ստորեւ կը հրատարակենք «Ազատ Օր»ի 1992-ի յունիս 4-ի թիւին մէջ լոյս տեսած Եորղոս Քիլիարհոսի անձնական վկայութիւնը՝ Ղարաբաղ կատարած իր այցելութենէն ետք:

«Ղարաբաղի ժողովուրդի զօրակցութեան յանձնախումբ»ի նախաձեռնութեամբ, Ֆիքսի ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ այս յանձնախումբի կազմակերպած հրապարակային առաջին ելոյթը՝ նուիրուած Ղարաբաղի: Յանձնախումբը իր հանգանակիչ յանձնախումբերով Արցախի ի նպաստ իր աշխատանքները շարունակելով հանդերձ, գաղափարը ունեցած է հրաւիրելու **Սքայ** ձայնասփիւռի կայանի լրագրող պրն. Եորղօ Քիլիարիսը՝ ականատեսի իր վկայութիւնները տալու եւ ներկաներուն պարզելու մեր արծուեբոյնին մէջ ապրած իր փորձառութիւնները, մանաւանդ՝ հերոսական ժողովուրդի հիւրասիրութիւնը եւ մեր անվեհեր ազատամարտիկներու մտերմութիւնը:

Քիլիարիս

Լրագրող Քիլիարիս իր խօսքը սկսաւ այն վկայութեամբ, որ ինք յաճախ ժողովուրդին կողմը նստած կ'ըլլայ՝ հարցում ուղղելով ամպիոնին ետեւ գտնուողին. հիմա դերերը շրջուած ըլլալ կը թուին, եւ ինք կը գտնուի ամպիոնին ետեւ՝ պատրաստ դիմագրաւելու մեր ազնիւ հարցումները:

«Մտածեցի՝ գրել, չըրի. յետոյ մտածեցի նոթ առնել, ատ ալ չըրի. վերջապէս եզրակացուցի հոս գալ, եւ ձեր դիմաց ելլելով՝ խօսիլ, պատմել. վերջին հաշիւով, վկայութիւնները ո՛չ թուղթի պէտք ունին, ո՛չ ալ նոթերու: Ապրումները ինքնաբուխ են եւ ինքնաբուխ հաղորդականութեամբ ալ հարկ է փոխադրել այն մարդոց, որոնք աչքերուդ մէջ կը նային՝ քեզմէ սպասելով իրենց եղբայրներու հերոսական մարտնչումներուն հետ առնչուած պատումներու նկարագրութիւնը»:

Շարունակելով իր նկարագրականը՝ լրագրողը ըսաւ. «Պիտի նկարագրեմ ձեզի մարդոց հաւատքը պայքարին հանդէպ. պիտի նկարագրեմ ձեզի ժողովուրդի մը հայրենասիրութիւնը, հպարտութիւնը. ժողովուրդի մը՝ որ այս ամէնը ունենալու համար շա՛տ արիւն կը թափէ»:

Ան պատմեց. որ առաջին անգամ Հայաստան այցելեց այս տարուան առաջին ամիսներուն, երբ յոյն փոքրիկներ Յունաստան փոխադրելու համար օդանաւ մը Երեւան գացած էր: «Երբ գացի Երեւան եւ տեսայ հոն տիրող կացութիւնը, որոշեցի վերադառնալ Հայաստան, որոշեցի նաեւ այցելել Ղարաբաղ: Այդ է, որ ըրի, առի օդանաւը, Աթէնքէն ճամբորդեցի Մոսկուա, Մոսկուայէն Երեւան, Երեւանէն ալ Ստեփանակերտ»:

ՍԱՀԻԿՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Լրագրողը ապա իր կողմէ նկարուած սահիկները ցուցադրեց եւ իր նկարագրութիւնը կատարեց լուսանկարներու ընկերակցութեամբ: Ըսաւ. որ ուտելիքի դժուարութիւն կայ. ոչ միայն Ղարաբաղ. այլ նաեւ՝ Հայաստան. պոչերը անպակաս են. նպատակը քիչ մը հաց. միս. կաթ ապահովել է եթէ գտնուեցաւ. լա՛ւ. եթէ ոչ. պէտք է հերթի սպասել այլ խանութի մը առջեւ, այլ թաղամասի մը մէջ: Այս երեւոյթի մասին խօսելով երեւանցիներուն հետ՝ անոնք ուտեստեղէնի պակասը կը նկատէին երկրորդական խնդիր: «Կարեւորը՝ անկախ հայրենիք ունինք», կ'ըսէին: Բժիշկ մը մտահոգուած դիտել կու տար, թէ Հայաստանի երեխաները բաւարար չափով սնունդ չեն ստանար, տժգոյն են ու դալկահար: Նոյնն է պատկերը Ղարաբաղի համար: Ամէն բան պէտք է Հայաստանէն երթայ, քանի որ տեղացի ժողովուրդը ինքնապաշտպանութեան կռիւի մէջ կը գտնուի: Երեւանէն փոքր օդանաւեր պարէն կը հասցնէին Արցախ ու վիրաւորներ փոխադրելով կը վերադառնային Երեւան: Ազերիները թնդանօթներ ունէին, անոնցմով ուժեղ կրակ կը բանային փոքրիկ օդանաւերուն դէմ: Այդ թնդանօթները սկիզբէն չունէին, վերջը տիրացան անոնց. Թուրքիան տուաւ: Այդ փոքրիկ օդանաւերը հերոսական թռիչքներ կը կատարէին խուսափելու համար ազերիական թնդանօթներու կրակոցներէն. կը բարձրանային թնդանօթներուն հասողութենէն շատ վեր, ապա վերջին 2 քիլոմեթր տարածութիւնը կ'օգտագործէին վայրէջք կատարելու համար լարախաղացային ճարտար օձապտոյտ թռիչքներով: Օրական 10-15 թռիչքներ կը կատարուէին Երեւանէն Խոջալուի օդակայանը, անկէ ալ 12 քիլոմեթր հեռաւորութեան վրայ գտնուող Ստեփանակերտ կը փոխադրուէր ապրանքը 2-3 ժամ քալելով, կլիմայական ահաւոր պայմաններու տակ. ցուրտը կը հասնէր զերոյէն վար 5-10 աստիճան, ցեխը ողողած էր ճամբաները, յառաջանալը ահռելիօրէն դժուար էր, ուստի ապրանքը հասնելէ ետք ալ ահագին ոդիսական մը պէտք էր պարէնը իր նպատակին հասցնելու համար: Խոջալու ժամանած օրս տեղատարափ անձրեւ կար, յաջորդ օր՝ 34 աստիճան տօթ:

Կը փափաքիմ խօսիլ հայկական հիւրասիրութեան մասին, ե՛ւ Երեւանի, ե՛ւ Արցախի մէջ: Թէեւ իրենք ամէն տեսակի ուտելիքէ զրկուած են, անդին կը մտածեն քու առջեւդ պնակ մը կերակուր ճարելու մասին: Գիտէ՞ք, թէ ինչ կ'ուտեն սովորաբար ձեր հայրենակիցները, խաշած գետնախնձոր, բրինձ, խմորի **պէօրեկ**, թէյ, եւ երբեմն ալ՝ հաց: Կաթ չկայ, միս չկայ: Մէկ շաբաթ մնացի հոն եւ կը պատմեմ՝ ինչ որ տեսայ: Այցելեցի հիւանդանոց՝ լեցուն է վիրաւորներով: Ստեփանակերտէն ընկերացայ ֆէտայիներուն՝ մինչեւ Քէօսալար, իրենց հետ ցեխերուն մէջ քալեցի 5-10 մեթր խորութեան տակ ապաստանարաններու մէջ: Գտնուեցայ ապաստանարանի մը մէջ, ուր կ'ապրէին 35 հոգի: Պարզ է, որ այս պայմաններուն տակ ընկերային կեանք գոյութիւն չունի, հաղորդակցական միջոցները չափազանց սահմանափակ են, երբեմն թերթ մը կը հասնի՝ այդ ալ ձեռքէ ձեռք կը խլուի: Ջուր չկայ, շատ հեռու պէտք է երթալ դոյլերը լեցնելու համար. սովորաբար խմած ջուրը ցեխոտ է. այդ ջուրէն կը խմեն ֆէտայիները. ժողովուրդը ե՛ս ալ այդ ջուրէն խմեցի: Գիտէ՞ք. թէ ուրիշ ինչ կ'ուտեն ֆէտայիները՝ կարգ մը ծառերու տերեւները. բոյսերու արմատները. լագոյն պարագային ալ քիչ մը գետնախնձոր, թէյ եւ հաց, եթէ Հայաստանէն հասնի:

ՁԵԶԻ ՊԱՏՄԵՄ ԻՄ ԱՉՔԵՐՈՎ ՏԵՍԱԾԻ ՄԱՍԻՆ

Ձեզի պատմեմ իմ աչքերովս տեսած մեկուսի պահականոցի մը պատկերը, առանձնացած վիճակի մէջ, ծառերու ետեւ քողարկուած, մօտաւորապէս կէս մեթր փորուած, ազատամարտիկ մը թաղուած էր հոն, մատը արագահարուածի բլթակին վրայ: Փորուած ծակը լեցուած էր ջուրով ու ցեխով. ֆետային 5-6 ժամ ջուրին ու ցեխին մէջ կը գտնուէր. ջերմաստիճանը զերոյէն վար էր, բայց ան իր դիրքը չէր լքեր, անօթի վիճակի մէջ, հեռադիտակը կողքին, կը սպասէր թշնամիին: Այսպիսի պայմաններու մէջ կը կռուին ձեր հերոսները: Դիւրին գործ չէ, պատմելը դիւրին է, բայց ոչ՝ ապրիլը: 14 տարեկանէն մինչեւ 70 տարեկան ղարաբաղցին զինուոր է, լեռ կը բարձրանայ, մինակը կ'երթայ, հրաւիրող չկայ, պարտադրող չկայ: ՊԱՏԻՒ է առաջին գիծի վրայ կռուիլը, նահատակուիլը:

Քէօսալարի մէջ, առաջին գիծին վրայ կը կռուէին 15 ագատամարտիկներ, երբ ազերիները սաստկացուցին իրենց յարձակումները, օգնութեան հասնող ֆետայիներուն թիւը բարձրացաւ 45-ի, ազերիներուն կողմէ յարձակում գործողներուն թիւը կը հասնէր 4.500-ի: Այս ահաւոր տարբերութիւնը կը զարմացնէ, բայց իրականութիւն է, հայերը յաղթեցին, ազերիական 3 յարձակումներ գործուեցան, երեքն ալ ետ մղուեցան: Քէօսալարի մէջ գիշերեցինք խրճիթի մը մէջ. գիշերը՝ ֆետայիները գիս փոխադրեցին խրճիթի մը մէջ քիչ մը հանգստանալու. 20 սանթիմեթր ցեխ կար. վրան նայլոն ծածկոց մը փռեցին ու վրան ընկողմանեցանք հանգստանալու համար: Խումբի պատասխանատուն թելադրեց չքնանալ, ըսաւ, որ եթէ ազերիները հասնին մինչեւ հոս, իրենց առաջին գործը պիտի ըլլայ նախ ձեռնառումբ մը արձակել խրճիթին մէջ, ապա հարցնել, թէ ի՞նչ ազգութեան պատկանող լրագրող եմ:

Առաջին գիծի վրայ կռուողները օրերով մնացած էին առանց ծխախոտի. բարեբախտաբար երկու տուփ կար քովս. բաժնեցի. երախտապարտ եղան:

Անհաւատալի կրնայ թուիլ ազերիներու բարբարոսութեան նկարագրութիւնը. Մայնամա գիւղին մէջ իրենք գլխատեցին 45 կիներ ու երեխաներ. այլ գիւղի մը մէջ ռմբակոծեցին դպրոց մը՝ վիրաւորելով 15 փոքրիկներ: Ազերիները հաւատարմօրէն կը շարունակէին թուրքերուն սկսած ցեղասպանութիւնը:

Լրագրական իմ ասպարէզիս ընթացքին այցելած եմ շատ մը երկիրներ, գացած եմ՝ Չատ, Լիբանան, Եուկոսլաւիա, Իրաք, քիւրտերու մօտ, սակայն այսպիսի բարբարոսութիւն չեմ տեսած: Ազերիները թուրքերուն չափ վայրագ են, բարբարոս: Կը զարմանա՞ք, որ օտար մըն է ըսողը եւ ոչ թէ հայ մը, բայց լրիւ ճշմարտութիւն է»:

ՋԱՒԱԽՔԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԻՆՔՆԱՎԱՐ ԸԼԼԱԼ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ

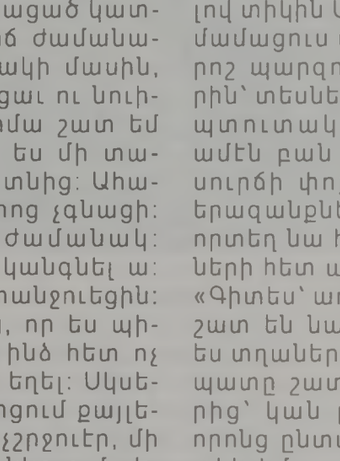
«Ա-ինֆօ» լրատու գործակալութիւնը կը տեղեկացնէ, որ նախանցեալ օր Ախալքալաքի մէջ կայացած է Սամցխէ - Ջաւախքի եւ Քուեմօ Քարթլիի հայկական հասարակական կազմակերպութիւններու խորհուրդի ներկայացուցիչներու եւ ԵԱՀԿ ազգային փոքրամասնութիւններու գծով գերագոյն յանձնակատար Քնութ Վոլեպեքի եւ Կոմիսարի աւագ խորհրդական Միխայ Կրիպինչայի հանդիպում: Քննարկուած են ջաւախքահայութեան վերաբերող խնդիրները, մասնաւորապէս՝ հայոց լեզուի կարգավիճակին, հայ-վրացական միացեալ համալսարանի բացման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններու դերակատարութեան ամրապնդման վերաբերող հարցեր:

Խորհուրդի ներկայացուցիչները ընդգծած են, որ այս հարցերու լուծման միակ եւ ճիշդ ուղին Վրաստանի կազմին մէջ առանձին շրջանի կարգավիճակ ունենալն է: Ըստ անոնց, Վրաստան ինքնավարութիւն կ'առաջարկէ իրեն դէմ քանիցս զէնք բարձրացուցած Հարաւային Օսեթիոյ, սակայն Ջաւախքի պարագային իշխանութիւնները նոյնիսկ կը վախնան այդ բառը արտասանելէ: Քնութ Վոլեպեք քաղաքականօրէն հրաւացի նկատած է ջաւախքահայերու մտահոգութիւնները՝ խոստանալով պաշտպանել անոնց գաղափարները:

ՄԵՐԻՆ, ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ ՈՒ ՍԷՐԸ

Պատերազմի ձեռագիրն աւելի ընթեռնելի է դառնում, երբ հանդիպում ես կապանցի Մերիին, ով 16 տարիների հեռաւորութիւնից անգուսպ գայրոյթով յիշում է պատերազմն ու մանկութեան այն կանգառը, որտեղ թողեց ոչ միայն երկու ձեռքերը, աջ ոտքի մի մասը, այլեւ՝հաւատքը կեանքի նկատմամբ, որից մի բուռ փորձում էր պահել նրա մայրը՝ տիկին Նինան, ով 8 տարի առաջ հրաժեշտ տուեց երկրային կեանքին: «Ասում ես՝ հաւատայ, ինչի՞ն պէտք է հաւատամ: Հաւատամ Աստծո՞ւն: Դէ Աստծուն ցոյց տուր, որ հաւատամ: Տեսնում ես՝ չկայ: Ես աւելի շատ սատանային եմ հաւատում, որ լաւ մարդկանց տանում ա: Դէ հիմա թող Աստուած դուրս գա ու ինձ պատժի», սենեակի կահոյքի ապակուն նայելով՝ խօսում է Մերին: Քիչ անց նրա սեւ աչքերի շեղ անկիւններում նկատւում է ինչ-որ թացութիւն: Լռում ենք: Պահարանների վրայ դրուած են Մերիի լուսանկարներով նկարակալները: Նայում եմ դրանց ու փորձում գտնել 8-ամեայ Մերիի ու այսօր արդէն 24-ամեայ օրիորդի տարբերութիւնները: Գրեթէ բոլոր լուսանկարներում Մերիի աչքերը թաց են, ինչպէս առաւօտեայ եղեամաշատ հողը: «1993 թուականի յուլիսի 23-ն էր: Էքսի օրը պապայիս ծնունդն էր: Ես ու հոպարիս էրեխեքը գնացինք պապայիս կարաժը: Էնտեղ մի փոքրիկ շուն կար, ուզում էի բերել մեր տուն: Մէկ էլ ես ծարաւեցի, մօտեցայ աղբիւրին, որ ջուր խմեմ՝ ռումբը պայթեց: Ասում են՝ քասեթային ռումբ էր: Էդ պահին ձեռքերս դրեցի գետնին՝ հալուեցին, չեն կտրուել էլի, որ կտրուէին՝ կը կպցնէին: Հալուեցին, յետոյ ընկայ ջրի մէջ: Էլ բան չեմ յիշում: Հա, մէկ էլ յիշում եմ, որ պապաս ինձ գրել էր», շէկ կատուի անցուդարձին հետեւելով՝ պատմում է Մերին, ում անձրեւաշատ աչքերի անկիւնում թաքնուած կաթիլն, ասես, մարտահրաւէր է դառնում ամբողջ մարդկութեանը: «Պատերազմ չեմ ուզում լինի: Երբ լսում եմ, որ ինչ-որ տեղ պատերազմ ա, ուղղակի խղճում եմ էդ մարդկանց: Մէկ ա՝ էդ պատերազմ յայտարարողներին միշտ էլ բան չի լինում: Պատերազմը սեւ գոյն ա, ես չեմ սիրում սեւը»: յանկարծակի աշխուժով պատմում է աղջիկը, յետոյ ծիծաղում է կատուի վրայ, որը աթոռին նստած՝ ուշադիր լսում էր իրեն: Այնուհետ Մերին սկսում է պատմել Լիբանանից նուէր ստացած կատուի մասին, որը շատ կարճ ժամանակում սատկեց, այն թութակի մասին, որից ինքը շուտ ձանձրացաւ ու նուիրեց ընկերուհուն: «Ես հիմա շատ եմ փոխուել: Դէպքից յետոյ ես մի տարիուկէս դուրս չէի գալիս տնից: Ահաւոր վիճակ էր մօտս: Դպրոց չգնացի: Դէ 8 տարեկան էի էն ժամանակ: Ասում էի՝ վերջ, կեանքը կանգնել ա: Մամաս ու պապաս շատ տանջուեցին: Յետոյ պապաս համոզեց, որ ես պիտի դուրս գամ տնից, ու ինձ հետ ոչ մի սարսափելի բան էլ չի եղել: Սկսեցի դուրս գալ տնից: Փողոցում քայլելիս տենց մարդ չկար, որ չշրջուէր, մի հատ վայ չասէր: Շատ էի նեղւում, յետոյ սովորեցի, ընտելացայ: Հիմա եթէ ինձ բան էլ են ասում, շրջւում եմ, ասում եմ՝ ի՞նչ ա, մարդ չէք տեսե՞լ», ասում է Մերին, ում շատ յաճախ կարելի է տեսնել Կապանի երթուղային թաքսում, բայց ոչ թէ երթեւեկելու նպատակով, այլ հէնց այնպէս՝ զբօսնելու: «Մէկ էլ յաճախորդներից մէկը փողը տալիս ա ինձ, ասում՝ աղջիկ ջան, էս վարորդին փոխանցիր: Ծիծաղում եմ, գլխով եմ անում, կանչում վարորդին: Ու էդպէս համարեա միշտ», նշում է Մերին, ով այս տարի աւարտեց Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարանի Կապանի մասնաճիւղը: Նա մասնագիտութեամբ տնտեսագէտ է ու համոզուած է, որ մեր օրերում ամենամեծ պահանջարկ ունեցող մասնագիտութիւններից է: «Էն ժամանակ, որ ես տնից դուրս չէի գալիս, ամբողջ օրը կարդում էի, ինքնուրոյն ռուսերէն սովորեցի:

Հիմա ես ամէն ինչ կարողանում եմ անել ոտքերով, ամէն ինչ էլ կարողանում եմ՝ սուրճ եմ պատրաստում, ատամներս լուանում եմ, մազերս սանրում եմ, նոյնիսկ հագուստս եմ լուանում: Միակ բանը, որ չեմ կարողանում անել՝ շորերս հագնելն ա», պատմում է Մերին, ում դէմքին արեւի պէս կամաց-կամաց բարձրանում է հաւատքը, որը վայրկեաններ անց սկսում է փայլատակել: Այս անգամ Մերին յիշում է դպրոցական տարիները, երբ ինքը շատ չարաճճի էր: Կանչում է իրեն խնամող հարսին ու հօր երկրորդ կնոջը՝ տիկին Անուշին, որ պահարաններից հանեն լուսանկարների ալպոմները: «Նկարներս շատ եմ բաժանում: Բայց, ոչինչ, տեսնում ես՝ քանի ալպոմ ունեմ: Սաղ տեղերում քեֆ անող, ուրախ աղջիկ եմ եղել», ոտքերով թերթում է ալպոմները, յետոյ որոշ լուսանկարներ փոխանցում է ինձ, նշում լուսանկարներում պատկերուած մարդկանց անունները: «Մեր դասարանի քեֆերի մեծ մասը ես ու մամաս էինք կազմակերպում: Մամաս ասում էր՝ խոխաս ոգում ա, պիտի քեֆ անիք: Ու էդպէս էլի: Ինձ թւում ա, մամաս իմ էս վիճակի համար հիւանդացաւ: Ես 9-րդ դասարանի ամրանը գնացել էի Քալիֆորնիա՝ նոր **փրոթեզ**աւորման համար: Երբ եկայ, սեպտեմբերի 10-ն էր: Մի չորս օրից մամաս մահացաւ: Արեան **լեյքոզ** էր նրա մօտ: Ասում են՝ իբր փրկութիւն չկար: Եսիմ», մօր՝ տիկին Նինայի լուսանկարը մատնացոյց անելով՝ նշում է Մերին, յետոյ աւելացնում, որ ինքն ու մայրը շատ նման են իրար: «Դէ էդպէս համարեա բոլորն են ասում», սուրճի դառնութիւնից դժգոհելով՝ խօսում է Մերին: «Մէկ-մէկ սուրճը տուրմի խաթր եմ խմում», կատակում է Մերին: Քիչ յետոյ նա ինձ ուղեկցում է իր սենեակն, ու ցոյց տալիս **փրոթեզ**ները, որոնք ամրան շոգին չի կրում: «Մի 3-4 քիլօ կը լինեն: Շատ ծանր են՝ դժուար ա լինում պահելը Հէնց եղանակները մի քիչ ցրտում են՝ հագնում եմ դրանք: Բայց դէ իսկական ձեռքերի նման են: Նայիր, եղունգներիս գոյնն էլ եմ ամէն անգամ փոխում: որ իմանաս իբր իմ ձեռքերն են», ասում է Մերին՝ խնդրելով տիկին Անուշին իրեն հագցնել: «Ես մամացուս **սնդիկի** ա դառել», իրեն բնորոշ պարզութեամբ կատակում է Մերին՝ տեսնելով տիկին Անուշի ձեռքում պտուտակը: Որոշ ժամանակ անց ամէն բան նորից նոյնն է դառնում՝ սուրճի փոքրիկ սեղանն է ու Մերիի երազանքների տարածական դաշտը, որտեղ նա հաստատ գիտի, որ աղջիկների հետ պէտք չէ ընկերութիւն անել: «Գիտես՝ աղջիկները նախանձ են: Ինձ շատ են նախանձում: Դրա համար էլ ես տղաների հետ եմ շփւում: Իմ շրջապատը շատ մեծ ա, ու բացի տղաներից՝ կան ընտանիքի տէր մարդիկ, որոնց ընտանիքների հետ էլ շատ մօտիկ եմ», ասում է Մերին, յետոյ թաքուն ժպտում սիրոյ մասին խօսելիս: «Ես նոր եմ հասկանում, որ կեանքի իմաստը սէրն ա: Ես սիրում եմ...», արդէն առանց վերջակէտների ու բառերի շարունակութեան պատմում է Մերին՝ մի պահ կտրուելով զրոյցից: Հէնց այստեղ էլ Մերիին փորձում եմ հրաժեշտ տալ՝ հաւատացած լինելով, որ հանդիպել եմ ուժեղ ու կեանքի նկատմամբ մեծ հաւատք ունեցող մի մարդու: «Կեանքում դժուարութիւնները պէտք են: Ինչքան շատ են դրանք, էդքան աւելի մեծ ու շատ ա լինում քաղցրութիւնը: Դէ հիմա պատկերացրու, որ մի մարդու կեանքում ամէն ինչ մենակ քաղցր ա լինում. Էլ էդ մարդը դրան ա սովորում: Էդ ձանձրալի է, հաւատացնում եմ», աստիճանների մօտ նշում է 24-ամեայ Մերին, ով այսօր օգնութեան մեծ կարիք ունի: Եւ յանկարծ նրանց բակի դատարկ ճօճանակի մօտ յիշում եմ Մերիի հպանցիկ խօսքերը, որ հայրը չի աշխատում, երկու եղբայրներից մէկը բանակում է, միւսն էլ ամուսնացած է, ու էլի չի աշխատում, ինչպէս ինքն էր ասում՝ ապրում են, առանց դժգոհելու ու բողոքելու: Միակ եկամուտը, որ Մերին այսօր ստանում է իր բազմաթիւ հովանաւորեալներից՝ 10.000 դրամն է: «Էն ժամանակ, որ փոքր էի, բոլորն ուզում էին ինձ հովանաւորել, հիմա մեծ եմ, ոչ մէկին պէտք չեմ: Ընդամէնը 10.000 դրամ եմ ստանում, էն էլ գնում ենք Գորիսից ենք ստանում: Հասկանո՞ւմ էք՝ ես աւելի շատ ոչ թէ ֆինանսական օգնութեան կարիք ունեմ. այլ ուշադրութեան», առանց տրտնջալու՝ ասում էր Մերին:

ՄԱՐԻՆԷ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ԹԷՈԴԻԿԻ «ԱՄԷՆՈՒՆ ՏԱՐԵԳՈՅՑ»Ի 10-ՐԴ ՀԱՏՈՐԸ (1916-1920)

«Գալուստ Կիւլպենկեան» հիմնարկութեան հայկական բաժինի տնօրէն դոկտ. Զաւէն Եկաւեանի նախաձեռնութեամբ հրատարակուող Թէոդիկի «Ամէնուն տարեցոյցը» հատորներուն շարքին 10-րդը լոյս տեսաւ վերջերս, Հալէպի «Կիլիկիա» հրատարակչատունէն: 1916-1920 թուականներու հրադարձութիւններուն կը վերաբերին ընդհանրապէս: Հասկնալի են պատճառները, թէ ինչո՛ւ համար 1915-էն ետք դադրած է լոյս ընծայումը «Ամէնուն տարեցոյցը»ին: Այս մասին բացատրութիւններ տրուած են հատորին յառաջաբանին մէջ՝ Լեւոն Շառոյեանի ստորագրութեամբ:

1915-ին ապրիլին Պոլսոյ մէջ ձերբակալուած աւելի քան 300 մտաւորականներու շարքին կը գտնուէր նաեւ գրող, խմբագիր Թէոդիկ, որ սակայն հրաշքով կը փրկուի օսմանեան բռնակալութեան ճիրաններէն, համտեսելէ ետք Թուրքիոյ բանտերուն եւ աքսորավայրերուն տաժանելի տարիներուն մղձաւանջը: Ըսենք նաեւ, որ եթէ չըլլար Թէոդիկի փրկութիւնը օսմանեան դժոխքէն, պիտի չունենայինք այն մանրամասնութիւնները տառապանքին, ջարդերուն եւ մեր սքանչելի մտաւորական սերունդին կեանքին վախճանին մասին: Թէոդիկ ապրեցաւ ու եղաւ բանտակիցը Զոհրապի, Վարուժանի, Սիամանթոյի, Կոմիտասի եւ միւսներուն, ականատես եղաւ անոնց մղձաւանջին, յուսաբեկումին եւ իմացաւ անոնց նահատակութեան իրագործման մանրամասնութիւնները, ապա գրեց եւ փոխանցեց սեւ ճակատագրի զոհերուն ոդիսականը:

«Ամէնուն տարեցոյցը»ի շարքերը կը շարունակուին նախանձախնդրութեամբ, բծախնդրութեամբ, յարատեւ հետեւողականութեամբ, «Կիլիկիա» տպարանին տէր եւ տնօրէն Մաթիկ Էպլիղաթեանի ջանքերով: Կ'օգտագործուին տպագրական գիտութեան **թեքնիքի** նորագոյն տուեալները եւ դիւրութիւնները, մաքուր թուղթի վրայ յստակ նկարահանումներով, պատկերազարդ բովանդակութեամբ: Իբրեւ ընթերցող՝ կը հիանանք կատարուած աշխատանքին, սկսելով Թէոդիկի այնքան մանրակրկիտ ու շրջահայեաց ներդրումին, առանց բացթողումի, իւրաքանչիւր նահատակի, գրող ըլլայ թէ ազգային գործիչ, բժիշկ ըլլայ թէ ուսուցիչ, տնօրէն կամ պետական բարձրաստիճան պաշտօնատար: Թէոդիկ իւրաքանչիւրին կենսագրութեան հետ եղած է հաւատարիմ խմբագրողն ու լրագրողը, հետամուտ քննարկողը՝ օգտագործելով իր ժամանակի լաւագոյն եւ ընտիր միջոցները: Իր ներկայացուցած լուսանկարները յստակ են, մաքուր, ժամանակը կարծես չէ արատաւորած կամ գունատած անոնց տեսքը, եւ այսօր, շնորհիւ «Գ. Կիւլպենկեան» հիմնարկութեան հայկական բաժինին տրամադրած միջոցառումներուն եւ սրտաբուխ նիւթական թէ բարոյական աջակցութեան, գալիք սերունդներուն կը փոխանցուի մեր 100ամեայ պատմութիւնը, մասնաւորաբար օսմանեան լուծին տակ ճնշուած մեր ժողովուրդին ճակատագրուած աղիտալի տարիներուն պատմագրութիւնը:

Յառաջիկայ տարիներուն պիտի ամբողջանայ շարքը «Ամէնուն տարեցոյցը» հատորներուն լոյս ընծայման: Արժէքաւոր մշակութային եւ գրական ժառանգութիւն մըն է այս, սրբազան կտակ մը՝ մեր պատմութեան ամէնէն յիշատակելի եւ անմոռանալի ժամանակաշրջանէն: Կը յուսանք, որ նոր սերունդին մեր զաւակները կը բանան էջերը այս հատորներուն, վերահասու կ'ըլլան ազգային մեր կեանքին տարբեր շարժումներուն եւ ջանասիրութեան՝ պահպանելու համար մշակութային մեր հարստութիւնը, գայն գերծ պահելու մոռացումէ, սերունդէ սերունդ փոխանցելու յաւերժական մեր գոյութեան ու պայքարին արդարութիւնը, մեր իւրայատուկ կեանք ու կենցաղին յատկանիշները:

Շնորհակալութիւն «Գալուստ Կիւլպենկեան» հիմնարկութեան հայկական բաժինի արթնամիտ հսկիչ դոկտ. Զաւէն Եկաւեանին, որ ազգանուէր ծառայութեամբ, մշակութանուէր ջանասիրութեամբ ոգի ի բռին կը շարունակէ իր ծրագրած գործունէութիւնը՝ հայ կրթական, գրական, մանկավարժական եւ պատմագիտական ոլորտներու արժէքաւոր ներդրումին ճամբով: Հայկական դաշտին մէջ անխոնջ աշխատող մշակ մը, արժանի՝ մեր բոլորին յարգանքին ու երախտագիտութեան:

ՇԱՀԱՆԴՈՒԽՏ

ԴԻՏԵԼՈՎ ԵՒ ԼՍԵԼՈՎ ԸՍՈՒԱԾ ԽՕՍՔ ԵՒ ՇԱՐԺՈՒՄ

Ծէսեր: Ինչպէս որոշ թուականի մը կը սկսի հագիւ Վարդանանց հերոսամարտի տօնին յաջորդող օրերուն կը պատրաստուինք նշելու Հայոց ցեղասպանութեան տարելիցը: Հազիւ Եւրոմիութեան այս կամ այն մակարդակին կը խօսուի Թուրքիոյ Եւրոմիութեան անդամակցութեան մասին, աղմուկ կը բարձրանայ. հանրահաւաքներ, ցոյցեր, յայտարարութիւններ, տեսակցութիւններ, հեռատեսիլէն եւ ձայնասփիւռէն հաղորդումներ, յօդուածներ, դասախօսութիւններ, վերլուծումներ, նախատեսութիւններ, վարկածներ: Այս բոլորը՝ առաւելաբար ներքին սպառման համար, կրնանք նաեւ ըսել՝ նորահաս սերունդը տեղեակ պահելով յիշողութիւն փոխանցելու, ինչ որ բացասական չէ, բայց կը բացակայի քաղաքական հեռանկարը:

Տարուած մեր զգացական հայրենասիրութեամբ, զոր պէտք չէ շփոթել քաղաքական մտածողութեան հետ, չտեսանք, որ Խորհրդային Միութեան փլուզումով եւ Հայաստանի Հանրապետութեան վերանկախացումով խաղաքարտերու նոր բաժանում կար, կամ աւելի ճիշդ պիտի ըլլար ըսել խորհրդային ըմբըռնումներու կրկնութեան առջեւ պիտի գտնուէինք, ինչ կը վերաբերի «Հայ դատ» տարազով ցարդ հասկցուող հարցերուն: Անմիջականի եւ հաճոյակատարութեան խառնուրդը մթագնեց մանաւանդ սփիւռքի տեսադաշտը, որուն հետեւանքով անակնկալ համարուեցաւ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Թուրքիոյ միջեւ կնքուած համաձայնութիւնը, որ, թող թոյլ տրուի ըսել, անձնատուութեան բնոյթ ունի եւ կը խափանէ հայ ժողովուրդի իրաւունքներու հետապնդման պայքարը:

Ժողովներ կը գումարուին համախոհութեան յանգելու իրաւ կամ ձեւական բարձրաստիճան պաշտօնատար: Թէոդիկ իւրաքանչիւրին կենսագրութեան հետ եղած է հաւատարիմ խմբագրողն ու լրագրողը, հետամուտ քննարկողը՝ օգտագործելով իր ժամանակի լաւագոյն եւ ընտիր միջոցները: Իր ներկայացուցած լուսանկարները յստակ են, մաքուր, ժամանակը կարծես չէ արատաւորած կամ գուննատած անոնց տեսքը, եւ այսօր, շնորհիւ «Գ. Կիւլպենկեան» հիմնարկութեան հայկական բաժինին տրամադրած միջոցառումներուն եւ սրտաբուխ նիւթական թէ բարոյական աջակցութեան, գալիք սերունդներուն կը փոխանցուի մեր 100ամեայ պատմութիւնը, մասնաւորաբար օսմանեան լուծին տակ ճնշուած մեր ժողովուրդին ճակատագրուած աղիտալի տարիներուն պատմագրութիւնը:

Յառաջիկայ տարիներուն պիտի ամբողջանայ շարքը «Ամէնուն տարեցոյցը» հատորներուն լոյս ընծայման: Արժէքաւոր մշակութային եւ գրական ժառանգութիւն մըն է այս, սրբազան կտակ մը՝ մեր պատմութեան ամէնէն յիշատակելի եւ անմոռանալի ժամանակաշրջանէն: Կը յուսանք, որ նոր սերունդին մեր զաւակները կը բանան էջերը այս հատորներուն, վերահասու կ'ըլլան ազգային մեր կեանքին տարբեր շարժումներուն եւ ջանասիրութեան՝ պահպանելու համար մշակութային մեր հարստութիւնը, գայն գերծ պահելու մոռացումէ, սերունդէ սերունդ փոխանցելու յաւերժական մեր գոյութեան ու պայքարին արդարութիւնը, մեր իւրայատուկ կեանք ու կենցաղին յատկանիշները:

Շնորհակալութիւն «Գալուստ Կիւլպենկեան» հիմնարկութեան հայկական բաժինի արթնամիտ հսկիչ դոկտ. Զաւէն Եկաւեանին, որ ազգանուէր ծառայութեամբ, մշակութանուէր ջանասիրութեամբ ոգի ի բռին կը շարունակէ իր ծրագրած գործունէութիւնը՝ հայ կրթական, գրական, մանկավարժական եւ պատմագիտական ոլորտներու արժէքաւոր ներդրումին ճամբով: Հայկական դաշտին մէջ անխոնջ աշխատող մշակ մը, արժանի՝ մեր բոլորին յարգանքին ու երախտագիտութեան:

ՇԱՀԱՆԴՈՒԽՏ

ներ, ներկայանալու համար միասնական ճակատով, թէեւ առաջին առիթով իսկ կրնան արթննալ հին սատանաները... զիրար խծբծելու համար: Իսկ համախոհութիւնը որպէս բովանդակութիւն ունի նուազագոյն մը, որ յաջողութիւն կամ յաղթանակ կը համարուի: Այսպէս է տարիներէ ի վեր: Իսկ այդ նուազագոյնը կը հրապարակուի աղմուկով. «Ցեղասպանութեան ճանաչում»... Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Թուրքիոյ միջեւ կնքուած կամ կնքուելիք համաձայնութեան լոյսին տակ այս նուազագոյնն անգամ ի՞նչ պատկեր պիտի ներկայացնէ: Երէկ գէթ այս հարցով քաղաքական միտքը միատեսակ էր, ՄԱԿ-ի բեմէն ալ յայտարարուած էր նախագահի մը կողմէ:

Որպէս գործնապաշտութիւն, պետական շահ եւ կատարուած իրողութիւնը անվերադարձ համարելու իմաստութիւն, յանուն զանազան իտէալներու եւ բարի դրացնութեան, ինչ որ եթէ պաշտօնապէս գոյութիւն չունի, ան իրողապէս հաստատուած է, այդ նուազագոյնէն հրաժարելու փորձեր ալ եղան, յիշեցէ՛ք հայելութուրք հաշտեցման ինքնակոչիկներու յանձնախումբը, որ հող չգտաւ, բայց միտումը չէր անհետացած: Միշտ առկայ է առեւտուրի եւ լաւ ապրելու իրաւունքի առաջադրանքը, որուն դիմաց ծանր չի կշռեր արդէն սոսկ «պատմական» կոչուող Հայաստանը: Երեւան-Անգարա համաձայնութիւնները անակնկալ պէտք չէ ըլլային, մանաւանդ որ քաղաքականութեան համար կ'ըսուի, թէ ան նախատեսելու արուեստն է:

Մենախօսութեան պէս քանի մը հարցումներու փորձենք պատասխանել:

Որո՞նք են հայոց ազգային հիմնախնդիրները. անոնք սակարկելի ու տիտղոսներով մտաւորական ըլլալ պայման չէ լաւ գիտնալու համար, թէ ազգը կը բնորոշուի տարբերութեան գիտակցութեամբ, որ ինքնութիւն է: Իսկ ի՞նչ է բովանդակութիւնը այդ ինքնութեան՝ լեզու, մշակոյթ, պատմութիւն եւ սեփական հայրենիք՝ ուր հիւսուած է այդ պատմութիւնը, ծնած եւ զարգացած են լեզուն եւ մշակոյթը: Հայկական զանգուածները, ուր որ ալ գտնուին, Հայաստանի Հանրապետութիւն թէ սփիւռքներ, կ'առաջնորդուի՞ն ազգը գոյացընող այս հիմնական ազդակներու պահպանումով, պաշտպանութեամբ, վերականգնումով եւ զարգացումով: Ազգի մը ղեկավարութիւնը, այս բառին խոր եւ համապարփակ առումով, եկեղեցիի իշխաններ, քաղաքական առաջնորդներ, մտաւորականներ, գրագէտներ, պատմաբաններ, արուեստագէտներ, եթէ չի ներշնչուիր յիշուած բնորոշումներով, չի ծառայեր ազգին, չ'առաջնորդեր ազգը, չի ներկայացներ ազգային հաւաքականութիւնը, ոչ ամբողջութեամբ եւ ոչ ալ մասնակի կերպով: Այս իմաստով է որ ազգային առաջադրանքները կը կազմեն ամբողջութիւն մը եւ կարելի չէ անոնց մէկ մասը, այս կամ այն նկատումներով, սակարկութեան առարկայ դարձնել: Նուազուրդը ազգային քաղաքականութեան հիմ չէ:

Ոչ ոք դէմ կրնայ ըլլալ Հայոց ցեղասպանութեան որպէս այդպիսին ճանաչման՝ աշխարհի պետութիւններուն եւ ժողովուրդներուն կողմէ, նոյնիսկ ցեղասպանին կողմէ: Բայց մի՞թէ կարելի է այս ճանաչումը ազգային առաջադրանք կամ քաղաքականութիւն համարել: Թող ներուի ըսել, որ Ցեղասպանութեան ճանաչումը եւ այդ ճանաչման հետապնդումը ոչինչ ունին որպէս քաղաքական. քանի որ ան տարրանան բարոյականի խնդիր է, ոչ քաղաքական եւ ոչ ազգային:

Հետեւաբար պարզ պէտք է ըլլայ, որ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄՆ է քաղաքական առաջադրանքը, ոչ միայն տնտեսական վերականգնումը «հողակտոր»ին, բառ, զոր գործածեց այլապէս մեծ մտաւորական Ռաֆայէլ Իշխանեան ամփոփելով վերանկախացման առաջին շրջանի ղեկավարութեան միտքը, համազգային հեռանկարները փակագիծի մէջ դնելով:

Նոր կացութիւն ստեղծուած է: Կամ զգացական հայրենասիրութեան թելադրած կրաւորականութեամբ կ'ընդունինք այս կացութիւնը որպէս կատարուած իրողութիւն, կամ համազգային իտէալներու իրականացման համար կ'ընդգրկենք նոր ուղի, որ այլեւս վարչականներու գործ չէ, այլ հեռանկար ունեցող ղեկավարութեան մը, որպէսզի տէր չդառնան հրապարակին պարտուղականութիւնը եւ անիշխանութիւնը, երկուքն ալ հաւասարապէս բացասական եւ վնասակար: Արդէն հրապարակուած է կոչ մը, որ ներկայ կացութեան ախտաճանաչման կրնայ ծառայել: Ի՞նչ կ'ըսէ այդ «Կոչ»ը, բանաձեւուած որպէս «Հայոց ազգային խորհուրդի Արեւմտեան Հայաստանի հռչակման կոչը»: Կը կարդանք.

«Յարգելի հայրենակիցներ,

«Այս վերջին մէկ շաբաթուայ ընթացքում հայկական աշխարհը վերափոխուեց, դուք վերափոխեցի՛ք հայկական աշխարհի դիմանկարը:

«Սերժ Սարգսեանը, Թուրքիայի հետ ամէն գնով յարաբերութիւններ հաստատելու իր մոլուցքով, վերարթնացրեց

Յ. ՊԱԼԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 8

ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՐԱՄԵԱՆ ԹԱՏՐՈՆԸ

Պոլիս հայ թատրոնին գլխաւոր օրրանը եղած է, ուր ԺԸ. դարու կէսերուն կազմուեցան թատերական խումբեր եւ երեւան ելան հայ առաջին դերասանները: Նմանօրինակ շարժում մըն ալ նոյն տարիներուն սկսաւ Կովկասի մէջ: Թատրոնը մեծ դեր ունեցաւ հայ ժողովուրդի հոգեկան վերելքին եւ հայրենասիրական շարժման ծաւալման մէջ: Պոլսահայ առաջին դերասաններէն եղաւ Յովհաննէս Գասպարեան, որ կազմեց հայկական առաջին մասնագիտական Արամեան թատրոնը: Հետագային անոր աւանդները շարունակեցին հայ թատրոնի այլ երախտաւորներ:

ԼՎՈՎԻ ԵՒ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՆԵՐՈՒ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ

Հայ իրականութեան մէջ հին դարերուն եղած են թատերական ներկայացումներ: Աւելի նոր ժամանակներուն թատրոնը սկիզբ առաւ ԺԷ. դարուն, Լվովի մէջ, եւ յետոյ շարունակուեցաւ Վենետիկի Մխիթարեաններուն ջանքերով: Հետեւաբար նախ քանի մը խօսք՝ Լվովի եւ Վենետիկի դպրոցական թատրոններուն մասին:

Լվովի հայ կաթողիկէ վարժարանին մէջ 1668-ին թատերական խումբ կազմուեցաւ, որ առաջին անգամ բեմադրեց «Մարտիրոսութիւն սրբոյն Հռիփսիմէի» ողբերգութիւնը, եւ այնուհետեւ ալ՝ «Մահ Կեսարի», «Մահ Հերովդեայ», «Սրբուհի կայսրուհին Պուլխերիայ» եւ կրօնական ու պատմական բովանդակութեամբ այլ ներկայացումներ:

Լվովի դպրոցական թատրոնին աւանդները շարունակեցին Սուրբ Ղազարի Մխիթարեան դպրոցին սաները: Առաջին անգամ բեմադրուեցաւ «Սուրբ Բարթուղիմէոս եւ Սուրբ Ստեփանոս» (1774-ին), որմէ ետք՝ «Կոմիտասի նահատակութիւնը» (1776), «Ս. Պետրոսի մաքսաւորը» (1780), «Սուրբ Եւտաքէոս» (1783), «Յայտնութիւն Յովսէփ նահապետին», «Սուրբ Գէորգ զօրավարի նահատակութիւնը» (1785) եւ «Սուրբ Ալիքսանիոս եւ Սուրբ Յովհաննէս Ոսկեբերան» (1787):

Քանի մը տարուան դադարէ ետք թատերական ներկայացումները վերսկսան Սուրբ Ղազարի վանքին մէջ. 1792-ին բեմադրուեցան «Տրդատայ յաղթութիւնը» եւ «Վահան Մամիկոնեան», այնուհետեւ՝ «Ղեւոնդեանց նահատակութիւնը» (1795), «Մեծն Վարդան Մամիկոնեան» (1799), «Հայկ դիւզացն» (1805), եւ յետոյ ալ յաջորդաբար՝ «Երուանդ Բ.», «Գնէլի եղերական մահը» եւ «Մեծն Ներսէս», եւ տարիներ ետք ալ, 1818-ին՝ «Տրդատ արքայ հայոց»:

Մխիթարեաններ այնուհետեւ փորձեցին թատրոնը վանքի շրջափակէն դուրս՝ հանրութեան սեփականութիւնը դարձնել եւ կրօնական ու պատմական բովանդակութենէն անդին՝ ժողովուրդին առօրեան պատկերող կենցաղային նիւթեր ներկայացնել: Այսպէսով յօրինուեցան եւ բեմադրութեան շարք մը թատերախաղեր՝ «Պեքրի Մուսթաֆայի նկարագիրը», «Ծաղրածու Եուսուֆը», «Սարաֆը», «Գողութիւն», «Ճեմեճի Ահմէտի նկարագիրը», «Ավրամ հրեայ», «Իմաստակներ», «Վաճառական Մոշան», «Երկուորեակը», «Հրիտակատար» եւ «Հնախոյզ»:

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՆԵՐՈՒ ԹԱՏՐՈՆԸ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Մխիթարեաններ թատերական իրենց աւանդները շարունակեցին Պոլսոյ մէջ: Թատերական առաջին փորձերը սկսան Պոլսոյ Մխիթարեան վարժարաններուն եւ ամիրաներու բնակարաններուն մէջ, աշակերտական շրջանակներուն մէջ: Ամէնէն աւելի Տիւզեաններն էին, որոնք թիկունք կանգնեցան թատրոնի կազմակերպման եւ իրենց ապարանքը սիրայօժար տրամադրեցին աշակերտներու թատերական փորձերուն:

Պոլսոյ մէջ թատրոն կազմակերպելու առաջին քայլերը առաւ կրթական տեսուչ Պօղոս վարդապետ Թընկըրեան, բայց 1811-ին ան մահացաւ եւ սկսած գործը անաւարտ մնաց: Այնուհետեւ Մինաս վարդապետ Բժշկեան, որ Բերայի Մխիթարեան վարժարանին վարիչն էր, հայոց պատմութեան յիշատակելի ժամանակաշրջաններու անկիւնադարձային դէպքերու եւ անուանի դէմքերու վերաբերեալ թատերախաղեր գրեց եւ անձնապէս իր աշակերտներուն սորվեցնելով հանրութեան ներկայացուց զանոնք: Անոնք Պոլսոյ մէջ թատերական առաջին ներկայացումները եղան:

Մինաս վարդապետ մայրավանք՝ աբբահօր ուղարկած 10 մարտ 1810 թուակիր նամակին մէջ կը գրէ «Մանկունք դպրատանս յառաջեանս յուսմունս, որոց ետու նկարել (այսինքն ներկայացնել) ի բարեկենդանի զՎարս Արտաշրի Արքայի, այս է՝ զերջանկութիւն իւր եւ զթշուառութիւն, ցուցանելով զօգուտ հնազանդութեան, եւ զվնաս անհնազանդութեան, որոց ականատեսք հիացան զարմացան, մինչեւ երիցս ետան առնել ի մեր դպրատան, եւ մի անգամ ի տան Աթանաս աղայի՝ յառաջիկայութեան մեծամեծաց, եւ մի անգամ ի տան Տիւզեանց. ուրախացան ամենայն ծանօթք եւ անծանօթք՝ սքանչացեալ ի վերայ մանկանց, թէ ի սակաւ միջոցի քանի՞ յառաջադէմ լեալ են, անվթար արտասանելով եւ զամենայն կիրս յանձին բերելով. եկն ինքն եւ Պայծառն Աւգեր (եպիսկոպոս), յոյժ հաճեցաւ՝ բազմիցս ծափելով»:

Մինաս վարդապետ Բժշկեան 1817-ին փոխադրուեցաւ Տրապիզոն, եւ իր սկսած թատերական գործը չշարունակուեցաւ:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ ԵՒ ԱՐԱՄԵԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մխիթարեաններու ջանքերով կազմուած թատրոնէն տարիներ ետք, Յովհաննէս Գասպարեանի ջանքերով 1846-ին հիմնուեցաւ Արամեան թատրոնը, որ հայ իրականութեան մէջ մասնագիտական առաջին թատրոնն էր:

Յովհաննէս Գասպարեան ծնած է 1826-ին. Պոլիս եւ մանկութենէն աչքի զարկած էր իր ճարպիկութեամբ, մարմնական ուժով եւ լարախաղացութեամբ: Եւրոպայէն Պոլիս այցելող կրկէսային խումբերու ներկայացումներուն տպաւորութեան տակ, մեծապէս հետաքրքրուած՝ կրկէսով, իր խնդրանքով կրկէսին մէջ անխօս դերեր ստանձնեց: 1844-ին լարախաղացութեան փորձեր ըրաւ եւ լաւ յաջողութիւն արձանագրելով յղացաւ սեփական թատերախումբ կազմելու գաղափարը:

Արամեան թատրոնը կազմուեցաւ ճիշդ այն օրերուն, երբ հայ կեանքը զարթօնքի, եռեւեփումի եւ նոր ոգեւորութեան շրջան մը մտած էր, եւ այլեւս դպրոցական բեմերը եւ տնային ներկայացումները չէին կրնար գոհացում տալ թատրոնի պահանջներուն:

Արամեան թատրոնը առաջինը եւ միակն էր ոչ միայն հայ իրականութեան, այլեւ ամբողջ Մերձաւոր Արեւելքի մէջ, որ կրցաւ համատեղել միջնադարեան եւ ժամանակի եւրոպական տրամաթիքական թատրոնի առանձնայատկութիւնները:

Սկզբնական շրջանին Արամեան թատրոնին յայտագիրները կ՚ընդգրկէին կրկէսային համարներ, մնջկատակներ եւ զաւեշտներ. Իր կազմած թատրոնին գտած ընդունելութենէն քաջալերուած՝ Գասպարեան հետզհետէ աւելի զարգացուց իր յայտագիրները եւ եւրոպական մասնագիտական խումբերու չափանիշներուն բարձրացուց զայն:

Նշենք, որ այդ ժամանակ եւրոպական կրկէսային եւ թատերական խումբեր, թանզիմաթի բարիքներէն օգտուելով, տակաւին նոր սկսած էին մուտք գործել Պոլիս:

Յովհաննէս Գասպարեան հետզհետէ աւելի լայն տեղ սկսաւ յատկացնել մնջկատակներուն եւ զաւեշտներուն եւ խումբը, որ սկիզբը աւելի լարախաղացներու եւ հետպիտներու հաւաքածոյ մըն էր, իսկական թատերախումբ մը դարձաւ, հայկական առաջին մասնագիտական թատերախումբը:

Արամեան թատրոնին ելոյթները առանձին երկու բաժիններէ կազմուած էին՝ ազգային կրկէսի բոլոր տեսակները եւրոպական երանգաւորումով եւ մնջկատակը, պալէն, ինթերմետիան, հին Կտակարանի թեմաներով խորհրդապաշտ փիէսներ, ժամանակակից մելոտրամաներ եւ հայ ու օտար պատմութեան թեմաներով տրամաներ:

ԱՐԱՄԵԱՆԸ՝ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

Արամեան թատրոնը մասնագիտական կատարելութեան հասաւ կրկէսային մարզին մէջ եւ նոյնիսկ սկսաւ մրցիլ Պոլիս այցելող եւրոպական կրկէսներուն հետ:

Հետաքրքրական է պոլսահայ «Հայաստան» թերթին 1847-ի յունիս 6-ի թիւին մէջ Յովհաննէս Գասպարեանի եւ իր թատերախումբին մասին լոյս տեսած հետեւեալ վկայութիւնը.

«Պ. Յովհաննէս Գասպարեան հանճարեղ եւ միանգամայն ճարպիկ երիտասարդը, որ տարիէ մը ի վեր հայազգի երիտասարդներէն ընկերութիւն մը կազմելով Պէյօղլուի ձմերանոցի դիմացը անֆիթեադրոյի մը մէջ կերպ կերպ ուժի եւ ճարտարութեան վերաբերեալ սքանչելի խաղերէն ետքը մնջկատակ կոչուած զուարճալի խաղերէն ալ խաղցընելով անմեղ ժամանակ անցընել կու տար իւր բազմաթիւ հանդիսականներուն, այս տարի իւր հանդիսականները առաւել գոհ ընելու մտօք ուրիշ նոր նոր խաղեր ալ խաղցունելու սկսեց. նաեւ Սուրբ Գրոց պատմութեան երեւելի դիպուածներուն տեսարաններն ալ աչքի առջեւ կը բերէ կոր, որոնց մէկ քանին անցեալ Կիւրակէ անանկ բնականի պէս ցուցուց որ բոլոր հանդիսականք ապշեցան մնացին»:

Իբրեւ անմրցելի լարախաղաց. ծաղրածու եւ դերասան. Գասպարեանի ներկայացումները բացառիկ ընդունելութիւն գտան Պոլսոյ մէջ եւ աննախընթաց ոգեւորութիւն ստեղծեցին: Անոր համբաւը տարածուեցաւ հայ. թուրք եւ օտար շրջանակներու մէջ Արամեան թատրոնի ելոյթներուն կը յաճախէին հայեր. թուրքեր, պետական աւագանիէն ներկայացուցիչներ, յոյներ եւ պոլսաբնակ եւրոպացիներ:

Ժամանակ մը ետք Գասպարեան հրաւէր ստացաւ մասնակցելու Սիւլիէի եւ Կալեթանոյի կրկէսային ներկայացումներուն: Ասիկա մարտավարութիւն մըն էր, անոր ինքնուրոյն գործունէութիւնը սանձելու եւ օգտագործելու զայն: Նշենք, Գասպարեանի լարախաղացի ճարտարութիւնը եւ դերասանական կատարելութիւնը այնպէս զմայլեցուցած էր հասարակութիւնը, որ Սիւլիէ եւ Կալեթանօ հարկադրաբար փակեցին իրենց դուռերը:

Արամեան թատրոնին խաղացած թատերախաղերուն խորագիրները եւ հեղինակներուն անունները չեն պահպանուած, բացի մէկ անունէ. Լամարթերիէրի «Ռոպէրթ աւազակապետ» թատրերկը: Գլխաւոր դերասաններն էին՝ Միքայէլ Փամպուքճեան, Մելքոն Գասպարեան, Ալեքսան Սվաճեան, Գէորգ Չիլինկիրեան (Զենէ Գէորգ), Աղասի Մինասեան (նաեւ դերուսոյց), Յարութիւն Պաղտատլեան (նաեւ ձեւաւորող նկարիչ), Յարութիւն Հեքիմեան (նաեւ աֆիշներ եւ ծրագիրներ ձեւաւորող) եւ Գրիգոր Թէրզեան, որոնք համատեղելով պարը, ծաղրածութիւնը եւ տրամաթիքական թատրոնի վարպետութիւնը, կատարելութեան հասցուցին խումբը: Դերասանուհիներէն յիշուած են Թագուհի, Անտիկ եւ Մարի, ինչպէս նաեւ իտալացի եւ ֆրանսացի պարուհիներ եւ երգչուհիներ: Երգչախումբին ղեկավարն էր խմբավար Կարապետ Փափազեան:

Արամեան թատրոնը ամբողջ Արեւելքի մէջ առաջինն էր, որ ուներ իգական սեռի ներկայացուցիչներ՝ դերասանուհիներ, պարուհիներ եւ երգչուհիներ: Գասպարեան մասնաւոր աշխատանք տարած էր, որպէսզի իգական սեռը եւս թատրոն յաճախէ. այդ նպատակով ալ ան թատրոնին դասաւորումը այնպէս ըրած էր, որ կիներ առանձին բաժին եւ օթեակներ ունենան:

Յովհաննէս Գասպարեանի հռչակը տարածուեցաւ Պոլիսէն դուրս, մինչեւ Կովկաս, Ռուսիա, եւրոպական երկիրներ եւ հայկական հեռաւոր գաղութներ. մինչեւ Հնդկաստան եւ այլուր:

Չափազանց հետաքրքրական է Հնդկաստանի Կալկաթա քաղաքին մէջ լոյս տեսնող «Ազգասէր» շաբաթաթերթին 1847 օգոստոս 7-ի համարին մէջ Մեսրոպ Թաղիադեանի ստորագրութեամբ լոյս տեսած հետեւեալ գրութիւնը, որ յետոյ թարգմանաբար տպագրուեցաւ հնդկական անգլիատառ «Ինկլիշման» թերթին եւ ֆրանսատառ «Օպսերվաթեոր Ֆրանսէ»ին մէջ.

«... Ձնորոյ թատրոնէ հայոց խօսիմք ընդ վերակացութեամբ պարոն Յովհաննիսի Գասպարեան (որ ինքնին ամբարտակ իմն է ուժոյ, կամ նոր իմն Հերքուլէս) եւ զդերասանաց նորա՝ ամբողջ ի հայ օրէնէ:

«Արարողութիւնն ի չորս մասունս բաժանի: Նախ՝ յառաջումն արհեստաւորք հայոց զուսպ զգեցեալ՝ հանդիսին պարս եւ մարզս ազգիս ազգիս: Երկրորդ նուիրեն զժամ մի միմոսականութեան Ռապպոյի. որ աւարտի ի մնջկատակութիւն. զոր այնքան քաջ հանդիսէ Մկրտիչ՝ մինչ զամենեսին ի ծաղր հեղձուցանել: Ընդհանրապէս խօսելով նիւթ կամ առարկայ այս մնջկատակութեան են՝ պատմութիւն Նապոլիոնի, Աղեքսանդր Մեծի կամ թագաւորացն Հայոց:

«Պատկերք զանազան հանդիսանալի տեսարանաց տպագրեալ բաժանին բնակչաց Կոստանդնուպօլսի, որով ծանօթութիւն ստանան պատմութեան երեւցուցեալ անձանց: Շահատակութիւնք պարոն Յովհաննիսի Գասպարեան՝ յոյժ հաճոյ ընծայի յաչս ամենայն թուրքաց, որպէս ի հանդիսին կատարելոյ ի քսան ամսոյս աւելի քան զհազար հինգ հարիւր հոգիս ժողովեալ էին»:

ԱՐԱՄԵԱՆ ԹԱՏՐՈՆԸ ԿՈՎԿԱՍԻ ՄԷՋ

Գասպարեան 1849-ին իր խումբին հետ Կովկաս այցելելու հրաւէր ստացաւ: Խումբը նախ Փոթի ցամաք ելաւ, ուր աննախընթաց ընդունելութեան արժանացաւ: Փոթիէն ճամբան շարունակելով եւ ամէնուրեք խանդավառ դիմաւորութիւն գտնելով, խումբը աշնան հասաւ Թիֆլիս, ուր արդէն կրկէսային մեծ թատրոն մը կառուցուած էր յատկապէս Գասպարեանի ներկայացումներուն համար:

Թիֆլիսի մէջ Գասպարեանի թատրոնին ներկայացումը եղաւ բացառիկ, որուն ներկայ եղաւ նաեւ փոխարքան: Ներկայացումները կրկնուեցան յաջորդական բազմաթիւ անգամներ: Ձմեռը Թիֆլիս մնալէն ետք, 1850-ի գարնան եւ ամրան խումբը այցելեց շրջակայ քաղաքներ, Երեւան եւ Էջմիածին: Երեւանի մէջ տրուած ներկայացումները կրկնուեցան քանի մը անգամ եւ հոն եւս աննախընթաց խանդավառութիւն եւ հետաքրքրութիւն ստեղծեցին:

Այնուհետեւ խումբը մեկնեցաւ Նախիջեւան, ուր եւս ներկայացումներ տուաւ: Նախիջեւանէն խումբը անցաւ Թաւրիզ, ուր եւս բացառիկ ընդունելութիւն գտնելէն ետք 1850-ի աշնան վերադարձաւ Թիֆլիս: Այնուհետեւ հոն քանի մը ներկայացումներ եւս տալէն ետք խումբը 1851-ի գարնան վերադարձաւ Պոլիս:

ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ ՄԱՀԸ ԵՒ ՎԵՐՋ ԱՐԱՄԵԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ

Կովկասէն վերադառնալէն ետք Գասպարեանի առաջին մտահոգութիւնը եղաւ սեփական թատրոնի շէնք մը ունենալ: Պետական կարկառուն դէմք Մկրտիչ ամիրա Ճեզայիրլեան թիկունք կանգնեցաւ իրեն եւ նիւթական լայն օժանդակութիւն տրամադրեց: Այսպէսով թատրոնի արդիական շէնք մը կառուցուեցաւ Թաքսիմի մօտակայքը: Գասպարեան նկատի ունենալով տեղական պայմանները՝ հայերու եւ օտարներու, մանաւանդ՝ իսլամներու ներկայութիւնը, ինչպէս մինչեւ այդ ժամանակները ըրած էր, նոր թատրոնին ալ դասաւորումը ըրաւ այնպէս, որ կիներ առանձին օթեակներու բաժին մը ունենային:

Սակայն այնուհետեւ երկար չտեւեց Յովհաննէս Գասպարեանի եւ իր թատերախումբին գործունէութիւնը: Հայ թատրոնի այս անզուգական տիտանը իր աչքերը փակեց 1867-ի գարնան, Պոլսոյ մէջ, երբ տակաւին հազիւ 41 տարեկանը թեւակոխած էր: Իր մահով վերջ կը գտնէր նաեւ Արամեան թատրոնին գործունէութիւնը, եւ երկարատեւ ջանքերով մէկտեղուած ու պատրաստուած, հարուստ կենսափորձ եւ լայն ժողովրդականութիւն նուաճած դերասաններն ու դերասանուհիները, ծաղրածուները, լարախաղացներն ու երաժիշտները, առանց առաջնորդի եւ հեղինակաւոր դէմքի, ցրուեցան, եւ անոնցմէ շատեր այլեւս ի սպառ հեռացան թատրոնէն եւ թատերական աշխարհէն:

Յովհաննէս Գասպարեանի բացած թատերական ուղին եւ աւանդները այնուհետեւ շարունակեցին Պետրոս Մաղաքեան, Սրապեան Հեքիմեան, Ստեփան Էքշեան, Մարտիրոս Մնակեան, Գէորգ Չմշկեան, Սերովբէ Պէնլեան, Ռոմանոս Սէտէֆճեան եւ այլք. հասնելով մինչեւ Յակոբ Վարդովեան. Դաւիթ Թըրլեանց. Թովմաս Թէրզեան. Երանուհի Գարագաշեան. Սիրանուշ. Աստղիկ եւ Մարի Նուարդ:

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

ԴԻՏԵԼՈՎ ԵՒ ԼՍԵԼՈՎ...

Շարունակուած 6րդ էջէն

հայկական ինքնագիտակցութեան բաղադրիչներից ամենահիմնականը՝ Հայոց մեծ եղեռնի վերապրածների ինքնագիտակցութիւնը: Արեւմտեան Հայաստանի բռնագաղթած հայերի սերունդները, սփռուած ամէնուր, կայացրին մի կարեւոր որոշում՝ ընդունել Արեւմտեան Հայաստանի լինելիութիւնը, գոյութիւնը որպէս մեր հայրենիքի մի անքակտելի եւ անզիջելի մաս, տարածք բռնազաւթուած Թուրքիայի կողմից: Այս ինքնագիտակցութեան արթնացումը քաղաքական եւ իրաւական աննախադէպ յայտնութիւն է:

«Այնպիսի կարեւոր յայտնութիւն է որ պէտք է, այսօր վաւերացուի քաղաքական եւ իրաւաբանական գործողութիւններով՝ ելնելով այս ամուր դիրքերից:

«Արեւմտեան Հայաստանի բռնագաղթած հայերի սերունդները պէտք է ինքներն իրենց հաստատեն, ընդունեն իբրեւ Արեւմտեան Հայաստանի հայեր եւ յայտարարագրեն իրենց ազգային պատկանելիութիւնը՝ զանգուածաբար արձանագրուելով Western-Armenia-Election կայքում»:

«Կոչ»ը արտագրեցի փոխելով ուղղագրութիւնը եւ կատարելով քանի մը ուղղագրական սխալներու սրբագրութիւնը:

Ներկայ հանգրուանին կարեւոր չէ, թէ որո՞նք են այս յայտարարութեան հեղինակները, ինչո՞ւ ցարդ գործած եւ գործող ուժերը միասնաբար հրապարակ չեն եկած: Երեւոյթը կայ, որ կրնայ փուչիկ ըլլալ, յարդի բոց, բայց կրնայ կրկնուիլ, հաւատաւորներու եւ նորատեսակ փառատենչիկներու կողմէ:

Ախտաճանաչում պէտք է ընել: Պիտի գտնուին հայեր, որոնք պիտի չընդունին իրենց ինքնութեամբ եւ իրաւունքով ընկղմիլ պատմութեան մէջ, անհետանալ:

Առանց խոհեմութիւններու թելադրած կրաւորականութեան եւ «հայրենի ժողովուրդը կ'որոշէ»ի փուճ իմաստութեան, հարկ է ազգային գաղափարախօսութեամբ եւ հեռանկարներէ մեկնած պատասխան տալ:

Լռեցնելով հին սատանաները:

Առանց ծգծգումի եւ ծեքծեքումի:

19 Հոկտեմբեր 2009

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԿՈՅՇԱՆ ԺԱՄԸ 5:00:

ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահագդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ գայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՀՈԳԻ Կ'ՐԱԿԱՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

***ԽՈՅ** (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)*

Օրը պիտի ունենայ զանազան հարցեր քննարկելու առիթներ, պիտի կարենաք իրագործել որոշ ծրագիրներ, որոնց յաջողութիւնը գոհունակութիւն պիտի տայ ձեզի:

***ՑՈՒԼ** (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)*

Նիւթական հարցեր քննարկելու պարագային եղէք իրաւացի: Ձեր հաշիւները ճշգրտութեամբ կատարեցէք, որպէսզի փոքր թիւրիմացութիւն մը գլխացաւ չբերէ:

***ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ** (22 Մայիսէն 21 Յունիս)*

Ժամանակը եկած է որոշում մը տալու այն հարցին առնչութեամբ, որուն մասին կը մտածէիք երկար ատենէ ի վեր: Օրը ունի հանդիպումներ ձեր օգտին:

***ԽԵՑԳԵՏԻՆ** (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)*

Կատարեցէք ձեզի առաջարկուած աշխատանքները առանց դժկամութեան: Այսպիսով, պիտի արժանանաք ձեր մեծաւորներուն կամ տնօրէնին դրուատիքին:

***ԱՌԻՒԾ** (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)*

Վաղուան մասին մտածելը կը յոգնեցնէ ձեր միտքը: Մոռցէք ձեր կատարելիք աշխատանքները, որովհետեւ այդ մասին ձեր ունեցած փորձառութիւնը ձեզ պիտի առաջնորդէ դէպի յաջողութիւն:

***ԿՈՅՍ** (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)*

Դրամական հարցերը գտած են լուծումի ճամբան: Շնորհիւ ձեր խոհեմութեան պիտի կարենաք կարեւոր խնայողութիւն մը իրագործել: Օրը գուարթ է:

***ԿՇԻՌՔ** (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)*

Կարեւորութիւն մի տաք այնպիսի անձերու, որոնք միայն կը խօսին եւ ոչինչ կը կատարեն: Հեռու մնացէք շահագործող տիպարներէ եւ մոռցէք զանոնք:

***ԿԱՐԻՃ** (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)*

Երբեմն ձեր քսակը լայն կը բանաք եւ կը մսխէք անիմաստ գնումներու համար: Այսօր, սակայն, պիտի անդրադառնաք ձեր առատաձեռնութեան եւ խոհեմ պիտի ըլլաք ձեր պիւտճէն դասաւորելու:

***ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ** (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)*

Կրնաք վիճակահանութեան տոմս մը գնել, թերեւս բախտը ժպտի այսօր. Բարեկամական հրաւէր մը ընդունեցէք: Եթէ հոն հանդիպիք անախորժ անձերու, դիւանագիտութիւն ցուցաբերեցէք:

***ԱՅԾԵԼՂՋԻՒՐ** (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)*

Ձեր աշխատանքները պիտի գնահատուին, իսկ դուք պիտի ունենաք հոգեկան գոհունակութիւն: Կարդացէք հոգեւոր գրականութիւն եւ կ'ունենաք գոհունակութիւն:

***ԾՈՎԱՆՈՅՇ** (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)*

Ձեր ծրագիրները կրնան ունենալ յաջող ելք շնորհիւ ձեր ջանքերուն: Հետեւեցէք ձեր նախազգացումներուն թելադրանքին եւ ոչ ուրիշներու խրատին:

***ՁՈՒԿ** (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)*

Ձեր պիւտճէն հաւասարակշռելու մասին մտածեցէք: Դրամատուն գացէք եւ խորհրդակցեցէք: Ձեր մուրհակները վճարեցէք ճիշդ ժամանակին:

1959 -2009 — 50 ՏԱՐԻ ԱՄՈՒԱՋ — 2 Դեկտեմբեր

ԿԱՐՕՏԸ ԵՒ ԱՐՑՈՒՆՔԸ

Ո՛ւր կ'ուզես եղիր՝ հանդէսի մը սեղանին բոլորտիքը, ժամուն պարտէզը կամ սրճարանի մը մուխին ու ծուխին մէջ, երբ շրջապատուած ես հայրենակարօտ գիւղացիներով, անպատճառ պիտի լսես անոնց «հի՛ն, հի՛ն դարուց յիշատակ» գովասանքները իրենց գիւղին մասին:

Ալ ինչե՛ր, ինչե՛ր չեն պատմեր քեզի՝ պոլսեցիին՝ քաղքցիին, հին օրերու Ամենայն հայոց հայրենիքէն:

Ականջ տուէք այս բարի, այս ազնուական հայրենասէրներուն գրոյցներուն: Անոնց սրտառուչ պարծանքին:

- Աղբե՛ր, դուն ի՞նչ է կը խօսաս... Դուն մեր գեղը եկե՞ր էիր, տեսե՞ր էիր... Չէ՛... Եկած օր ըլլէյիր էտանկ չէիր խօսար... Մեր գեղը սար մի կար, էր... Օր մինչեւ երկինքը կու հասնէր... Էդ սարին գլոխը մինակ մէկ հոգի ելեր կ'ըսէին մեր մեծերը... Ան ալ Միերը... Մեր գեղը ժամ մը կար, որուն ամէն մէկ քարը, ըհը՛, էս, սրահին չափ մեծ էր... Աւանդութիւնը կ'ըսէ, օր ժամանակին հեթանոսական մեհեան է եղեր եւ Վահագնը իր ուսը էդ քարերը տարեր է... Դուն ի՞նչ կը խօսաս...

- Էս էլ քեզի հարցնիմ, դու մեր գեղը տեսե՞ր իս... Մեր գեղին ծաղիկները, մեր գեղին ջուրերը. մեր գեղին պտուղները... Աստուած վկաս լինի, մեր գեղը մենք ունէինք մէկ վարդ, որին հոտը, ըհը՛, էստեղաց մինչեւ Պաղտատ կու հասնէր... Մեր գեղը մենք ունենք մի աղբիւր, որին ջուրը խմողը էլ հիւանդ չէր ըլլի... Էդ ջրից որ քսէին ծոցուոր հարսների ճակտին, երեխան կը լինէր մանչ... Որ քսէին այտին, կը լինէր աղջիկ... Ա՛խ, մեր գեղը հազար գեղի հետ չեմ փոխի...

- Դուք երկուքդ էլ բան չիք տեսէ... Որ տեսած լինէիք մե՛ր գեղ, էտանկ **պոշ լաֆ**եր չէիք անէ... Մեր գեղի ծաղիկները դրախտի ծաղիկներն էին... Մի աւանդութիւն կայ էդ մասին... Երբ Աստուած դրախտի դռները կը փակի, որովհետեւ էնտեղ մտնող-էլլող չկար, կը մտածէ որ ո՞ւր դնէ դրախտին ծաղիկները... Դրախտին դրան առջեւ նստած կ'ըլլի մէկ աղքատ աշուղ... Աստուած կը հարցնէ՝ «Ի՞նչ կ'ուզես, որդի»... Եւ աշուղը կը պատասխանէ՝ «Էս ծաղիկները, Տէր»... Եւ Տէրը կ'ըսէ. «Ա՛ռ քեզի»... Էդ աշուղը մեր գեղացին էր... Ու դրախտին ծաղիկները շալակը նետած կը բերէ մեր գեղը... Դուք ի՞նչ կը խօսաք...

- Դուք տեսե՞ր էիք մեր գեղի ցորենը... Չէ՛... Դուք տեսե՞ր էիք մեր գեղի ասլանները, մեր հարսները... Չէ՛... Որ չէիք տեսեր, էլ մի խօսաք... Մեր ցորենի հասկերը էնքան բարձր էին, որ մինչեւ լուսին կու հասնէին... Մեր խնձորները մեղրից էլ էւել համեղ էին... Էն մեր ջահել-ջիւան ասլանները... Ամէն մէկը Սամսոն, որ մէջքիդ պլլեց իր թելը, փշուր կ'անէր... Հապա՞ մեր հարսները... Երկընքից իջած հրեշտակներ... Էս աշխարհքիս մէջ էնոնց նման գեղեցիկ թագուհի չի ծնուել... Ա՛խ, մեր գեղը...

- Մի ասա տեսնեմ, դուն տեսե՞ր էիր մեր բարտիները...
- Լա՛ւ, ես էլ հարցնեմ. դուն լսե՞ր էիր մեր Տէրտրու պատգամը...
- Չէ՛, **ամա** գիտեմ օր մեր Տիրացոց երգերը **հիչ** տեղ մի չկային...
- Երդում կ'անեմ դուք մեր վանքը չէք տեսեր...
- Մերը գեղ չէր. դրախտ էր...
- Մերը դրախտից էլ էւել բան մի...
- Մեր գեղը կար մէկ քար. որի վրայ կոխեր էր հայոց Աստուածը. երբ աշխարհ եկեր էր. կը լինի մի տասը հազար տարի... մեր գեղը.

\+ \+ \+

Բայց, դեւերը առին տարին ա՛յս սարերը, այս ծաղիկները, ա՛յս պտուղները, ա՛յս ջուրերը, ա՛յս ասլանները, ա՛յս հարսները եւ ուրիշ ամէն բան...

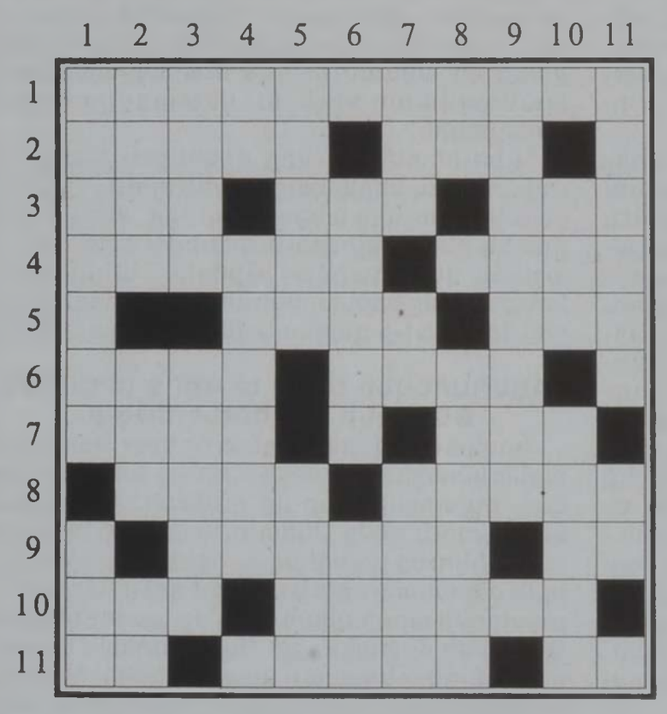
Ու գիւղացին իրեն հետ, իր կուրծքին տակ օտար աշխարհներ տարաւ կարօտը հայրենիքին:

Արցունքը աչքին:

ԵՒՐՈՊԱՑԻ

ԺԱՄԱՆՑ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7336

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Պարոյր Սեւակի երկերէն՝ «Անլռելի...»:
2. Հայկական գետ - Արգատ:
3. Չորցուած սնամէջ դդում - Բասանի թագաւորներէն - Ապականութիւն:
4. Դաշտային թռչուն - Մեքենայի կլոր ձող:
5. Գրգիռ, մղում - Սեւ ագռաւ:
6. Իգական օտար անուն - Նմանապէս:
7. Անմազ - Բուսական հանածոյ խէժ:
8. Թուր - Հանգրուան:
9. Երիկամունք, պոլոճիկ - Զայնանիշ :
10. Ռումբի տեսակ - Բաց կարմիր:
11. Որ - Գրաւած տարածութիւն - Ձափոնական դասական թատրոն:

ՈՒՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Սաստիկ սիրահարիլ - Ձեռք:
2. Գութան - Աստուած - Այբուբենէն:
3. Տերեփուկ - Փոթորիկ, ամպրոպ:
4. Զայնակից գիրեր - Քինաթաքոյց:
5. Խօսելաձեւ - Լիբանանի լեռներէն:
6. Սպառնացող չարիք - Բրտոն:
7. Լուսաբաց - Յուցական ածական - Սալվատոր Տալիի տիկինը:
8. Զայնանիշ - Խիստ անձնասէր:
9. Աւազ հինգշաբթին կատարուող արարողութիւն:
10. Սիրահար - Հայաստանի քաղաքներէն:
11. Նախահայրեր - Յուցական ածական:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

6			9				2	
	5					7		
				8		1		
2					7		1	
			6		4			5
	9	3						
	1		4					8
5		8		3				
			7			2	9	

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանցը բաղկացած է իրաքանչիւրը 9 քառակուսի հաշուող 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը գետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսինոց իրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իրաքանչիւր թուանշան միայն *մէկ անգամ* գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ *ո՛չ մէկ պարագայի* արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ գետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7335

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

2	8	4	9	3	5	1	6	7
9	1	7	6	8	2	3	5	4
5	3	6	4	1	7	8	9	2
3	7	5	2	4	9	6	8	1
4	2	1	5	6	8	7	3	9
8	6	9	1	7	3	4	2	5
1	9	3	8	2	4	5	7	6
6	5	8	7	9	1	2	4	3
7	4	2	3	5	6	9	1	8

ՍԱԿԱՐԱՆ

Սուրիական թղթոսկի	32,75	33,25
Քուէյթեան տինար	5240	5260
Յորդանանեան տինար	2105	2125
Պահրէյնեան տինար	3955	3975
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	407	409
Քաթարեան ռիալ	410	412
Սէուտական ռիալ	398	400
Օմանեան ռիալ	3865	3885
Եգիպտական կինէ	275	285
Անգլիական սթերլին	2485	2495
Զուիցերիական ֆրանք	1498	1508
Թրքական լիրա	995	1005
Ճափոնական եէն	17,10	17,25
Ամերիկեան տոլար	1501	1514
Քանատական տոլար	1435	1445
Աւստրալիական տոլար	1385	1395
Եւրօ	2260	2270

●ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	427000	437000
Իրանեան մէկ ոսկի	415000	425000
Օսմանեան մէկ ոսկի	383000	393000
Մեքսիքական փեսոս	2,172,000	2,182,000
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	57,500,000	57,700,000
Մէկ օնս ոսկի	1200	1201
Մէկ օնս արծաթ	19,20	19,30

●Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Եւրօ	1,5110	1,5120
Քանատական տոլար	1,0415	1,0425
Զուիցերիական ֆրանք	0,9975	0,9985
Ճափոնական Եէն	86,60	86,70
Մէկ սթերլին	1,6620	1,6630

●Մէկ տոլար 385 դրամ

ԼՈՒՄԱՅԱՓՈԽ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ: ՀԵՌ. 01/252852

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Լուսաւորման հաստատութիւն մը իր նորաբաց ցուցադրասրահին համար կարիք ունի վաճառող ներկայանալի օրիորդներու եւ երիտասարդներու, 18-էն 28 տարեկան, արաբերէն եւ անգլերէն գիտնալը, ինչպէս նաեւ համակարգիչ գործածել գիտնալը՝ պայման: Հետաքրքրուողները կրնան դիմել օրդ. Փամելային, հեռաձայնել 01-560222 կամ 01-560333 թիւերուն:

ԾԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթեռնլի գիրով (հաստատութեանց պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը:

ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2009 - *ՊԷՅՐՈՒԹ*

կ.ա. 6:00	կ.ա. 9:00	կ.ե. 12:00	կ.ե. 3:00	կ.ե. 6:00	կ.ե. 9:00
12°C	16°C	20°C	21°C	18°C	16°C

ՄԱՍԱՄԲ ԱՄՊՈՍ *ՁԵՐՄԱՍՏԻՃԻ*

ՑԵՐԵԿ՝ 22°C

ԽՈՆԱՒՈՒԹԻՒՆ՝ 72%

76%

ՈՐՈ՞Ի ՀԱԻԱՏԱԼ...

Արցախ ակումբին հրաւէրով, երէկ Հայաստանի ֆութպոլի ֆետերասիոնի նախագահ Ռուբէն Հայրապետեան պիտի տար մամլոյ ասուլիս մը այդ ակումբին մէջ:

Շուրջ երեսուն լրագրողներ ակումբ ժամանելէն ետք տեղեկացան, որ այդ ասուլիսը տեղի պիտի չունենայ: Արցախ ակումբի պատասխանատուները լրագրողներուն ըսին, թէ Հայրապետեան գերխծուած ըլլալով պիտի չկարենայ տալ այդ մամլոյ ասուլիսը նկատի ունենալով, որ ներկայիս Երեւան կը գտնուի Եու. է. էֆ. Ա.ի երկու ներկայացուցիչները:

Պատասխանելով Արցախ ակումբի կատարած այդ յայտարարութեան Հայրապետեան ըսաւ, թէ գինք տեղեակ պահած չէին այդ ուղղութեամբ, հետեւաբար ինչպէ՞ս կրնար մամլոյ ասուլիս տալ առանց համաձայնած ըլլալու այդ ակումբին հետ:

ԵՒՐԱ ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ ԵՐԵՔ ՏԱՐՈՒԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՍՏՈՐԱԳՐԵՑ ՌԱՆՏԵՐՍԻ ՀԵՏ

Եուրա Մովսիսեան

Հայազգի ֆութպոլիստ Եուրա Մովսիսեան, որ ներկայիս մաս կը կազմէ Մէյճըր Լիկի (Միացեալ Նահանգներու ֆութպոլի ախոյեանութիւն) կազմերէն Սոլթ Լէյք Սիթիի, 1 յունուար 2010-էն սկսեալ պիտի կրէ դանիական Ռանտերս խումբին շապիկը նկատի ունենալով, որ ան երեք տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց իր նոր ակումբին հետ:

Դանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան վերջին հանգրուանի մրցումէն առաջ, Ռանտերս իր համակիրներուն ներկայացուց Մովսիսեանը, որ պիտի կրէ թիւ 9 շապիկը:

Նշենք, որ Ռանտերսի մաս կը կազմէ նաեւ Հայաստանի ֆութպոլի ազգային խումբին միջազգային յետսապահ Ռոպերթ Արզումանեան:

ՔՈՒՇՆԵՐ ԿՈՉ Կ'ՈՒԿՂԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Չեղարգելով ԵԱՀԿ նախագահներու խորհուրդի 17-րդ նստաշրջանի ընթացքին Քուշներ տեղեկացուցած է, որ կամ հաւասարակշռուած հիմնաւորումներ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման հասնելու համար:

Պեռնար Քուշներ ընդգծած է, որ Մինսքի խմբակի, ինչպէս նաեւ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահներու ջանքերուն շնորհիւ հակամարտութեան կարգաւորման ուղղութեամբ կարեւոր քայլեր առնուած են:

«Միայն այս տարուան ընթացքին վեց հանդիպումներ կայացած են նախագահներուն միջեւ: Յոյս ունինք, որ կարելի պիտի ըլլայ յառաջընթաց արձանագրել նաեւ Աթէնքի մէջ եւ հակամարտութիւնը շուտով կարգաւորել», ընդգծած է Պեռնար Քուշներ:

Ան աւելցուցած է, որ անհրաժեշտ է «սառեցուած հակամարտութիւններու» կարգաւորման գործին մէջ ԵԱՀԿ-ի դերը աշխուժացնել նկատի առնելով, որ Վրաստանի մէջ վերջին իրադարձութիւններու ընթացքին անոր ջանքերը ձախողեցան:

Ըստ անոր, Ֆրանսա կը սատարէ Եւրոպայի մէջ անվտանգութեան վերաբերեալ Ռուսիոյ նոր նախաձեռնութեան, որուն կ'ետեւէն մէկն ալ շրջանի մէջ հակամարտութիւններու լուծումն է:

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը նաեւ ըսած է. «Խաղաղութեան գործընթացի մը մէջ շատ դժուար է դուռը բռնի բանալ կամ շատ ուժեղ հրել, որովհետեւ ատիկա շատ դիւրաբեկ է: Ես վստահ եմ, որ այդ մէկը պիտի կատարուի: Անմիջապէ՞ս: Ոչ: Յառաջիկայ ամիսներո՞ւ ընթացքին: Այո»:

«ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ» ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Սիրով կը հրաւիրուիք պաշտօնական հոգեհանգիստին, որ տեղի պիտի ունենայ կիրակի, 6 դեկտեմբեր 2009-ին, Ս. Նշան Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ի յիշատակ ազգային բարերար Միհրան Գարակէօզեանի եւ իր ընտանիքի անդամներուն՝ Զապէլի, Լէյլայի ու Հաուըրտի

Նախագահութեամբ՝

ԳԵՐԾ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՊՍ. ԽԱԶԵՐԵԱՆԻ

Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմի

Այս առիթով, եկեղեցական արարողութիւններէն ետք, բոլոր այն կազմակերպութիւններու եւ դպրոցներու ներկայացուցիչները, որոնք կը գործակցին մեր հաստատութեան հետ, հրաւիրուած են «Գարակէօզեան» հաստատութեան վարչութեան եւ պաշտօնէութեան հետ տեսակցութեան մը՝ եկեղեցւոյ սրահին մէջ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԺԱՆԹԻՆՑԻ ԼԻՈՆԵԼ ՄԵՍՍԻ ՏԻՐԱՑԱՒ ՊԱԼՈՆ Տ'ՕՐԻ ՏԻՏՂՈՍԻՆ

Աշխարհի չորս ծագերէն Ֆրանսա ժամանած մարզական լրագրողներ երէկ Պարսելոնայի եւ Արժանթինի ֆութպոլի ազգային խումբի միջազգային յառաջապահ Լիոնել Մեսսին ընտրեցին 2009-ի Եւրոպայի լաւագոյն ֆութպոլիստը, որ տիրացաւ «Ֆրանս ֆութպոլ» մարզաթերթին կողմէ կազմակերպուած Պալոն տ'Օրի տիտղոսին:

22 տարեկան Մեսսի, այս լաւագոյն ֆութպոլիստի ընտրութեան պատմութեան մէջ մրցանիշ մը հաստատեց նկատի ունենալով, որ 240 կէտով գերազանցեց նախորդ տարուան տիտղոսակիրը փորթուգալցի Քրիսթիանօ Ռոնալտոն (Ռէալ Մատրիտ), որ հանդիսացաւ երկրորդ: Մեսսիի խմբակից Խաւի հանդիսացաւ երրորդ:

Թէեւ նախապէս ծնունդով արժանթինցիներ Ալֆրետօ տի Սթեֆանօ եւ Օմար Սիվորի տիրացած են Եւրոպայի տարուան լաւագոյն ֆութպոլիստի տիտղոսին, սակայն Մեսսի այսպիսով հանդիսացաւ առաջին արժանթինցին, որ կը տիրանայ Պալոն տ'Օրին:

Նշենք, որ արժանթինցի Տիեկօ Մարատոնա բազմիցս կրնար այս տիտղոսին տիրանալ, եթէ 1980-ականներուն ոչ եւրոպացի ֆութպոլիստներն ալ նկատի առնուէին այս ընտրութիւններուն:

Լիպերիացի Ժորժ Ուէա հանդիսացաւ առաջին ոչ եւրոպացի ֆութպոլիստը, որ 1995-ին տիրացաւ այս տիտղոսին:

Ստորեւ կու տանք երէկուան ընտրութիւններուն արդիւնքները.

	կէտ
1.- Լիոնել Մեսսի (Արժանթին, Պարսելոնա)	473
2.- Քրիսթիանօ Ռոնալտօ (Փորթուգալ, Մանչեսթըր Եունայթըտ եւ Ռէալ Մատրիտ)	233
3.- Խաւի (Սպանիա, Պարսելոնա)	170
4.- Անտրես Ինիեսթա (Սպանիա, Պարսելոնա)	149
5.- Սամուէլ Էթու (Քամերուն, Պարսելոնա եւ Ինթեր Միլան)	75
6.- Քաքա (Պրազիլ, Ա. Սէ. Միլան եւ Ռէալ Մատրիտ)	58
7.- Զլաթան Իպրահիմովիչ (Շուէտ, Ինթեր Միլան եւ Պարսելոնա)	50
8.- Ուէյն Ռունի (Անգլիա, Մանչեսթըր Եունայթըտ)	35
9.- Տիտիէ Տրոկպա (Փղոսկրեայ Ափունք, Չելսի)	33
10.- Սթիւըն Ժերար (Անգլիա, Լիվըրփուլ)	32

Ստորեւ կու տանք 2000-էն ետք այս տիտղոսին տիրացողները.

2000.- Լուիս Ֆիկօ (Փորթուգալ)
2001.- Մայքըլ Օուըն (Անգլիա)
2002.- Ռոնալտօ (Պրազիլ)
2003.- Փաւել Նետվետ (Չեխիա)
2004.- Անտրէյ Շեվչենքօ (Ուքրանիա)
2005.- Ռոնալտինիօ (Պրազիլ)
2006.- Ֆապիո Քանաւարօ (Իտալիա)
2007.- Քաքա (Պրազիլ)
2008.- Քրիսթիանօ Ռոնալտօ (Փորթուգալ)
2009.- Լիոնել Մեսսի (Արժանթին)

«ՏԸ ՌԻՆԿ» ԱՄՍԱԳԻՐԻ ԿՈՂՄԷ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԱԾ ԴԱՍԱԻՈՐՄԱՆ ՄԷՋ

ԱԲՐԱՀԱՄ ԱՌԱՋԻՆ, ԻՍԿ ՏԱՐՉԻՆԵԱՆ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԴԻՐՔԻՆ ՎՐԱՅ

Հայազգի կոփամարտիկներ Արթուր Աբրահամ եւ Վիք Տարչինեան, «Տը Ռինկ» ամսագիրի կողմէ հրապարակուած կոփամարտիկներու նոր դասաւորման մէջ կը գրաւեն բաւական լաւ դիրքեր Աբրահամ կը գրաւէ պարագլուխի դիրքը, իսկ Տարչինեան եօթներորդ դիրքը

«Տը Ռինկ»ի խմբագիրն է Մայքըլ Ռոզենտալ:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

«Մենք Տարօնը ճանչցանք դպրեվանքի գրասեղանին առջեւ նստած աշակերտէն մինչեւ Ազգային կեդրոնական վարչութեան անդամ դառնալը: Ծառայական կեանքի այս երկար ճամբան Տարօնը կարճ ժամանակաշրջանի մը ընթացքին նուաճեց իր ծառայութեամբ, պատասխանատու ոգիով, պարտաւորութիւն ստանձնելու քաջութեամբ եւ զայն հաւատարմօրէն կատարելու պարկեշտութեամբ:

«Մենք Տարօնը ճանչցանք մեր ազգային-եկեղեցական կեանքին մէջ իր ստանձնած բոլոր պատասխանատուութիւններուն ծիրին մէջ, ինչպէս նաեւ զինք ճանչցանք իր մտերմութեան մէջ: Ան նոյն Տարօնը մնաց, բոլոր մակարդակներուն վրայ, իր բոլոր հանգամանքներուն մէջ միշտ կեանքով լեցուն, խանդավառ ու շրջապատը խանդավառող:

«Արդարեւ, յատկանշական երկու երեւոյթներ դարձան տիրապետող ներկայութիւն Տարօնի անձին, գործին ու կեանքին մէջ.

«Առաջին, Տարօնին անհուն ծառայասիրութիւնը: Իրեն համար ծառայութիւնը հանգամանքին կապուած պարտաւորութիւն մը չէր երբեք: Ծառայասիրութիւնը իր էութեան սերտօրէն շաղախուած արժանիք մըն էր Տարօնին մօտ: Ան կը սիրէր ծառայել. ծառայել ու օգտակար ըլլալ բոլորին անխտիր հարուստին թէ աղքատին, աշակերտին թէ հիւանդին, երիտասարդին թէ ծերին. ծանօթին թէ անծանօթին:

«Երկրորդ, Տարօնին ամուր կապուածութիւնը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան: Դարձեալ, հանգամանքի բերումով չէր իր հաւատարմութիւնը մեր Սուրբ աթոռին նկատմամբ: Ան բարձրագոյն աստիճանի նախանձախնդրութիւն, սէր ու յարգանք ուներ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան նկատմամբ: Իր կեանքի բոլոր օրերուն, Տարօնը ոչ միայն պաշտպանը եւ արի զինուորը դարձաւ Անթիլիասի առաքելութեան, այլ նաեւ իր գործօն մասնակցութիւնը բերաւ մեր Սուրբ աթոռի կեանքին առաւել ծաղկումին ու ծառայութեան առաւել կենսագործումին:

«Ահաւասիկ, մարդկային ու ազգային արժէքներով եւ արժանիքներով հարուստ անձ մը կը հեռանայ այսօր այս երկրաւոր կեանքէն: Անձ մը, որ իր կեանքի օրերը լեցուց սէր ու բարիք բաշխելով, եւ հաւատարիմ մնալով իր եկեղեցւոյ, իր ազգին ու հայրենիքին:

«Իր բարի յիշատակներով, օրինակելի հաւատարմութեամբ ու անձնուէր ծառայասիրութեամբ, Տարօնը պիտի մնայ սիրելի ներկայութիւն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հաւաքական կեանքին ու առաքելութեան մէջ»:

ԻՍՐԱՅԷԼ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարարութիւնը իր յայտարարութեան մէջ յայտնեց, որ «Շուէտի քայլը կը վնասէ Իսրայէլի եւ պաղեստինցիներուն միջեւ բանակցութիւններուն մէջ դերակատարութիւն ստանձնելու եւ նկատառելի ազդակ մը ըլլալու Եւրոպական Միութեան կարողութեան Իսրայէլեան կառավարութեան կողմէ պաղեստինցիներուն հետ բանակցութիւնները վերսկսելու նկատառելի քայլերէն ետք եւրոպացիները պէտք է պաղեստինցիներուն վրայ ճնշում բանեցնեն, որպէսզի անոնք բանակցութեան սեղան վերադառնան»:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

•ԼՕՒ-ի շաբաթը երկօրեայ տաք ճաշի ծրագիրին՝ «Խոպար Արմենոֆիլ» խումբ մը հայ ազգայիններ 1000$

Տիկին Սօսի Պողլեան 250,000 լ. ոսկի

ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԽՈՒԱՔԻՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ ԿԵՐՏԵՑ ՆԻՒԼԶ ՕԼՏ ՊՈՅՋԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Արժանթինի ֆութպոլի ախոյեանութեան 16-րդ հանգրուանի մրցումներուն, Նիւըլզ Օլտ Պոյզ 1-0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Քոլոնի դաշտէն (Սանթա Ֆէ) գրաւեց ընդհանուր դասաւորման պարագլուխի դիրքը (36 կէտ) մէկ կէտի առաւելութեամբ գերազանցելով Պենֆիլտը:

Պոյզի այս յաղթանակը կերտողը հանդիսացաւ ուրուկուէահայ Խուաքին Պօղոսեան, որ 65-րդ վայրկեանին մրցակից խումբի քանի մը յետսապահ խաղի բերելէ ետք, նշանակեց իր կազմին եւ մրցումին կոլը, որուն շնորհիւ անոր խումբը արձանագրեց իր 11-րդ յաղթանակը: Նշենք, թէ Պօղոսեան, որ նշանակեց իր 9-րդ կոլը, այժմ կոլսքորըրներու դասաւորման մէջ կը գտնուի երրորդ դիրքի վրայ:

Երկու կազմերն ալ մրցումը աւարտեցին 10-ական մարգիկներով: Պոյզէն կարմիր քարտ ստացաւ Հիւկօ Պարիենթոս (70-րդ), իսկ Քոլոնէն Ժերման Ռիվարոլա (կորսուած վայրկեաններուն):

ՎԱԼԵՐԻ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ԼՔԵՑ ԳԱՆՁԱՍԱՐԸ

Կապան Գանձասարի գործադիր տնօրէն Վլատիկ Առաքելեան ըսաւ, որ ակումբին մաս կազմող ֆութպոլիստ Վալերի Ալեքսանեան լքեց խումբը նկատի ունենալով, որ անոր պայմանագրութիւնը աւարտեցաւ: Երկու կողմերը չուզեցին նոր պայմանագրութիւն մը կնքել:

Ըստ Առաքելեանի, շատ հաւանական է, որ Ալեքսանեան ֆութպոլիստի իր ասպարէզը շարունակէ Ուլիսի հետ:

Ուլիսի նախագահ Սլաւա Սարգսեան սակայն յայտնեց, որ խումբը ցարդ պաշտօնապէս նոր մարգիկ չէ միացուցած իր կազմին, այլ՝ պարզապէս բանակցութիւններ կը կատարէ կարգ մը մարգիկներու հետ:

ՖԻՖԱ-Ն ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑ 2010-Ի ՄՈՆՏԻԱԼԻՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԳՆԴԱԿԸ

Երէկ պաշտօնական հանդիսութեամբ մը, ՖԻՖԱ-ն ներկայացուց 2010-ի Մոնտիալին պաշտօնական գնդակը, որ պիտի օգտագործուի Հարաւային Ափրիկէի մէջ տեղի ունենալիք այդ մրցաշարքին ընթացքին:

Գնդակին վրայ գրուած է Զապուլանի, որ թարգմանաբար կը նշանակէ տօնել:

ՀԱԸՄ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՍԿԱՒՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱԸՄ Լիբանանի Շրջանային սկաւտական խորհուրդի կազմակերպած վիճակահանութեան շահող թիւն է

8235

Շահողէն կը խնդրուի ներկայանալ ՀԱԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան նստավայրը՝ Պուրճ Համուտ, «Երեւանեան» կեդրոն, 2-րդ յարկ՝ ստանալու իր նուէրը:

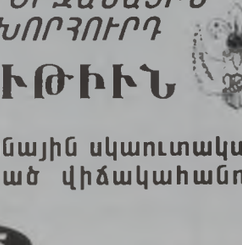
www.homenetmenlebanon.org

Restaurant

Asmak Al-Baron

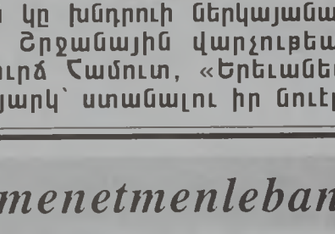

Ծովային ուտեստեղէններու եւ համադամ Sandwich-ներու հարուստ տեսականի:

*Ձուկ *Գորտ Թռչուն *Սամքէ Հարրա

ըստ պահանջքի եւ ապսպրանքի

Ձեզ կ'ընդունի ամէն օր, կէսօր եւ իրիկուն

Պուրճ-Համուտ, «Խուրի Արիս»

Պասքէթի դաշտին դիմաց, հեռ: 01-480006

ՄԻԱՍԻՆ ԱԻԵԼԻ ՁՕՐԱՒՈՐ ԵՆՔ TOGETHER WE ARE STRONGER

AFHIL ԱՖՀԻԼ

Home Medical Equipment Services

AFIL HEALTH CLUB

AFIL CAR - LIFE - TRAVEL - X-PAT

UNIVERSITY FUND

AFHIL Mednet Network Clinics

«ԹՐՔԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԸ ԿՈՂՄՆԱԿԱԼ ԵՆ»

Կ'ԸՍԷ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԻՐԱՒԱՆՑ ԵՆԹԱՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ

Եւրոպական Միութեան մարդկային իրաւանց ենթայանձնախումբը Թուրքիոյ շուրջ նիստին ընթացքին ելոյթ ունեցած եւրոպական խորհրդարանի Թուրքիոյ հարցով զեկուցող Ռիա Օմեն-Ռոյթեն թրքական լրատուական հսկայ «Տողան Կրուփ»ի դէմ նշանակուած հարկային տուգանքի կապակցութեամբ ըսած է, որ ատիկա անհամապատասխան պատիժ է, եւ պէտք է քայլեր ձեռնարկուին սխալը շտկելու համար:

Թուրքիոյ հարկային ծառայութիւնը այդ լրատուական ընկերութիւնը 2.5 միլիառ տոլար տուգանքի ենթարկած էր հարկային պարտաւորութիւնները խախտած ըլլալուն համար: «Տողան Մետիա Կրուփ»ի կազմին մէջ կը գտնուին շուրջ քսան լրատուամիջոցներ, որոնց շարքին նաեւ «Հիւրրիյէթ» օրաթերթը:

Ըստ թրքական «Ճումհուրիյէթ» օրաթերթին, Ռիա Օմեն-Ռոյթեն մտահոգութիւն յայտնած է, որ մամուլի ազատութեան ապահովման համար Թուրքիոյ մէջ օրէնսդրական բարեփոխումներու անհրաժեշտութիւն կը զգացուի:

«Թուրքիոյ մէջ դատական գործընթացները թէեւ անկախ են, սակայն միշտ չէ, որ կը կարենան անկողմնակալ ըլլալ: Եւ որպէսզի հասարակութիւնը կարենայ վստահութիւն ունենալ դատարանին նկատմամբ, այդ համակարգին մէջ անմիջապէս պէտք է բարեփոխումներ իրականացուին», ըսած է ան:

Թուրքիա-Եւրոպական Միութիւն խորհրդարանական խառն յանձնախումբի համանախագահ Հելեն Ֆլեթուր իր կարգին նշած է, որ ժողովրդավարական նախաձեռնութեան յաջող աւարտին համար Անգարա պէտք է նոր եւ որակապէս այլ սահմանադրութիւն որդեգրէ:

Ֆլեթուր ընդգծած է, որ Հայաստանի հետ սկսած երկխօսութեամբ, երկկողմ յարաբերութիւններու կարգաւորման ձգտող արձանագրութիւններու ստորագրութեամբ, Սուրիա-Իսրայէլ խաղաղ բանակցութիւններուն միջնորդելու դերով եւ շրջանին մէջ խաղաղարար այլ նախաձեռնութիւններով Անգարա նպատակ ունի շրջանային ազդեցիկ խաղացողի վերածուիլ:

«ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ԲՌՆԱԳՐԱՒՈՒԱԾ ՀՈՂԵՐՈՒՆ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒՄԷՆ ԱՌԱՋ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԹՈՒՐՔԻԱ ՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱՑՈՒՄԸ ԱՆԿԱՐԵԼԻ Է»

Կ'ԸՍԷ ԹՈՒՐՔ ԵՐԵՍԱԽԱՆ ՄԸ

Թուրք անկախ երեսփոխան Ահմեթ Թան, ազրպէյճանական «Թուրթէյ.ազ»ին հետ ունեցած հարցազրոյցի մը ընթացքին պատասխանելով այն հարցումին, թէ Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու բնականոնացման արձանագրութիւնները ինչպէ՞ս կը գնահատէ, յայտնած է, որ «Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան ղեկավարած կառավարութիւնը ներկայիս դժուար կացութեան մէջ է: Ան կը մտադրէր Թուրքիոյ ներքին եւ արտաքին քաղաքականութեան մէջ **տրամաթիք** փոփոխութիւններ կատարել, սակայն դժուարութեանց մատնուեցաւ: Կը կարծեմ, որ այս առումով Ազրպէյճանի ազդակը կարելի չէ նկատի ունենալ: Բայց եւ այնպէս Ազրպէյճան արդար կերպով հակազդեց ընթացող գործընթացներուն: Թրքական հասարակութիւնը եւս իր բուռն վրդովմունքը արտայայտեց: Թուրքիոյ մէջ կառավարութենէն բացի ոչ ոք ողջունեց գործընթացը: Ես վստահ եմ, որ Ազրպէյճանի եւ թուրք ժողովուրդին տրուած խոստումները պիտի յարգուին: Բայց եւ այնպէս բաւական անորոշ կացութիւնը չի կրնար երկար տեւել: Մօտ օրէն «արձանագրութեանց գործընթաց»ի շրունակութիւնը պիտի տեսնենք»:

Խօսելով Հայաստան-Թուրքիա սահմանի բացումին մասին ան յայտարարած է, որ «Ազրպէյճանի բռնագրաւուած հողերուն ազատագրումէն առաջ Հայաստան-Թուրքիա սահմանի բացումը անկարելի է: Դրացի երկրի մը հողերը գրաւած պետութեան մը հետ յարաբերութիւններ հաստատելն ու անոր օժանդակելը կը հակասէ միջազգային սկզբունքներուն եւ ՄԱԿ-ի կողմէ որդեգրուած որոշումներուն»:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ ի՞նչ պիտի պատահի, եթէ Թուրքիոյ խորհրդարանը արձանագրութիւնները իր օրակարգին վրայ դնէ, Թան կը յայտնէ, որ «մենք մեր կարելին պիտի ընենք արգելք հանդիսանալու, որ արձանագրութիւնները վաւերացուին: Արձանագրութիւններուն խորհրդարանի օրակարգին վրայ գալէն ետք դէպքերու զարգացումը անկարելի է կանխատեսել: Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը խորհրդարանական մեծամասնութիւն ունի եւ կրնայ արձանագրութիւնները վաւերացնելու ձգտիլ: Սակայն Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը կը վախնայ այդ մէկը կատարելու: Անոնք կը հասկնան, թէ շատ բան կը վտանգեն: Ոչ կուսակցական եւ ընդդիմադիր երեսփոխաններ կառավարութեան յայտնած են, որ իրենք Հայաստանի դիմագրաւած դժուարութիւններով հետաքրքրուած չեն»:

«ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՍԿՍՈՒՄԸ ԵԱՀԿ-Ի ՀԱՄԱՐ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԿՈՐՇԱՆՈՒՄ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ»

Կ'ԸՍԷ ՎԼԱՏԻՄԻՐ ՔԱԶԻՄԻՐՈՎ

ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ռուս նախկին համանախագահ Վլատիմիր Քազիմիրով ռուսական «Նեզաւիսիմայա Կազեթա» օրաթերթին տուած իր հարցազրոյցին մէջ յայտնած է այն կարծիքը, թէ Հայաստանն ու Ազրպէյճանը տակաւին շատ հեռու են Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին լուծումէն:

Ըստ անոր, այդ խնդիրը կարելի է լուծել միայն խաղաղ ճամբով եւ ուժային լուծումը բացառուած է: «Ատիկա բարոյական կործանում պիտի ըլլայ ԵԱՀԿ-ի համար, որ բանակցութիւնները կը վարէ 1992-էն ի վեր: Առանց ատոր ալ Մինսքի խմբակի կարողականութիւնը կասկածներ կը յարուցէ. իսկ խաղաղ առաքելութիւն իրականացնելու եւ պատերազմը չէզոքացնելու անկարողութիւնը կ'արժեզրկէ ԵԱՀԿ-ը Միացեալ Նահանգներու, Ռուսիոյ եւ Ֆրանսայի միջնորդութիւնը շուքի տակ առնելով», ըսած է նախկին միջնորդը:

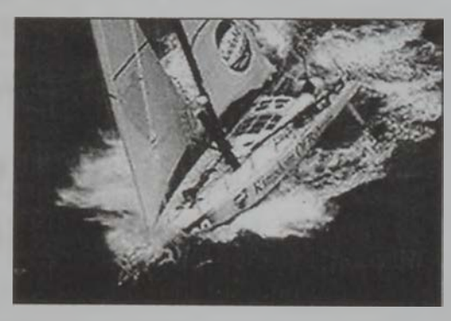
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՄԻՋԵՒ ՏԱԳՆԱՊԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻՆ ՄԷՋ ՅԱՌԱՋԸՆԹԱՑ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱԾ ԵՆՔ»

Կ'ԸՍԷ ՏԱՒՈՒԹՕՂԼՈՒ

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Ահմեթ Տաւութօղլու ամերիկեան «Նիուզուիք» շաբաթաթերթին հետ հարցազրոյցի մը ընթացքին խօսած է Թուրքիոյ դերի մեծացման եւ Անգարայի դիւանագիտական վերջին ձեռքբերումներուն մասին եւ Հայաստանի վերաբերեալ ուշագրաւ յայտարարութիւն մը կատարած է:

Տաւութօղլու ըսած է, որ «Միջին Արեւելքի, Կովկասի եւ Պալքաններու նկատմամբ մեր վարած արտաքին քաղաքականութիւնը համածայնողական չէ. անիկա հիմնուած է կայուն սկզբունքներու վրայ: Մենք կը փորձենք նաեւ լուծել Իրանի հիւլէական ծրագիրին վերաբերող խնդիրները, մենք համաձայնագիր ստորագրած ենք Հայաստանի հետ եւ Հայաստանի ու Ազրպէյճանի միջեւ տագնապի լուծման գործընթացին մէջ յառաջընթաց արձանագրած ենք: Վրաստանի ճգնաժամին օրերուն մենք հանդէս եկած ենք կայունութեան եւ համագործակցութեան հարթակ ստեղծելու նախաձեռնութեամբ»:

ԻՐԱՆ ԲՐԻՏԱՆԱՑԻ ՆԱՒԱՍՏԻՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ԽԻՍՏ ՔԱՅԼԷ ՄԸ ԿԸ ՁԳՈՒՇԱՑՆԷ

Իրան երէկ զգուշացուց, որ իրանեան ծովուժին կողմէ անոնց մրցումի նաւը կասեցնելով զիրենք ձերբակալելէն ետք բրիտանացի նաւաստիներուն դէմ խիստ քայլի պիտի դիմէ, եթէ փաստուի. որ անոնք «վատ նպատակներ» ունէին:

Բրիտանացի նաւաստիներուն ձերբակալութիւնը կրնայ բարձրացնել լարուածութիւնը Իրանի եւ մեծ պետութիւններուն միջեւ: Անիկա նաեւ կրնայ Իրանի եւ Պահրէյնի միջեւ երկարատեւ հակառակորդութիւն մը հրահրել նկատի ունենալով, որ խնդրոյ առարկայ նաւը Պահրէյնի իշխանին կողմէ հովանաւորուած ծրագիրի մը մաս կը կազմէ:

Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարար Տէյվիտ Միլիպանտ յայտնեց, որ «հաստատաբար այս հինգ երիտասարդ անձերուն կողմէ չարամիտ նպատակի հարց չկայ»:

Բրիտանիա կը յայտնէ, որ «Պահրէյնի թագաւորութիւն» կոչուած նաւը Տուպայի մէջ մրցումի մը մեկնելու ընթացքին ակամայ իրանեան ջուրեր մուտք գործած էր, երբ չորեքշաբթի օր իրանեան ծովուժը զայն գրաւած է:

Լոնտոն կը թուի նախանձախնդիր ըլլալ ձերբակալութեան հարցը Իրանի հետ քաղաքական վէճերէ հեռու պահելու առումով: «Ասիկա մարդկային պատմութիւն մըն է... քաղաքականութեան հետ ոչ մէկ կապ ունի, հիւլէական հարստացման ծրագիրին հետ ոչ մէկ կապ ունի», ըսաւ Միլիպանտ:

Ան լրագրողներուն ըսաւ, թէ «մենք նախանձախնդիր ենք, որ այս հարցը կարելի եղածին չափ շուտ լուծուի», եւ աւելցուց, որ Լոնտոն ձերբակալութենէն ի վեր իրանեան իշխանութիւններուն հետ կապի մէջ է:

Պահրէյնի արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատարներէն Եուսեֆ Ահմետ յայտնեց. որ Պահրէյն եւս կապ հաստատեց իրանեան իշխանութիւններուն հետ յայտնելով, որ իրանեան ջուրեր մուտք գործելը դիտումնաւոր չէր, եւ նաւաստիներուն ազատ արձակումը պահանջեց:

Սակայն Իրանի նախագահ Մահմուտ Ահմատինեժատի գրասենեակը յայտնեց, որ Իրան բրիտանացիները պիտի դատէ, եթէ անոնց նպատակը Իրանի «ազգային ապահովութիւնը բռնաբարել» էր:

ԹՐՔԱԿԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

●«ԹԻՒՐՔԻՅԷ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Ահմեթ Տաւութօղլու «Նիուզուիք» պարբերաթերթին հետ հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտնած է, որ ՕԹԱՆ-ի անդամակցութիւնը եւ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան բանակցութիւններու գործընթացը Թուրքիոյ ռազմավարական առաջնահերթութիւններն են: «Բայց եւ այնպէս, անոնք չեն նշանակեր, թէ Թուրքիա պէտք է Միջին Արեւելքը, Ասիան ու Ափրիկէն անտեսէ», շեշտած է ան:

●«ԶԱՄԱՆ» օրաթերթը կը յայտնէ, որ Տուպայի պարտքի տագնապը Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու սակարանին սուր անկում պատճառեց: Թուրքիոյ ելեւմուտքի նախարար Մեհմեթ Շիմշեք ըսած է, թէ Տուպայի ելեւմտական տագնապը Թուրքիոյ վրայ ուղղակի պիտի չազդէ:

●«ԹԻՒՐՔԻՅԷ» օրաթերթը կը գրէ, թէ թուրք գործարարները Սերպիոյ նկատմամբ բոլոր կանխատրամադրուածութիւնները մէկդի ձգելով գործարքի դիմելու համար այդ երկիրը պէտք է այցելեն: Օրաթերթը կը նշէ, որ Սերպիա կնքած է համաձայնութիւններ, որոնց համաձայն, բազմաթիւ մայրուղիներ, օդակայան մը եւ ճարտարարուեստական շրջանի կառուցման ծրագիրներ առանց նուազուրդի պիտի վստահուին թրքական ընկերութիւններուն: Այդ ծրագիրները 7 միլիառ տոլար կ'արժեն:

●«ԶԱՄԱՆ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիա 2008-ին 131 երկիրներու մարդասիրական օժանդակութիւն ուղարկած է: Օժանդակութիւնը ուղարկուած է Թրքական միջազգային գործակցութեան գործակալութեան կողմէ եւ 1.5 միլիառ տոլար կ'արժէ: Օժանդակութեան մեծ մասը ուղարկուած է ափրիկեան եւ ասիական երկիրներու: Օժանդակութեան մեծամասնութիւնը առողջապահական եւ կրթական բնոյթ ունէր:

●«ՎԱԹԱՆ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ ընդդիմադիր Ազգայնական շարժում կուսակցութեան փոխնախագահ Տենիզ Պոլուքպաշի յայտնած է, որ Կորթուաց լեռներուն մէջ գտնուող ՔԱԿ-ի անդամները Մախմուր գաղթակայան պիտի փոխադրուին եւ այդտեղէն իբրեւ պարզ քաղաքացիներ մուտք պիտի գործեն Թուրքիա:

●«ՌԱՏԻՔԱԼ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ 7 դեկտեմբերին Միացեալ Նահանգներու մէջ Կիպրոսի հարցը պիտի քննարկուի, իսկ 10-11 դեկտեմբերին Եւրոպական Միութեան մէջ: Անգարա այդ հարցով աշխատանք կը տանի:

●«ՌԱՏԻՔԱԼ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ առողջապահութեան նախարարութեան գիտական յանձնախումբի անդամ փրոֆ. Կայէ Ուսուլեր յայտնած է, որ «խոզի կրիփը, որ 7 հազար զոհ պատճառած է, փետրուարին պիտի հասնի իր գագաթնակէտին»: Թուրքիոյ առողջապահութեան նախարարութիւնը յայտնած է, որ Թուրքիոյ մէջ զոհերու թիւը բարձրացած է 195-ի: Թուրքիոյ տարբեր շրջաններու մէջ բազմաթիւ դպրոցներ խոզի կրիփի պատճառով փակուած են: Հիւանդանոցները կրիփէ վարակուած մանուկներով լեցուած են. եւ մանուկները դիմակներով կը պաշտպանուին:

●«ՄԻԼԼԻՅԷԹ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Սեւտական Արաբիոյ մէջ թուրք ուխտագնացներու շարքին արձանագրուած զոհերուն թիւը բարձրացած է քսանի: Ուխտագնացներու մեծամասնութիւնը մահացած է սրտի կաթուածէ: Սեւտական Արաբիոյ մէջ ուխտագնացութեան մասնակցած են երկու միլիոն հինգ հարիւր քսան հազար անձեր: Սեւտական Արաբիոյ մէջ խոզի կրիփէ մահացածներուն թիւը 5 է:

●«ՍԱՊԱՀ» օրաթերթը կը գրէ, որ աշխարհը հակազդած է Զուիցերիոյ մէջ հանրաքուէի մը ճամբով մինարէներու արգիլման դէմ: Վատիկանը յայտնած է, որ այդ քայլը կրօնական ազատութեանց հարուած մըն է: Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պեռնար Քուշներ յայտնած է, որ «արգիլումը անհանդուրժողականութեան արտայայտութիւններէն մէկն է»: Թուրքիոյ մշակոյթի նախարար Էրթուղրուլ Կիւնայ յայտնած է, որ Զուիցերիա չէ կրցած Եւրոպան իւրացնել: «Կրնան նախնական գործելակերպեր ըլլալ», ըսած է ան:

«ԿԱՄԱՒՈՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ . . .»

Շարունակուած 3րդ էջէն

կամաւոր աշխատանքը յատկապէս սփիւռքահայութեան էութեան մաս կը կազմէ, որովհետեւ 80-90 տարի շարունակ սփիւռքը ոտքի մնաց շնորհիւ այդ աշխատանքին, որուն մասին հաւանաբար անտեղեակ ու անգիտակ են Հայաստանի ներկայ իշխանութիւնները, որոնք կամաւորութեան սկզբունքէն շատ հեռու կանգնած են:

Իր խօսքի աւարտին Կիտանեան շեշտեց, որ Դաշնակցութիւնը եւ իր միաւորները կը շարունակեն երթը առանց ընկրկելու կամ ընկճուելու, որովհետեւ կամաւոր կերպով գործելու երեւոյթը ողնաշարը եղած է անոնց երթին ու գոյատեւման:

Ապա բեմ բարձրացաւ ազգային-յեղափոխական երգերու մեկնաբան Գառնիկ Սարգիսեան, որ մեկնաբանեց ՀՕՄ-ի 100-ամեակին եւ ԼՕԽ-ի 80-ամեակին նուիրուած երգը, որուն բառերը կը պատկանին էլիզ Քիլեճեանի, երաժշտութիւնը Վահրամ Էմմիեանի, իսկ յօրինումը կատարած է Զաւէն Քէշիշեան:

Աւարտին իր պատգամը փոխանցեց Փառէն վրդ. Վարդանեան, որ նշեց, թէ այս առիթով արտասանուած խօսքը միայն շնորհակալութեան եւ երախտագիտութեան բնոյթ կրնայ կրել, որովհետեւ ձեռնարկը ինքնին գնահատանքի եւ շնորհակալութեան առիթով է: Ան անդրադարձաւ ԼՕԽ-ի նուիրական գործունէութեան, որուն ընդմէջէն մայրեր եւ քոյրեր հասան իրենց տառապեալ եւ գաղթական ազգակիցներուն, սրբեցին անոնց արցունքները, բուժեցին վէրքերը, եղան իսկական բալասան: Ըստ հայր սուրբին, եկեղեցւոյ կողքին գործող հիմնական կառոյց հանդիսացաւ ԼՕԽ-ը, որ յաղթահարեց ամէն տեսակի դժուարութիւն եւ խոչընդոտ, աշխատանքէ եւ ծառայելէ կանգ չառաւ, նոյնիսկ երբ յոգնեցաւ, այլ կրկին ոտքի կանգնեցաւ ու շարունակեց կամաւոր գործի դրօշը բարձր պահել:

Ան ԼՕԽ-ականները նկատեց մէկական ֆետայիներ, որոնք գիտէ ծառայութեան ոգիով ու նետուած են հայկական ռազմադաշտ ետ մղելու ամէն տեսակի յարձակում եւ շրջանցելու ամէն տեսակի վտանգ:

Իր խօսքի աւարտին Փառէն վրդ. Վարդանեան հաստատեց, թէ կամաւոր աշխատանքն ու նուիրումը անպայման կը գնահատուին, եթէ ոչ երկրաւորներուն, ապա երկնաւոր Հօր կողմէ, որովհետեւ կատարուած ծառայութիւնները աստուածային են եւ անոնք կամաւոր ԼՕԽ-ականներուն ճամբով կը հասնին մարդկութեան:

Ձեռնարկին ընթացքին Համազգային «Լեւոն Շանթ» մշակութային կեդրոնի աշակերտներ ներկայացուցին գեղարուեստական յայտագիր:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ
«ԼԻԻՍԻ ԹԻԹԹԻՆՃԵԱՆ»
ՅՈՒՅԱՍԲԱՀ

Կը ներկայացնէ՝
ԺԻԼ ՊԵՐ ՀԱԺ

"Ararat" in Beirut
«ԱՐԱՐԱՏ»Ը ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Գործակցութեամբ՝
ԷՍՓԱՍ ՔԼԹՌԱՆԷ-ՔԻՒՆԻԿԻ

Բացում՝ երկուշաբթի. 7 Դեկտեմբեր 2009, երեկոյեան ժամը 6:30ին:

Ցուցահանդէսը բաց պիտի ըլլայ մինչեւ 14 Դեկտեմբեր

Այցելութեան ժամեր՝ Երկուշաբթիէն Շաբաթ՝ առաւօտեան ժամը 10:00էն երեկոյեան ժամը 8:00

Hamazkayin Art Gallery, Shagzoyan center, Bourj Hammoud. Tel. 01-241262/3/4, Fax: 01/260329
E-mail : artgallery@hamazkayin.com,
website : www.artgallery.hamazkayin.com

AZTAG MEDIA
www.aztagmedia.com

HIFOOD
Tel. 04-540973
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
Մուղրապիէ
+ աղցան
+ անուշեղէն
Սակ՝ 10,000 լ.ո.

BOGHOS OPTIC
Autoroute Jdeideh
Tel.: 01-870016 03-194688